

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Jaarverslag 2024

Voorwoord

We publiceren dit rapport in een tijd van grote veranderingen en wereldwijde dynamiek. Het afgelopen jaar werd gekenmerkt door oorlogen in Oekraïne, het Midden-Oosten en Afrika, evenals ingrijpende verschuivingen in het politieke landschap. Met recent in Nederland de val van het kabinet.

We staan voor een nieuwe politieke realiteit waarin duurzaamheidsdoelstellingen wereldwijd onder druk staan, niet alleen op het gebied van klimaat, maar ook op het gebied van arbeidsnormen en mensenrechten.

De risico's van klimaatverandering nemen onverminderd toe en de gevolgen van de opwarming van de aarde worden steeds zichtbaarder en raken het klimaat, de natuur én onze gezondheid.

Juist in die context willen wij het verschil maken — door actief de dialoog aan te gaan met bedrijven, kritisch te beleggen en door het nastreven van positieve impact op onze 5 MVB kernthema's: Mensenrechten, Arbeidsnormen, Natuur en Milieu, Gezondheid en Klimaat.

In 2024 hebben we opnieuw stevige stappen gezet in het realiseren van onze duurzaamheidsdoelen. Actief aandeelhouderschap blijft een belangrijk speerpunt: we voerden engagement met 124 bedrijven en stemden op ruim 8.000 agendapunten. Onze vastgoedportefeuille is verder verduurzaamd, met inmiddels ruim 70% van de woningen met energielabel A of hoger.

Ook liggen we goed op koers om onze doelstelling van 10% impact-beleggingen tegen eind 2025 te behalen. We scherpten ons fossiel beleid aan en sloten 199 bedrijven uit die niet voldoen aan onze aangescherpte criteria. Daarnaast publiceerden we onze eerste analyse van biodiversiteits-risico's en -impact. Hiermee legden we de basis om , onze inzet voor natuur-herstel verder te versterken. Onze inspanningen zijn niet onopgemerkt gebleven: met een score van 8,3 zijn we koploper in de Eerlijke Verzekerings-wijzer. Dit alles onderstreept onze toewijding aan een duurzaam, rechtvaardig en toekomstbestendig beleggingsbeleid.

De implementatie van de CSRD in Europa markeert een belangrijke stap voor grote bedrijven in het rapporteren over materiële financiële duurzaamheids-risico's, ook op het gebied van beleggingen. Achmea heeft in het jaarverslag over 2024 gerapporteerd over de materiële duurzaamheidsaspecten van de beleggingsactiviteiten: klimaat, biodiversiteit en arbeidsomstandigheden in de waardeketen. Dit MVB jaarverslag vormt een aanvulling op het jaarverslag en biedt ons de kans om in een meer detail over onze 5 MVB kernthema's, doelstellingen en resultaten te rapporteren.

Ik ben trots op wat we samen hebben bereikt. Niet alleen omdat we resultaten boeken, maar vooral omdat we blijven bouwen aan een wereld waarin duurzaamheid, rechtvaardigheid en lange termijn waarde hand in hand gaan. Met vertrouwen kijk ik uit naar de volgende stappen die we samen zullen zetten.

Bianca Tetteroo,

Voorzitter Raad van Bestuur

Inleiding

Bij Achmea staat active ownership hoog in het vaandel en we hebben ook in 2024 hier hard op ingezet. Zo is er met 124 bedrijven engagement gevoerd binnen ons normatieve en thematische engagement programma, en hebben we in totaal op 8035 agendapunten gestemd bij aandeelhoudersvergaderingen.

Voor onze beleggingen in bedrijven liggen we op koers om onze klimaatambities waar te maken. Binnen onze vastgoedportefeuille hebben door verduurzamingsmaatregelen nu 70,7% woningen een energielabel van A of hoger; een vooruitgang ten opzichte van eind 2023 waar dit 63% was. Ook hebben we dit jaar hard gewerkt aan de invulling van de CSRD rapportage vereisten voor het jaarverslag over 2024. En voor de in 2024 bekend gemaakte doelstelling van 10% impactbeleggingen per eind 2025 liggen we goed op koers. We zijn van 7,4% in 2023 naar 8,1% in 2024 gegaan.

Hoge score Eerlijke Verzekeringswijzer

Achmea is met een gemiddeld rapportcijfer van 8,3, koploper in de Eerlijke Verzekeringswijzer. Dit betekent een flinke sprong vooruit ten opzichte van onze vorige score van 7,3. De Eerlijke Verzekeringswijzer beoordeelt iedere twee jaar het beleggingsbeleid van 16 verzekeraars in Nederland op duurzaamheid.

Het doel van het onderzoek is om verzekeraars te stimuleren hun invloed te gebruiken om bedrijven duurzamer te maken. Hierbij kijken ze naar het beleid én hoe dat in de praktijk wordt uitgevoerd. Een maatschappelijk verantwoord en duurzaam beleggingsbeleid sluit aan op onze visie Duurzaam Samen Leven. Het is essentieel om met beleid rekening te houden met de toekomst van het milieu, sociale rechtvaardigheid en goed bestuur.

Aanscherping fossiel beleid

Achmea heeft haar fossiel beleggingsbeleid per juli 2024 aangescherpt. We beleggen niet meer in bedrijven die meer dan 1% (was 5%) van hun omzet halen uit de winning van kolen, olie uit teerzanden, schalieolie en -gas, en Arctisch olie en gas. Daarnaast hanteren we voortaan ook een restrictief beleid ten aanzien van conventionele olie- en gaswinning. Van bedrijven die meer dan 1% van hun omzet halen uit de productie van conventionele olie- en gas verwachten we dat ze investeren in hernieuwbare energie en een geloofwaardig transitieplan hebben. Hiervoor gebruiken we de volgende criteria:

- Het bedrijf investeert een groeiend aandeel van de kapitaaluitgaven in hernieuwbare energie oplopend van tenminste 15% in 2025 tot tenminste 50% in 2030; en/of
- Het bedrijf heeft een transitiestrategie gericht op een maximale temperatuurstijging van 2 graden. Dit meten we aan de hand van een Implied Temperature Rise (ITR) score van MSCI en de Carbon Performance Alignment score van het Transition Pathway Initiative (TPI).

Olie- en gasproducenten waarmee een engagement loopt, onder andere via de Dutch Climate Coalition, krijgen tot uiterlijk eind 2026 de tijd om aan één van de hiervoor genoemde criteria voldoen. Zo niet dan worden ze alsnog uitgesloten. Het gevolg van ons aangescherpte beleid is dat we 199 bedrijven hebben toegevoegd aan de uitsluitingslijst per 1 juli 2024.

Analyse biodiversiteit

Achmea heeft een Biodiversity Whitepaper 2024 gepubliceerd, waarin een eerste analyse van de zakelijke beleggingsportefeuille op natuur gerelateerde afhankelijkheden en impacts wordt gepresenteerd. Achmea heeft vastgesteld dat biodiversiteit een materieel onderwerp is voor haar investeringen en wil zich verder wil inzetten voor het beschermen en herstellen van biodiversiteit via haar investeringen door Achmea ondertekende in 2021 de Finance for Biodiversity-belofte.

De impact- en afhankelijkheidsanalyse met behulp van de ENCORE-tool onthulde een hoge afhankelijkheid van ecosysteemdiensten in belangrijke sectoren van haar portefeuille, zoals de productie- en energiesector, en dat 28% van haar portefeuille is gekoppeld aan sectoren met een hoge of zeer hoge biodiversiteitsimpact. Deze blootstelling versterkt de financiële risico's die verband houden met biodiversiteitsdegradatie.

Bovendien beschrijft het document de acties die Achmea al onderneemt om de impact op biodiversiteit te verminderen door middel van betrokkenheid, samenwerking, uitsluiting en impactbeleggen. Achmea is van plan om haar biodiversiteitsstrategie tegen 2025 uit te breiden en concrete portefeuille-

doelen te stellen om de biodiversiteitsvoetafdruk in haar aandelen- en obligatiebeleggingen te verminderen. We streven er ook naar om onze impactanalyses te verbeteren door bedrijfsspecifieke biodiversiteits-gegevens en indirecte impacts te integreren in haar analyses.

Doelstelling impactbeleggen

Achmea IM heeft een Impactraamwerk ontwikkeld om op een objectieve en gestructureerde wijze impact beleggingen te kunnen identificeren. Daarnaast ontwikkelt Achmea IM verschillende impact propositities.

In de eerste helft van 2024 is aan de hand van dit raamwerk getoetst of de impact beleggingen van Achmea, zoals die reeds waren opgenomen in ESG/ MVB rapportages voldoen aan het raamwerk. Deze evaluatie was positief: alle beleggingen die als impact waren aangemerkt, kwalificeren ook in het Achmea IM raamwerk. In juni heeft Achmea de doelstelling van 10% van de own-risk beleggingen aangenomen voor eind 2025. Deze doelstelling is medio 2024 publiek naar buiten gebracht.

Inhoudsopgave

1. Achmea's MVB-beleid	7
2. Voortgang kernthema's	9
3. Meten	19
4. Normen stellen	28
5. Beïnvloeden	32
6. Impact maken	51
7. Rapporteren	62
Bijlagen	64
Bijlage A: Normatieve dialogen	65
Bijlage B: Thematische dialogen	68
Bijlage C: Collectieve Initiatieven	104
Bijlage D: Aandeelhoudersresoluties	110

1. Achmea's MVB-beleid

Achmea belegt de premies en andere gelden die klanten aan ons hebben toe-
vertrouwd, op een verantwoorde manier. Daarmee bedoelen we dat we de
financiële verplichtingen aan onze klanten kunnen nakomen en dat we beleggen
met respect voor de wereld om ons heen en voor toekomstige generaties.

In de diverse documenten op onze website alsmede in dit verslag wordt
informatie over onze MVB ambities gedeeld.

Reikwijdte MVB-beleid

Dit verslag overziet de beleggingen voor eigen rekening en risico van de
Nederlandse verzekeringsentiteiten van Achmea. Over het MVB-beleid voor
derden gelden, onder beheer bij Achmea Investment Management, wordt apart
gerapporteerd, onder andere op www.achmeainvestmentmanagement.nl.

Het MVB-beleid van Achmea¹ bestaat uit de volgende stappen: Meten, normen
stellen, beïnvloeden, impact maken en rapporteren.

Bij deze stappen worden verschillende MVB-instrumenten toegepast. We
streven ernaar om deze MVB-instrumenten op zoveel mogelijk beleggings-

categorieën toe te passen. De vorm waarin we dit doen verschilt per categorie.
Bij sommige beleggingscategorieën is het niet mogelijk om elk MVB-
instrument toe te passen. De hoofdstukken van dit rapport zijn gestructureerd
naar deze stappen.

In onderstaande tabel wordt per beleggingscategorie weergegeven welke
MVB-instrumenten Achmea toepast.

Tabel 1: MVB instrumenten per beleggingscategorie

Beleggingscategorie	% belegd ²	Uitsluiten	ESG integratie ³	Engagement	Impact
Staatsobligaties	14,3%	✓	✓	✓	✓
Hypotheken	23,9%	n.v.t.	✓	✓	n.v.t.
Krediet	46,5%	✓	✓	✓	✓
Vastgoed	4,4%	✓	✓	✓	✓
Aandelen ⁴	7,2%	✓	✓	✓	✓
Hedgefonds	1,5%	✓	X	X	X
Infrastructuur	0,5%	✓	✓	✓	✓
Grondstoffen	1,1%	✓	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Private Equity	0,4%	✓	✓	✓	✓
Microfinance	0,1%	✓	✓	✓	✓

1. <https://www.achmea.nl/-/media/achmea/documenten/duurzaamheid/documentatie-mvb/achmeas-maatschappelijk-verantwoord-beleggen-beleid.pdf>
2. Exclusief overlay portefeuille
3. Met ESG Integratie wordt bedoeld het expliciet meenemen van ESG informatie in het beleggingsproces met als doel een verbeterde risicorendementsverhouding.
4. Daarnaast wordt bij aandelen ook het instrument stemmen toegepast. Dit instrument is niet van toepassing op de andere categorieën.

Kernthema's MVB-beleid

Binnen het MVB-beleid kent Achmea de volgende duurzame beleggings-kernthema's:

- Mensenrechten
- Arbeidsnormen
- Natuur & Milieu
- Gezondheid
- Klimaat

Deze thema's zijn (en worden) verder uitgewerkt in concrete, meetbare doelstellingen. Over deze kernthema's en de daarbij horende doelstellingen rapporteren wij de voortgang op de volgende pagina's.

Door het oplossen van maatschappelijke vraagstukken binnen deze 5 kernthema's dragen we bij aan de realisatie van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Deze 17 duurzame ontwikkelingsdoelen vormen wereldwijd de 'duurzaamheidsagenda' voor 2030. Wij vinden het belangrijk om ook met onze beleggingen bij deze agenda aan te sluiten.

2. Voortgang kernthema's

Voor elk van onze 5 kernthema's hebben wij ambities geformuleerd. Om deze ambities te behalen zetten wij verschillende instrumenten in. Op de volgende pagina's wordt per kernthema samenvattend weergegeven welke voortgang in de afgelopen periode is gemaakt en welke instrumenten hiervoor worden ingezet. Een uitgebreidere toelichting volgt in de hoofdstukken hierna.

Mensenrechten

Achmea's ambitie

Bedrijven waarin wij beleggen respecteren fundamentele mensenrechten; de rechten van bevolkingsgroepen op land, water en een adequate levensstandaard in de gebieden waarin zij opereren; het recht op gelijke kansen, behandeling en waardering en kinderrechten.

Ons huidige beleid is ingericht om te voldoen aan onze ambitie:

Beleidsinstrumenten Mensenrechten

Halfjaarlijkse screening	Normatieve en thematische engagement
Uitsluiting landen en bedrijven	Beleggingen met positieve impact

Normen stellen

Op basis van onze normen op het gebied van mensenrechten sluiten wij **44 bedrijven** uit. Daarnaast sluiten wij **56 landen** uit.

Engagement over oplossingen voor en voorkomen van schendingen:

Voor het dit thema wordt met **25 bedrijven** engagement gevoerd op basis van **30 schendingen**.

Nieuw	Actividades de Construcción y Servicios SA	Apple Inc.	BlackRock, Inc.
	JD Sports Fashion Plc	Meta Platforms, Inc.	Rio Tinto plc
	Woolworths Ltd		
Gesloten	Experian PLC		

1 Thematisch engagement programma

'Mensenrechten & Governance':

Dialogo met bedrijven in de sectoren Grondstoffen, Telecom en Elektronica. Mede vanuit het opereren in conflictgebieden bestaat in deze sectoren een verhoogd risico op mensenrechtenschendingen. Dit programma draagt bij aan SDG's 1, 8 en 16.

HeidelbergCement AG	General Electric	Proximus SA de droit public
Sony Group	Siemens AG	Telenor ASA
Eni SpA	AT&T Inc.	Vodafone Group Plc

€ 741 mln. beleggingen met positieve impact:

Strategie	Toelichting	Bedrag (mln)	SDG
Triodos Microfinance Fund	Microfinanciering, stimuleert ondernemerschap en schept banen in Zuid-Amerika, Afrika, Azië en Oost-Europa.	12	1, 4, 5, 8, 10
Woning-corporaties	Leningen aan 67 woning-corporaties die investeren in de bouw en renovatie van sociale huurwoningen in Nederland.	716	11, 13
Leapfrog Financial Inclusion Fund-II	Financiering van bedrijven die financiële- en gezondheidszorg diensten aanbieden aan mensen in Afrika en Azië met een laag inkomen of die financieel zijn buitengesloten.	9	1, 4, 5, 8, 10
Women World's Banking Capital Partners Fund	Microfinanciering, gericht op het verbeteren van de positie van vrouwen in India Colombia, Bolivia en Jordanië.	4	

Arbeidsnormen

Achmea's ambitie

Bedrijven waarin wij beleggen respecteren internationale arbeidsnormen zoals beschreven in de ILO-conventies, en het recht op een leefbaar loon.

Ons huidige beleid is ingericht om te voldoen aan onze ambitie:

Beleidsinstrumenten Arbeidsnormen

Halfjaarlijkse screening	Normatieve en thematische engagement
Uitsluiting landen en bedrijven	

Normen stellen

Op basis van onze normen op het gebied van arbeid sluiten wij **11 bedrijven** uit. Daarnaast sluiten wij **8 landen** uit.

Engagement over oplossingen voor en voorkomen van schendingen:

Voor het dit thema wordt met **26 bedrijven** engagement gevoerd op basis van **36 schendingen**.

Nieuw	Anheuser-Busch InBev.	Apple Inc.	Carrefour SA
	Meta Platforms, Inc.	Microsoft Corporation	Rio Tinto plc
	Target Corporation	Uber Technologies, Inc.	
Gesloten	Activision Blizzard, Inc.		

1 Thematisch engagement programma

'Arbeidsomstandigheden in de voedingsmiddelen keten':

Wij spreken over naleving van mensenrechten en fundamentele werknemersrechten in de voedingsketen. Dit programma draagt bij aan SDG's 1, 5, 8 en 10.

Chocoladefabriken Lindt & Spruengli	Hershey Company	George Weston
J. M. Smucker Company	Carlsberg	Mondelez International
Eni SpA	AT&T Inc.	Vodafone Group Plc

Natuur & Milieu

Achmea's ambitie

Bedrijven waarin wij beleggen voorkomen degradatie van biodiversiteit in zeer fragiele ecosystemen; ernstige vormen van bodemvervuiling; en onverantwoord beheer van landbouwgrond.

Ons huidige beleid is ingericht om te voldoen aan onze ambitie:

Beleidsinstrumenten Natuur & Milieu

Halfjaarlijkse screening	Normatieve en thematische engagement
Uitsluiting bedrijven	Beleggingen met positieve impact

En wij werken verder aan het thema Biodiversiteit:

Doorontwikkeling Natuur & Milieu

Metten Biodiversiteit impact	Normatieve en thematische engagement
------------------------------	--------------------------------------

Normen stellen

Wij sluiten **23 bedrijven** uit vanwege Natuur & Milieu schendingen

Engagement over oplossingen voor en voorkomen van schendingen:

Voor het dit thema wordt met **24 bedrijven** engagement gevoerd op basis van **29 schendingen**.

Nieuw	Actividades de Construccion y Servicios SA	ENEOS Holdings, Inc.	ENGIE SA
	Rio Tinto plc	Stellantis NV	
Gesloten	Tokyo Gas Co., Ltd.		

3 Thematische engagement programma's

Kleding en circulariteit

In 2023 is het nieuwe engagement programma Kleding en Circulariteit van start gegaan. Binnen dit programma gaan we het gesprek aan met ondernemingen in de kledingindustrie.

FAST RETAILING CO., LTD	Gildan Activewear Inc	Hennes & Mauritz AB
Industria de Diseno Textil, S.A.	Kering SA	Zalando SE
ZOZO Inc		

'Plastics:

Begin 2023 zijn de gesprekken gestart over de afbouw van plastic in verpakking van consumentengoederen. Deze gesprekken vinden plaats met bedrijven in verschillende stappen van de keten: toeleverancier plastic productie, gebruikers van plastic in producten en supermarktketens.

Engagement: Plastics		
Repsol	Henkel	Kimberly-Clark
L'Oreal	Proctor & Gamble	Carrefour
Ahold Delhaize	Jeronimo Martins	

‘Nature Action’

Dit traject is in 2024 van start gegaan. De uitvoerende organisaties van het Nature Action 100 programma hebben 100 ondernemingen geselecteerd die een grote impact hebben op het verlies van biodiversiteit, gebaseerd op gegevens van biodiversiteitsimpact-data specialisten. Achmea heeft onderstaande organisaties toegewezen gekregen. Het doel van dit thema is om ondernemingen aan te sporen biodiversiteitsverlies te beperken en te herstellen.

Engagement: Nature Action (SDG 12, 14 en 15)		
WH Group Ltd. (HK)	Target Corporation	PepsiCo, Inc.
Conagra Brands, Inc.		

€ 11 mln. beleggingen met positieve impact:

Triodos Food Transition Europe Fund	Financiering van toonaangevende en innovatieve Europese bedrijven op het gebied van organische producten en diensten, ter bevordering van duurzame consumptie en productie.	11	2, 3, 8, 12, 13
-------------------------------------	---	----	-----------------

Gezondheid

Achmea's ambitie

Alle farmaceutische bedrijven waarin wij beleggen, hebben een strategie die aantoonbaar bijdraagt aan wereldwijde toegang tot medicijnen. Daarnaast hebben alle voedingsbedrijven waarin wij beleggen een strategie die aantoonbaar bijdraagt aan meer toegankelijke, betaalbare en gezonde voedingsproducten. Wij beleggen niet in tabaksproducenten. Ook beleggen wij niet in bedrijven die een relatief groot deel van de omzet behalen uit het leveren van een essentieel product of dienst voor de vervaardiging en/of levering van tabaksproducten.

Gezondheid maakt (sinds jaar en dag) onderdeel uit van ons MVB Beleid

Beleidsinstrumenten Gezondheid

Uitsluiting Tabaksproducenten	Thematische engagement
Beleggingen met positieve impact	

Met onze geformuleerde ambitie gaan wij nog een stuk verder

Doorontwikkeling Gezondheid

Beleid Voeding (2025)	Beleid Farmacie (>2025)
Beleid Tabaksketen (2025)	

Normen stellen

Wij sluiten alle **33 producenten** van Tabak uit van belegging.

2 Thematische engagement programma's

Access to Healthcare

Begin 2023 is het programma Access to Healthcare van start gegaan. Dit programma bouwt voort op het in december 2022 afgesloten engagement thema Goede en toegankelijke medicijnen. We richten ons naast de farmaceutische sector nu ook op andere ondernemingen die een belangrijke rol spelen in de zorgketen, zoals ondernemingen die diagnostiek verzorgen, medische apparatuur ontwikkelen en medische hulpmiddelen distribueren.

AstraZeneca	Takeda Pharmaceutical Co.	Eli Lilly and Company
Sanofi	Danaher Corporation	Abbott Laboratories
Amgen Inc.		

'Goede voeding':

Bij dit engagementthema bouwen we voort op het eerdere thema 'Access to Nutrition' en voegen we sectoren zoals supermarkten en brouwerijen toe.

We verbreden onze doelstellingen om ondernemingen te stimuleren gezondere voedingspatronen te bevorderen, door onder andere de productenportefeuille gezonder te maken, gezonde voeding betaalbaarder te maken, en het beleid rondom marketing en lobbyactiviteiten te verbeteren. Ook richten we ons op het verbeteren van de rapportages van ondernemingen over deze onderwerpen.

Engagement: Goede Voeding (SDG 2 en 3)		
The Coca-Cola Company	PepsiCo, Inc.	McDonald's Corp.
Sodexo SA	Domino's Pizza, Inc.	Woolworths Ltd
Kellanova	Anheuser-Busch InBev	

€ 82 mln. beleggingen met positieve impact:

Strategie	Toelichting	Bedrag (mln)	SDG
Investment Funds for Health in Africa-II	Financiering van zorgaanbieders, zorgverzekeraars, handelsmaatschappijen in zorgproducten en medisch onderwijs met als doel de gezondheidszorg in Afrika te bevorderen	4	3, 8
Achmea Dutch Health Care Property Fund	Duurzaam vastgoed voor zorgaanbieders en bewoners gericht op sociale inclusie en een gezonde woon- en werkomgeving. Hiermee dragen we bij aan betere zorg tegen lagere kosten.	78	3, 7, 11, 12, 17

Klimaat

Achmea's ambitie

Onze ambities op het thema Klimaat zijn vastgelegd in Achmea's Klimaat-transitieplan. In een notendop: beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties CO₂ net zero in 2040, en in 2050 voor de overige relevante beleggingen. Verbetering energielabels in de vastgoed- en hypotheekportefeuille. Bijdragen aan de energietransitie.

Een belangrijk deel van het beleid staat:

Beleidsinstrumenten Klimaat	
Restrictief beleid fossiel	Thematische engagement
CO ₂ -reductie beleid bedrijven	Plan van aanpak energielabels vastgoed
CO ₂ en energielabels meting	Beleggingen met positieve impact

En er staat nog veel op de planning, o.a.:

Doorontwikkeling Klimaat	
Uitbreiding CO ₂ -meting	Uitbreiding CO ₂ -reductie beleid naar meer beleggingscategorieën

Normen stellen

Ons Restrictief beleid fossiel leidt tot **478 uitgesloten bedrijven**.

Wij rapporteren de CO₂-voetafdruk van het overgrote gedeelte van onze beleggingsportefeuille: aandelen, staats- en bedrijfsobligaties, hypotheek, vastgoed en een deel van de leningen (investeringskredieten). Binnen aandelen en bedrijfsobligaties is het net zero 2040 beleid, inclusief jaarlijkse targets, ingericht. Voor het verbeteren van de energielabels van ons woningvastgoed is de planning vastgesteld.

4 Thematische engagement programma's:

'Reductie CO₂ plus'

In 2023 is van start gegaan met het engagement thema CO₂-Reductie PLUS om invulling te geven aan Achmea's 2040 net zero doel.

Evonik Industries	Linde	Eli Lilly and Company
	Solvay	Abbott Laboratories
Yara International	United Parcel Service,	HeidelbergCement
Aker BP	Continental AG	Volkswagen
CF Industries Holdings, Inc.	Repsol SA	OMV
BASF SE	Eni SpA	Shell
Holcim		

'Klimaatadaptatie en water': waterbeleid in de maakindustrie en materialensector

Engagement: Klimaatadaptatie en water (SDG 6, 12 en 15)		
Rio Tinto	Agnico-Eagle Mines	Qorvo
Newmont Corporation		

'Reductie CO₂-uitstoot': ontwikkeling van klimaatstrategieën

Engagement: Reductie CO ₂ uitstoot (SDG 7 en 13)		
Nucor	Hydro One	Nutrien
Umicore	Valero Energy	ONEOK

Engagement: Klimaat en Transport (SDG 7, 13 en 9)

Engagement: Reductie CO ₂ uitstoot (SDG 7 en 13)		
Canadian National Railway	TFI International	Union Pacific
Uber Technologies	Aurizon	

Ruim € 1,7 mld. Beleggingen of gecommitteerde financieringen met positieve impact:

Strategie	Toelichting	Bedrag (mln)	SDG
Achmea IM Climate Infrastructure Fund	30% van de beoogde 35% van onze infrastructuur- portefeuille investeert in duurzame energie projecten, waaronder via het in 2022 opgerichte Achmea IM Climate Infrastructure Fund.	53	

Strategie	Toelichting	Bedrag (mln)	SDG
Green Shipping Fund	Financiering voorlopers in de scheepvaart industrie met doel hen te ondersteunen in terugbrengen van emissies.	95	
Green Bonds	Financiering verduurzamings-projecten bij overheden en bedrijven. Zoals hernieuwbare energie, energie efficiëntie, transport, water- en afvalbeheer.	1.598	6, 7, 8, 9, 11, 12, 13

3. Meten

Wij willen weten wat er zich op maatschappelijk gebied afspeelt in onze beleggingsportefeuille. Daarom is het startpunt van ons MVB-proces het meten van de maatschappelijke risico's en impact.

In dit hoofdstuk worden enkele van deze metingen toegelicht. In bredere zin laten wij onze portefeuille screenen op de betrokkenheid bij (dreigende) schendingen van internationale standaarden zoals de UN Global Compact, OESO-richtlijnen en UN Guiding Principles.

CO₂-meting

In 2017 zijn we gestart met het meten van de CO₂-voetafdruk van de beleggingen in aandelen en door de jaren heen hebben we dit met steeds meer beleggingscategorieën uitgebreid (zie Figuur 1). Op dit moment meten wij de CO₂-voetafdruk van het overgrote gedeelte van onze beleggingsportefeuille waar dit relevant voor is. Dit betreft de beleggingscategorieën aandelen, staats- en bedrijfsobligaties, hypotheek, vastgoed en een deel van de leningen (investeringskredieten). Conform de afspraken in het Klimaatcommitment van de Financiële Sector zullen we ook de komende jaren blijven onderzoeken of het mogelijk is voor de resterende beleggingscategorieën CO₂-voetafdruk in kaart te brengen. De voortgang hierop is mede afhankelijk van de ontwikkeling van geschikte methodologieën en de beschikbaarheid van CO₂-data.

In ons Jaarverslag geven wij de gedetailleerde CO₂-cijfers weer. Hier worden ook de gebruikte methodieken, definities, bronnen en reikwijdte van de cijfers uitgebreid toegelicht. Voor deze cijfers verwijzen we naar het Jaarverslag van Achmea.

CO₂-Reductiepaden

Aandelen & obligaties

Het is onze ambitie om in 2040 de CO₂-voetafdruk van onze beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties op net zero te hebben. Wij hebben onze vermogensbeheerders de opdracht gegeven dit uit te voeren tegen een jaar-op-jaar reductiepad. In het jaarverslag van Achmea over 2024 wordt ook over dit reductiepad gerapporteerd. Voor deze voortgang verwijzen we naar het jaarverslag van Achmea.

Voor onze overige beleggingen, waaronder hypotheek en vastgoed, is het onze ambitie om in 2050 net zero te zijn. Hiervoor ontwikkelen wij per beleggingscategorie een plan van aanpak.

Vastgoed

In 2019 en 2021 heeft Achmea in samenwerking met W/E adviseurs een CO₂-reductie Routekaart voor de woningportefeuille opgesteld. In deze

Routekaarten zijn een aantal vaste scenario's voor alle objecten in de portefeuille doorgerekend die inzichtelijk maken op welke manier de CO₂-uitstoot in de portefeuille kan worden gereduceerd. In 2023 is de Routekaart geactualiseerd en verbeterd en is er een Portefeuilleplanner aan toegevoegd. Met de Portefeuilleplanner kan Achmea zelf per object maatregelen en een planning bepalen. Hierdoor sluit de Routekaart beter aan bij de werkelijke praktijk. Ook zijn de meest actuele CRREM pathways in de Routekaart opgenomen. CRREM (Carbon Risk Real Estate Monitor) is een door de EU gesubsidieerd project dat voor verschillende landen en vastgoedtypen pathways heeft opgesteld die aangeven hoe hoog de CO₂-uitstoot en het energieverbruik maximaal in een jaar mag zijn om ervoor te zorgen dat de temperatuur op aarde met niet meer dan 1,5 graden stijgt conform de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs. De werkelijke CO₂-uitstoot wordt gemonitord in een CO₂-dashboard. Hiervoor werkt Achmea samen met INNAX, die de data verzamelt en opneemt in het CO₂-dashboard. Data is afkomstig van netbeheerders en vastgoedbeheerders. In 2023 is de berekening van de CO₂-uitstoot door INNAX aangepast, zodat dit beter aansluit bij de uitgangspunten van CRREM en GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark).

In 2023 was de CO₂-uitstoot in de woningportefeuille van Achmea 63% lager dan in het basisjaar 1990 en lag onder de CRREM norm. De datacoverage over 2023 is 85%. De data over 2024 wordt in het najaar van 2025 opgenomen in het dashboard.

Energielabels vastgoed en hypotheke

Energielabels geven inzicht in de energetische kwaliteit van gebouwen. Door het verbeteren van energielabels wordt ook de CO₂-uitstoot van gebouwen gereduceerd. Bovendien neemt het woon of werkcomfort toe.

Vastgoed

Voor onze vastgoedportefeuille hebben wij als doelstelling dat alle woningobjecten in 2030 minimaal een energielabel A hebben. Dit zal worden gerealiseerd door verkoop, aankoop en renovatie en verduurzaming van objecten. Achmea heeft een planning opgesteld voor de verbetering van de energielabels in de woningportefeuille.

In 2024 zijn er 67 woningen in Hoorn verduurzaamd. Door de verduurzaming zijn deze eengezinswoningen van een label B naar label A/A+ gegaan.

De maatregelen die hebben plaats gevonden zijn onder andere: het plaatsen van HR++ glas in bestaande kozijnen, het toevoegen van ventilatieroosters in bestaande kozijnen, het isoleren van de begane grond vloer, het aanbrengen van zes PV-panelen per woning (>2000 Wp per woning) en het toevoegen van CO₂-gestuurde ventilatie;

Behalve dat het energielabel verbetert zorgen deze maatregelen ervoor dat het comfort in de woningen verbetert en dat de CO₂-uitstoot van de woningen met circa 50% wordt verlaagd.

Eind Q4 2024 had 70,7% van de woningportefeuille een energielabel van A of hoger.

Tabel 2: Energielabel verdeling woningportefeuille H2 2024

Energielabel	Vastgoed %	Hypotheke %
A of hoger	71%	20%
B	23%	13%
C	7%	24%
D of lager (incl. onbekend)	0%	43%

In de vastgoedportefeuille belegt Achmea naast woningen onder andere in kantoren via het Bouwinvest Office Fund. Van de 19 objecten in dit fonds had 100% in 2024 een energielabel A of hoger. De twee gebouwen die geen ‘groen’ energielabel (label C of beter) hebben zijn vorig jaar verkocht.

Hypotheke

In 2024 is de doelstelling voor hypotheke aangepast van een energielabel doelstelling naar een CO₂ reductiedoelstelling. Wel rapporteren we nog over de energielabel verhoudingen binnen onze hypotheke portefeuille; zie hier-voor de bovenstaande tabel.

Onze ambitie voor de hypotheekportefeuille is om in 2050 netto nul te zijn op basis van Scope 1 en 2 emissies van woningen (energieverbruik). Ons tussen-tijdse doel op korte termijn is om de CO₂ intensiteit met 33% te verminderen in 2030 vergeleken met 2022. Dit doel is gebaseerd op prognoses van het

Planbureau voor de Leefomgeving. Het doel omvat alle hypotheeken behalve de Acier en Orange Credit portefeuille. We hebben onze gefinancierde emissies vergeleken met het meest recente transitiepad van de Carbon Risk Real Estate Monitor (CRREM). Dit pad toont hoe hoog de emissies in een bepaald jaar mogen zijn om de doelen van het Klimaat-akkoord van Parijs in een 1,5°C scenario te halen. Ons tussentijdse doel is minder ambitieus. Omdat we de woningen waarop de hypotheeken rusten niet bezitten, zijn we afhankelijk van huiseigenaren om hun eigen-dommen duurzamer te maken om onze reductiedoelen te bereiken. In plaats van klanten met slechte energielabels uit te sluiten, richten we ons op het helpen van hen om hun woningen duurzamer te maken. Om in 2050 netto nul te bereiken, zijn we ook afhankelijk van overheidsbeleid en de ontwikkeling van hernieuwbare energie in Nederland. Omdat een hypotheekcontract doorgaans 30 jaar duurt, bestaat er een risico op vastgezette emissies.

Over de voortgang op dit doel wordt in het jaarverslag gerapporteerd.

Klimaatadaptatie

Vastgoed

Verlaging van de CO₂-uitstoot van gebouwen draagt bij aan het tegengaan van klimaatverandering. Helaas kunnen gebouwen op dit moment al schade ondervinden als gevolg van klimaatverandering. Denk bijvoorbeeld aan hittestress, extreme neerslag, droogte of overstromingen. Achmea Real Estate participeert in de ontwikkeling van het Framework for Climate Adaptive Buildings. Dit is een initiatief van de Dutch Green Building Council (DGBC) om

te komen tot een uniforme methodiek voor het bepalen van klimaatrisico's bij vastgoed in Nederland. Het framework bestaat uit drie delen:

1. Omgevingscore
2. Gebouwscore
3. Gebieds- en bouwmaatregelen

De omgevingsrisico's (deel 1) in de vastgoedportefeuille worden jaarlijks beoordeeld.

Achmea Real Estate heeft in 2024 in samenwerking met Sweco een pilot uitgevoerd bij een aantal objecten om de gebouwscore (deel 2) te kunnen bepalen. Hiervoor moeten relevante gebouwenmerken, zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van zonwering of de hoogte van de ingang van een gebouw, worden verzameld. In de meeste gevallen blijken de risico's lager te zijn als de gebouwenmerken worden meegenomen in de beoordeling. Achmea Real Estate heeft besloten om in 2025 samen met Sweco deel 2 van het framework toe te passen bij de woningobjecten die hoge of zeer hoge omgevingsrisico's hebben. Hieronder zitten ruim 15 woningobjecten uit de portefeuille die wordt beheerd voor Achmea.

Nadat deze analyse is uitgevoerd kan worden bepaald in hoeverre er verbetermaatregelen moeten worden genomen (deel 3 van het framework).

GRESB

Voor onze vastgoed beleggingen nemen wij elk jaar deel aan de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB). Dit is een internationale bench-

mark die het duurzaamheidsbeleid en de implementatie daarvan bij vastgoedfondsen en – portefeuilles meet. Op basis hiervan wordt inzichtelijk hoe de portefeuille van Achmea presteert ten opzichte van vergelijkbare fondsen en portefeuilles en waar verbetering mogelijk is.

In 2024 behaalde Achmea een score van 89 van de maximaal 100 punten en de maximale rating van 5 sterren. In 2023 was de score nog 92 punten. De lagere score in 2024 wordt veroorzaakt door wijzigingen die GRESB heeft doorgevoerd in de scoringsmethodiek. Hierdoor kunnen de scores van 2024 niet direct worden vergeleken met de die van voorgaande jaren. Een belangrijke wijziging is dat benchmarking van de resultaten bij verbruiksdata en gebouwcertificaten niet meer plaatsvindt binnen Europa, maar binnen Nederland. Omdat het niveau in Nederland over het algemeen hoger ligt dan in heel Europa, halen de Nederlandse deelnemers bij eenzelfde prestatie als in het verleden nu een lagere score.

Na verkoop van de winkelportefeuille in 2022 bestaat de vastgoedportefeuille van Achmea nu nog grotendeels uit woningen. Achmea is daarom door GRESB voor het eerst ingedeeld in de peer group Netherlands/Residential/Core/Tenant Controlled die bestaat uit 13 niet-beursgenoteerde Nederlandse woningfondsen. Achmea heeft in deze peer group de zevende plaats gehaald. De verschillen zijn klein, Achmea heeft slechts twee punten minder dan nummer drie in de peer group, het Achmea Dutch Residential Fund.

De GRESB-score van Achmea ligt op een hoog niveau. Verbetering is nog mogelijk door meer verbruiksdata (energie en water) te verzamelen, meer

zonnepanelen te installeren en meer besparingen te realiseren door verduurzaming. De prestatie van Achmea wordt door GRESB vergeleken met die van vergelijkbare fondsen en portefeuilles. Daarmee is de uiteindelijke score niet alleen afhankelijk van de eigen inspanningen, maar ook van die van anderen.

Huurdertevredenheid

Wij willen dat huurders in een veilige en duurzame woonomgeving kunnen leven. Daarom investeren wij in kwalitatief hoogwaardige nieuwbouw en verduurzamen we bestaand woningbezit. Hierbij is veel aandacht voor wooncomfort, sociale cohesie en gezondheid. Naast de woning is daarbij ook aandacht voor de woonomgeving. We meten jaarlijks de huurders-tevredenheid.

Voor de portefeuille van AP&L zijn 979 huurders gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek. Met een responspercentage van 38,3% scoort AP&L hoger dan de benchmark van 35,3%. De algehele tevredenheid met de woning is beoordeeld met een score van 7,4, wat gelijk is aan de voorgaande meting, maar 0,1 punten onder de benchmark ligt. De doelstelling was minimaal een 7 en is ruimschoots behaald. Voor het aankomende jaar hebben we deze doelstelling verhoogd naar een 7,5. Ten aanzien van de klachtenafhandeling en de servicekostenafrekening zien wij verbetermogelijkheden. Samen met de beheerders is er een plan van aanpak opgesteld om de score hierin te verbeteren. Een belangrijk onderdeel hiervan is nieuwbouw; het komt duidelijk naar voren dat nieuwbouwprojecten in het eerste jaar slecht scoren. Dit heeft te maken met de opleverpunten vanuit de bouw. Met de beheerders is afgesproken om hier een speciaal team voor op te richten, zodat deze klachten in de toekomst snel opgepakt zullen worden.

Het Achmea Dutch Health Care Property Fund scoort op de tevredenheid van de woning en de woonomgeving hoger dan de benchmark. Dit jaar scoorde het fonds op een van de onderdelen het eerste onder de benchmark. Dit is op het gebied van de tevredenheid van de vastgoedmanager wat met name ligt aan de afhandeling van reparatieverzoeken en servicekostenafrekening. Ten aanzien van de klachtenafhandeling en de servicekostenafrekening is nauw overleg met de betreffende beheerder en zijn plannen opgesteld om deze te verbeteren.

Social impact monitor

In 2022 heeft Achmea Real Estate samen met Springco Urban Analytics een tool ontwikkeld die de impact van gebouwen en bewoners op de leefbaarheid meet: de Social Impact Monitor. Met deze monitor kan het maatschappelijke rendement van investeringen in directe vastgoed woningen portefeuille worden gemeten.

Voor de woningportefeuille van Achmea, is een 0-meting van de social impact score uitgevoerd. Daarmee is er inzicht in hoe de verschillende objecten in onze portefeuille scoren qua sociale impact op verschillende dimensies. Deze dimensies zijn:

- Omgeving
- Wonen
- Bewoners
- Gebouw.

In 2023 heeft er een verdere verfijning van de Social Impact Monitor plaatsgevonden. Daarbij is specifiek gekeken naar de praktische toepasbaarheid van de Social Impact Monitor. Tegelijkertijd is de monitor verder ontwikkeld waarbij indicatoren zijn toegevoegd onder de dimensies die zich richten op belangrijke maatschappelijke thema's als betaalbaarheid, veiligheid en geluk & gezondheid.

In 2024 hebben we voor een aantal objecten concrete maatregelen geformuleerd om zo de score te verbeteren. De maatregelen die worden uitgevoerd zijn onder andere:

- Organiseren van extra bewonersdagen;
- Contact met gemeentes over veiligheid en leefbaarheid;
- Aanstellen van een huismeester
- Niet maximaal indexeren van de huur.

De scores van de nulmeting zijn in het vorige MVB verslag te vinden

Inzicht in sectoren

Als onderdeel van ons MVB-beleid monitoren wij onze blootstelling aan de fossiele sector. Voor dit MVB jaarverslag hebben we gekeken naar verschillende methoden om de exposure naar de fossiele industrie vast te stellen.

- Op basis van NACE sectorverdeling
- Op basis van GICS sectorverdeling
- Revenue
- GOGEL

Tabel 3: Exposure naar de fossiele industrie

	NACE	GICS	Revenue	GOGEL
2023	3%	3%	3%	12%
2024	4%	2%	1%	7%

Zoals te zien is, laten de verschillende methodes ook verschillende uitkomsten zien. Met uitzondering van de NACE methode laten allen een daling zien in de exposure naar fossiel ten opzichte van 2023. Dit is waarschijnlijk het effect van het aanscherpen van het fossiele uitsluitingenbeleid dat halverwege 2024 actief werd.

Screening op schendingen van internationale normen

Om goed inzicht te krijgen of ondernemingen zich houden aan de internationale normen, zoals verwoord in het UN Global Compact en de OESO-richtlijnen, laat Achmea de beleggingsportefeuilles regelmatig screenen op basis van ISS ESG data. Hierbij wordt gekeken naar impact van het gedrag van de onderneming op de samenleving en/of milieu en de ernst, schaal en onomkeerbaarheid van de schending. Naar aanleiding van de bevindingen neemt Achmea zo nodig actie. Zo kan Achmea over gaan tot het uitsluiten van ondernemingen of het starten van een dialoog met de onderneming.

Naar aanleiding van deze screening is in het afgelopen halfjaar is met 16 ondernemingen een nieuwe dialoog geïnitieerd of een lopende dialoog opnieuw opgestart die de internationale normen schenden of dreigen te schenden. In totaal lopen er 104 dialogen met 64 ondernemingen. Hierover wordt uitgebreid gerapporteerd in het hoofdstuk Beïnvloeden.

Bescherming van natuur en biodiversiteit

Achmea heeft een Biodiversity Whitepaper 2024 gepubliceerd, waarin een eerste analyse van de zakelijke beleggingsportefeuille op natuur gerelateerde afhankelijkheden en impacts wordt gepresenteerd. Achmea heeft vastgesteld dat biodiversiteit een materieel onderwerp is voor haar investeringen en wil zich verder wil inzetten voor het beschermen en herstellen van biodiversiteit via haar investeringen door Achmea ondertekende in 2021 de Finance for Biodiversity-belofte.

De impact- en afhankelijkheidsanalyse met behulp van de ENCORE-tool onthulde een hoge afhankelijkheid van ecosysteemdiensten in belangrijke sectoren van haar portefeuille, zoals de productie- en energiesector, en dat 28% van haar portefeuille is gekoppeld aan sectoren met een hoge of zeer hoge biodiversiteitsimpact. Deze blootstelling versterkt de financiële risico's die verband houden met biodiversiteitsdegradatie.

Bovendien beschrijft het document de acties die Achmea al onderneemt om de impact op biodiversiteit te verminderen door middel van betrokkenheid, samenwerking, uitsluiting en impactbeleggen. Achmea is van plan om haar biodiversiteitsstrategie tegen 2025 uit te breiden en concrete portefeuille-doelen te stellen om de biodiversiteitsvoetafdruk in haar aandelen- en obligatiebeleggingen te verminderen. We streven er ook naar om onze impactanalyses te verbeteren door bedrijfsspecifieke biodiversiteitsgegevens en indirecte impacts te integreren in haar analyses.

Gezondheid

Gezonde voeding

In de tweede helft van 2023 hebben we voor voedingsbedrijven doelstellingen en een plan van aanpak geformuleerd op het gebied van Gezonde Voeding:

- Dat zij de gezondheidsimpact van hun productenportefeuille meten en hierover publiekelijk rapporteren.
- Dat zij concrete en heldere doelstellingen hebben, en deze publiceren, om de gezondheidsimpact van hun productenportefeuille te vergroten.
- Dat zij in 2030 aantoonbaar vooruitgang boeken op deze doelstellingen.
- Dat zij publiekelijk beschikbaar beleid hebben om:
 - geen marketing van ongezonde voeding richting kinderen te bedrijven.
 - Wanneer relevant, onverantwoord alcoholgebruik tegen te gaan en de marketing daarop aan te passen.

In 2024 hebben we een nulmeting uitgevoerd. Deze nulmeting heeft als doel om te kijken of de bedrijven waarin we beleggen voldoen aan bovengenoemde doelstellingen. Dit levert belangrijke informatie op hoe engagement en andere MVB instrumenten de komende jaren het meest effectief kunnen worden ingezet. Daarnaast wordt duidelijk of er gaten in de beschikbare data zijn en hoe we deze in de toekomst het beste kunnen adresseren. We hebben er voor gekozen om de data van MSCI als uitgangspunt te nemen. Deze data is al beschikbaar, dekt een groot deel van de relevante bedrijven en sluit groten-deels aan op onze doelstellingen. Hiermee krijgen wij in deze nulmeting snel een duidelijk beeld in hoeverre bedrijven al actief zijn op dit thema, wat de voorlopers zijn en wat de achterlopers zijn. Als tweede laag, wanneer verfijning

nodig is, kan op basis van de Access to Nutrition Index en eigen kwalitatief onderzoek verder worden ingezoomd.

Tabel 4: Overzicht relevante bedrijven voor gezonde voeding

GICS-Sector aanduiding	Aantal ondernemingen uit deze sector in portefeuille	Aantal ondernemingen in het beleggingsuniversum (per 29-2-2024)
Packaged Foods, & Meats	24	69
Brewers	6	11
Distillers & Vintners	6	17
Restaurants	14	21
Food Retail	18	29
Consumer Staples Merchandise Retail	13	14
Soft Drinks & Non-alcoholic Beverages	10	15

Farmacie

Achmea heeft de ambitie dat alle farmaceutische bedrijven waarin wij beleggen een strategie hebben voor 2030 die aantoonbaar bijdraagt aan wereldwijde toegang tot medicijnen.

In 2024 hebben wij enkele stappen genomen om invulling te gaan geven aan deze ambitie. Allereerst hebben we vastgesteld welke bedrijven deel uitmaken van de farmaceutische sector en welke bedrijven onderdeel zijn van onze beleggingsportefeuille:

Tabel 5: Overzicht relevante bedrijven voor farmacie

Methodiek	Selectiecriteria	Aantal bedrijven in portefeuille	Aantal bedrijven in universum
GICS-Sector indeling	Alleen farmaceutische sector	24	67

Vervolgens hebben we concrete doelstellingen geformuleerd waaraan farmaceutische bedrijven moeten voldoen om voor Achmea naar de toekomst toe investeerbaar te blijven. Deze doelstellingen hebben we grotendeels afgeleid uit de criteria die ook gebruikt worden door de Access to Medicine Foundation, die periodiek de grootste farmaceutische bedrijven beoordeeld en scoort in de Access to Medicine Index. De komende jaren zullen we monitoren of de farmaceutische bedrijven voortgang boeken in het realiseren van de doelstellingen. Daarnaast gaan we in gesprek met de farmaceutische bedrijven om ze te bewegen tot het realiseren van de gestelde doelen. Dat doen we via ons thematische engagement programma Access to Healthcare, en bij voorkeur ook via collectieve initiatieven, omdat we geloven dat, als we als investeerders gezamenlijk optrekken, we de meeste positieve impact kunnen realiseren. Wanneer een farmaceutisch bedrijf in 2030 onvoldoende voortgang heeft gerealiseerd op de gestelde doelen, zal overwogen worden om tot uitsluiting over te gaan.

4. Normen stellen

Wij stellen op basis van algemene maatschappelijke normen en onze eigen overtuigingen vast waar onze beleggingen aan moeten voldoen. Het liefst zoeken wij samen met de bedrijven in onze portefeuille naar een oplossing voor de misstanden waarbij zij betrokken zijn. Dit doen wij met een uitgebreid engagementprogramma. Echter, wij stellen ook minimum grenzen aan onze beleggingen. Deze komen tot uiting in ons uitsluitingsbeleid dat op dit moment bestaat uit de in dit hoofdstuk beschreven onderdelen.

Twee maal per jaar laten wij ons beleggingsuniversum screenen op (mogelijke) misstanden op basis van onze duurzaamheidscriteria⁵. Hiervoor wordt op onderdelen de input gebruikt van het onafhankelijke onderzoeksbureau ISS ESG en data van MSCI ESG. Op basis van de uitkomsten van deze screening actualiseren we onze uitsluitingslijst. Investerings in landen en bedrijven op deze lijst worden verkocht en zijn pas weer toegestaan indien betreffende namen hier niet meer op voorkomen. Onze vermogensbeheerders monitoren op continue basis dat onze uitsluitingslijst wordt toegepast in de beleggingsportefeuilles.

In totaal sluiten wij ruim 955 partijen in ons universum uit van belegging.

Sommige landen of bedrijven worden op basis van meerdere gronden

5. Voor het Landenbeleid en Normenschenders geldt een jaarlijks proces.

uitgesloten. Het volledige uitsluitingsbeleid en de actuele uitsluitingenlijst kunt u terugvinden op de website van Achmea.

Tabak

Al sinds januari 2013 heeft Achmea alle producenten van tabakswaaren uitgesloten van beleggingen. Het niet beleggen in de tabak producerende industrie past bij het Achmea thema Gezondheid.

Betrokkenheid van individuele bedrijven wordt vastgesteld aan de hand van omzet gegenereerd uit de productie van tabaksgoederen. Deze omzetgegevens zijn afkomstig van de externe en onafhankelijke dataleverancier ISS ESG. Een onderneming wordt uitgesloten indien de tabaksgoederen gerelateerde omzet meer dan 50% is.

Dit leidt tot 33 uitgesloten bedrijven.

Controversiële wapens

Achmea belegt niet in ondernemingen die bijdragen aan de productie van: Nucleaire, Biologische, Chemische wapens, Antipersoonsmijnen en Cluster-

munitie. Voor ons zijn dit controversiële wapens omdat deze veel leed en slachtoffers veroorzaken en geen onderscheid maken tussen burger- en militaire doelen. Ook na afloop van een conflict veroorzaken deze wapens nog op aanzienlijke schaal slachtoffers en ontwrichten deze de maatschappij en de economie.

Achmea volgt haar eigen criteria, uiteraard in aansluiting bij internationale verdragen die door Nederland zijn ondertekend en het beleid van de Nederlandse overheid, waaronder de uitsluitingslijst van de AFM (Verbod op het beleggen in clustermunitie). Het onafhankelijke onderzoeksbureau ISS ESG stelt vervolgens voor ons vast welke ondernemingen betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens.

Dit leidt tot 102 uitgesloten bedrijven.

Beleggen in de wapenindustrie

Vanuit de politiek is er een sterke vraag aan de financiële sector en institutionele beleggers om te investeren in de veiligheid van Europa, gedreven door de veranderende geopolitieke omstandigheden. We voelen de morele verantwoordelijkheid om open te staan voor het veranderende sentiment in de samenleving ten aanzien van investeren in de defensie-industrie. Wij vinden dat wapens een belangrijke rol bij het handhaven en vrede en veiligheid vervullen, en landen in staat stellen zichzelf te verdedigen indien nodig. Achmea sluit beleggingen in bedrijven die niet-controversiële wapens produceren daarom niet uit. Samen met het verbond van Verzekeraars

hebben we onze visie hierop beschreven in een positon paper.

Samen met andere verzekeraars hebben we, via het Verbond van Verzekeraars, gesprekken gevoerd met verschillende ministeries, NGO's en wetenschappers. Deze rondetafelgesprekken hadden als doel de (on)mogelijkheden voor financiering en beleggingsoplossingen in de defensie-industrie te verkennen, waarbij het dilemma tussen veiligheid en mensen-rechten centraal stond. Ook werd besproken welke obstakels verzekeraars waarnemen om verantwoord in de defensie-industrie te kunnen beleggen. De uitgangspuntenpaper 'Verzekeraars en investeringen in de Europese defensie-industrie' vat de uitkomsten van deze rondetafelgesprekken samen.

Fossiele brandstoffen

Achmea heeft haar fossiel beleggingsbeleid per juli 2024 aangescherpt. We beleggen niet meer in bedrijven die meer dan 1% (was 5%) van hun omzet halen uit de winning van kolen, olie uit teerzanden, schalieolie en -gas, en Arctisch olie en gas. Daarnaast hanteren we voortaan ook een restrictief beleid ten aanzien van conventionele olie- en gaswinning. Van bedrijven die meer dan 1% van hun omzet halen uit de productie van conventionele olie- en gas verwachten we dat ze investeren in hernieuwbare energie en een geloofwaardig transitieplan hebben. Hiervoor gebruiken we de volgende criteria:

- Het bedrijf investeert een groeiend aandeel van de kapitaaluitgaven in hernieuwbare energie oplopend van tenminste 15% in 2025 tot tenminste 50% in 2030; en/of

- Het bedrijf heeft een transitiestrategie gericht op een maximale temperatuurstijging van 2 graden. Dit meten we aan de hand van een Implied Temperature Rise (ITR) score van MSCI en de Carbon Performance Alignment score van het Transition Pathway Initiative (TPI).

Olie- en gasproducenten waarmee een engagement loopt, onder andere via de Dutch Climate Coalition, krijgen tot uiterlijk eind 2026 de tijd om aan één van de hiervoor genoemde criteria voldoen. Zo niet dan worden ze alsnog uitgesloten. Het gevolg van ons aangescherpte beleid is dat we 199 bedrijven hebben toegevoegd aan de uitsluitingslijst per 1 juli 2024.

Dit leidt tot 411 uitgesloten bedrijven.

Normschendingen

Achmea sluit ondernemingen uit die op grove en structurele wijze internationaal breed gedragen normen op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie schenden. Hiervoor hanteert Achmea een aantal belangrijke raamwerken als uitgangspunt, namelijk de UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights. De OESO-richtlijnen onderscheiden naast de vier genoemde thema's ook de volgende thema's: consumentenbelangen, wetenschap en technologie, mededinging en belastingen. De UN Guiding Principles geven handvatten voor overheden en ondernemingen hoe mensenrechtenschendingen in de praktijk te voorkomen, te adresseren en te mitigeren.

Achmea laat onderzoeksbureau ISS ESG periodiek beoordelen welke ondernemingen betrokken zijn bij structurele schendingen van internationale normen.

Onze uitsluitingslijst bevatte 78 bedrijven als gevolg van normenschendingen in 2024.

Landen en staatsbedrijven

Landen waar machthebbers op systematische wijze de fundamentele mensenrechten op grove wijze schenden en landen waar het non-proliferatie verdrag wordt geschonden, worden uitgesloten.

Een belangrijk handvat bij het uitvoeren van het landen-uitsluitingsbeleid is de Sanctiewet 1977. Daarnaast passen wij extra criteria toe op basis van de prestaties van de landen in de Freedom in the World-index, de ITUC Global Rights-index en de Corruption Perception.

De screening op controversiële regimes vindt jaarlijks plaats. Van landen op de uitsluitingenlijst koopt Achmea geen staatsobligaties en geen staatsbedrijven (Een onderneming wordt als staatsbedrijf aangemerkt indien de staat meer dan 50% van de aandelen bezit.)

Wij sluiten 57 landen en 337 daarbij horende staatsbedrijven uit.

Goed bestuur

In lijn met vereisten vanuit SFDR belegt Achmea in ondernemingen die voldoen aan de maatschappelijke normen en (inter)nationale standaarden voor goed bestuur (good governance). Ondernemingen die op dit vlak zeer slecht presteren, worden uitgesloten. Daarbij wordt minimaal gekeken naar de wettelijke vereisten op het gebied van: Goede managementstructuren, Betrekkingen met werknemers, Beloning van het betrokken personeel en Naleving van de belastingwetgeving.

Bij het bepalen of ondernemingen goed presteren op het gebied van goed bestuur, maakt Achmea gebruik van onderzoeksbureau MSCI ESG.

Dit leidt tot 38 uitgesloten bedrijven.

5. Beïnvloeden

Anders dan bij Normen stellen, waarbij Achmea op voorhand niet belegt in bepaalde landen en ondernemingen, geldt voor Beïnvloeden dat er wel belegd kan worden in ondernemingen waar (maatschappelijke) zaken verbeterd kunnen worden en we als aandeel- of obligatiehouder het management juist actief aansporen om het beleid of hun activiteiten te verbeteren. Wij zijn er van overtuigd dat we juist hiermee impact bereiken in de reële wereld. Wij hanteren 2 instrumenten voor Beïnvloeding: Engagement en Stemmen.

Engagement: Achmea en de dialoog

De dialoog met ondernemingen wordt namens ons uitgevoerd door onze vermogensbeheerder Achmea IM. Veelal zijn het trajecten met een looptijd van drie jaar. Wij onderscheiden de volgende vormen van dialoog, ieder met eigen doelstellingen, aanpak en doelgroep:

- Normatieve engagement
- Thematische engagement
- Collectieve initiatieven
- Engagement met overheden
- Engagement met vermogensbeheerders

Escalatiestrategie

Achmea hanteert een escalatiestrategie voor het geval dat dialogen met ondernemingen uit de engagement programma's onvoldoende voortgang

boeken. Als eerste wordt gekeken of de dialoog geïntensiveerd kan worden met andere (hoger geplaatste) contact personen of door het versturen (al dan niet gezamenlijk met andere beleggers) van een urgentiebrief aan het bestuur.

Mocht dit geen effect hebben dan kan Achmea haar aandeelhoudersrechten inzetten op aandeelhoudersvergaderingen, zoals:

- Tegen stemmen op bepaalde agendapunten;
- Het stellen van vragen;
- Het agenderen van aandeelhoudersresoluties.

De inzet van deze aandeelhoudersrechten bij ondernemingen waar de dialoog stagneert wordt op 'case-by-case' basis overwogen. Hierbij wordt meegewogen of het opportuun en effectief is. Hierbij moet er een duidelijke link zijn met en bijdragen aan de thema's en prioriteiten zoals geïdentificeerd in het MVB-beleid. Wanneer er wordt tegen gestemd op een van de relevante agendapunten wordt de reden vermeld en vastgelegd.

Wanneer na verloop van tijd en na meerdere escalatiestappen onvoldoende resultaat ontstaat, wordt overgaan tot uitsluiting een reële optie.

Normatieve engagement

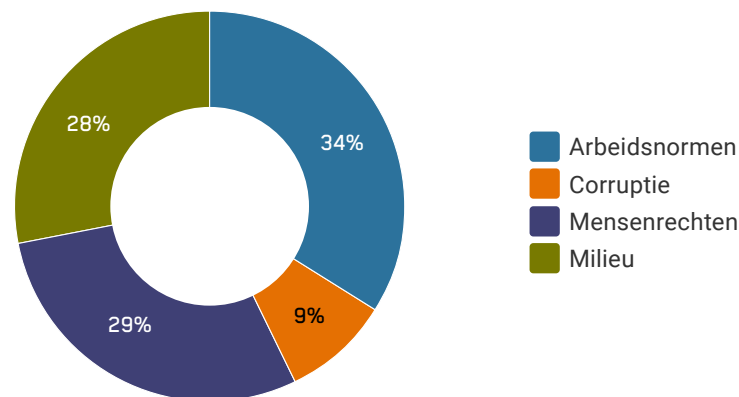
Het normatieve engagement programma heeft als doel structurele schendingen van de UN Global Compact principes, OESO-richtlijnen voor Multinationale ondernemingen of UN Guiding Principles on Business & Human Rights te stoppen en te voorkomen. Structurele schendingen van deze normen vergroten het risico op nadelige gevolgen voor de onderneming, haar directe omgeving zoals lokale gemeenschappen of het milieu en voor andere belanghebbenden. Activiteiten die (mogelijk) leiden tot een schending van de principes staan veelal in de belangstelling van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en de media. In de praktijk leiden deze schendingen ook vaker tot rechtszaken die boetes of het uitbetalen van schadeclaims door de ondernemingen tot gevolg kunnen hebben. Dit zijn directe negatieve financiële effecten, die ook de belangen van aandeelhouders schaden.

Om tot een selectie van de ondernemingen te komen, die vallen binnen het normatieve engagement programma, wordt een due diligence-proces uitgevoerd. Het beleggingsuniversum wordt doorlopend gescreend op het schenden van één of meerdere principes van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen of UN Guiding principles on Business & Human Rights door onderzoeksbureau ISS ESG. Dit valt onder te verdeling in de hoofdthema's: Mensenrechten, Arbeidsnormen, Milieunormen en Anti-corruptie. Meer informatie over deze onderwerpen is te lezen in Bijlage A. Bij vermoedens van een mogelijke schending wordt een dialoog gestart om escalatie te voorkomen. Ook bij een vastgestelde schending wordt de dialoog met deze bedrijven opgestart met als doel de schending op te heffen en mogelijke nieuwe schendingen in de toekomst te voorkomen. Daarbij zal

ook herstel van de situatie en mogelijke schadevergoedingen voor bijvoorbeeld lokale bevolking ter sprake komen.

In 2024 maken 64 ondernemingen deel uit van het normatieve engagement-programma. Met deze ondernemingen spreken we over één of meerdere normschendingen waardoor het aantal dialogen (104) hoger is dan het aantal ondernemingen. In onderstaand figuur is weergegeven hoe het programma is opgebouwd naar hoofdthema's.

Figuur 1: Verdeling hoofdthema's normatieve dialogen 2024 (n=104)

Nieuwe dialogen

In 2024 zijn met 16 ondernemingen 29 nieuwe dialogen geïnitieerd of een lopende dialoog opnieuw opgestart.

Afgesloten dialogen

In het afgelopen jaar zijn er 4 dialogen afgesloten. Dat betekent dat de ondernemingen niet langer betrokken zijn bij de (vermeende) schending.

Tabel 6: Afgeronde en gestarte normatieve dialogen 2024

Normschending	Onderneming	Status
Arbeidsnormen	Anheuser-Busch InBev	Gestart Q4 2024
Arbeidsnormen	Apple Inc.	Gestart Q4 2024
Arbeidsnormen	Carrefour SA	Gestart Q4 2024
Arbeidsnormen	Meta Platforms, Inc.	Gestart Q4 2024
Arbeidsnormen	Meta Platforms, Inc.	Gestart Q4 2024
Arbeidsnormen	Meta Platforms, Inc.	Gestart Q4 2024
Arbeidsnormen	Activision Blizzard, Inc.	Afgerond Q4 2024
Arbeidsnormen	Microsoft Corporation	Gestart Q3 2024
Arbeidsnormen	Rio Tinto plc	Gestart Q4 2024
Arbeidsnormen	Target Corporation	Gestart Q4 2024
Arbeidsnormen	Uber Technologies, Inc.	Gestart Q3 2024
Arbeidsnormen	Uber Technologies, Inc.	Gestart Q3 2024
Corruptie	Apple Inc.	Gestart Q4 2024
Corruptie	Electricite de France SA	Afgerond Q4 2024
Corruptie	EXOR N.V.	Gestart Q3 2024
Mensenrechten	Actividades de Construcción y Servicios SA	Gestart Q2 2024
Mensenrechten	BlackRock, Inc.	Gestart Q3 2024
Mensenrechten	JD Sports Fashion Plc	Gestart Q4 2024

Normschending	Onderneming	Status
Mensenrechten	Meta Platforms, Inc.	Gestart Q4 2024
Mensenrechten	Meta Platforms, Inc.	Gestart Q4 2024
Mensenrechten	Meta Platforms, Inc.	Gestart Q4 2024
Mensenrechten	Meta Platforms, Inc.	Gestart Q4 2024
Mensenrechten	Rio Tinto plc	Gestart Q4 2024
Mensenrechten	Woolworths Ltd	Gestart Q4 2024
Mensenrechten	Experian PLC	Afgerond Q4 2024
Milieu	Actividades de Construcción y Servicios SA	Gestart Q2 2024
Milieu	ENEOS Holdings, Inc.	Gestart Q3 2024
Milieu	ENGIE SA	Gestart Q1 2024
Milieu	Rio Tinto plc	Gestart Q4 2024
Milieu	Rio Tinto plc	Gestart Q4 2024
Milieu	Stellantis NV	Gestart Q3 2024
Milieu	Tokyo Gas Co., Ltd.	Afgerond Q4 2024

Voortgang lopende dialogen

Voor iedere dialoog stellen wij specifieke engagementverwachtingen vast, samengevat in 4 mijlpalen. Het kan voorkomen dat 1 van deze mijlpalen niet van toepassing is op betreffende dialoog. De voortgang per mijlpaal wordt vervolgens in iedere dialoog getoetst aan de hand van vier indicatoren. Onderstaande tabel geeft de geaggregeerde status per mijlpaal op alle lopende dialogen (104). Afgesloten dialogen zijn hier niet in opgenomen.

Ter illustratie: voor mijlpaal 1, het delen van informatie, heeft 38% van de lopende dialogen nog geen actie ondernomen, 17% heeft een toezegging gedaan, 41% is begonnen met het implementeren van maatregelen, 3% heeft maatregelen geïmplementeerd die door een onafhankelijke partij zijn goedgekeurd en voor 0% van de lopende dialogen is deze mijlpaal niet van toepassing.

Tabel 7: Mijlpaalverdeling normatieve dialogen 2024

Status maatregelen	1. Delen informatie	2. Implementatie beleid	3. Herstel en verhaal	4. Opheffen/ voorkomen
Geen	38%	30%	38%	39%
De onderneming heeft geen toezegging gedaan om met adequate maatregelen en middelen te komen om de betreffende schending te adresseren.				
Toezegging	17%	36%	20%	34%
De onderneming heeft publiekelijk, of in dialoog met ISS ESG, toegezegd met adequate maatregelen en middelen te zullen komen om de schending te adresseren.				
Geïnitieerd	41%	30%	40%	21%
De onderneming is begonnen met implementatie van maatregelen die het resultaat zijn van een duidelijke, tijdsgebonden strategie als reactie op de schending. De onderneming kan dit aantonen d.m.v. detail informatie of documentatie.				
Onafhankelijk goedgekeurd	3%	3%	1%	0%
De door de onderneming genomen maatregelen zijn door externe belanghebbenden beoordeeld en de doeltreffendheid van de maatregelen wordt bevestigd. De onderneming kan dit aantonen d.m.v. documentatie en onafhankelijk onderzoek.				
n.v.t.	0%	0%	0%	5%

Escalatie

Daar waar ondernemingen langere periode een rode schending hebben en er geen succesvolle engagement plaatsvindt gaat Achmea over escalatie. Afgelopen jaar zijn er voor 4 ondernemingen waar een dialoog loopt een escalatiestap ondernomen.

Tabel 8: Escalatieoverzicht normatieve engagement

Onderneming	Reden voor escalatie	Genomen maatregel
Amazon.com, Inc.	Normatief, status rood (geverifieerde schending)	Er is 'tegen' de herbenoeming van de Chair gestemd. Aandeelhoudersresolutie over vakbondsrechten ingediend voor AVA 2025
Uber Technologies, Inc.	Normatief, status oranje (vermeende schending). Dialoog loopt sinds 2019, maar nog steeds geen maatregelen genomen.	Aandeelhoudersresolutie 'Driver Health & Safety' ingediend voor AVA 2024. 8 procent steun verkregen.
Eni SpA	Normatief, status rood (geverifieerde schending).	Er is 'tegen' de financial statements gestemd (geen herbenoeming op de agenda)
Shell plc	Normatief, status rood (geverifieerde schending).	Er is gesproken met de Chair over milieuvervuiling door Shell Nigeria. Bovendien is er is 'tegen' de herbenoeming van de Chair gestemd.

Thematische engagement

Het thematische engagement-programma heeft een andere doelstelling dan het normatieve engagement-programma. Hier staan niet de bedrijven centraal die normen schenden, maar juist bedrijven die zowel financieel als maatschappelijk op bepaalde thema's hun prestaties verder kunnen verbeteren.

Onze uitvoerder Achmea IM identificeert binnen de kernthema's en in samenwerking met haar klanten de thema's waarop engagement wordt gevoerd. Bij de keuze van een engagementthema spelen de volgende zaken een rol:

- Materialiteit van het thema;
- Sociale of ecologische relevantie van het thema;
- Omvang van de onderneming in de beleggingsportefeuille (zowel aandelen als bedrijfsobligaties);
- Succeskans voor slagen van de dialoog.

Voor sommige dialogen werken wij samen met andere nationale en internationale partijen. De start van de dialoog verloopt veelal via brief of email. Hierin introduceren wij onszelf, alsmede het onderwerp dat wij zullen bespreken. Het vervolg van de dialoog bestaat doorgaans uit meerdere conference calls of bezoeken aan de onderneming.

Alle ondernemingen waarmee thematische dialogen worden gevoerd zijn terug te vinden in de Bijlage B.

In 2024 bestaat het thematische engagementprogramma uit 12 thema's, die zich in verschillende fases bevinden. Binnen deze thema's lopen 80 dialogen.

Nieuwe dialogen

In de afgelopen periode zijn er 2 engagement trajecten opgestart.

Afgeronde dialogen

Er zijn 3 engagement trajecten afgesloten. Het gaat om de programma's Arbeidsomstandigheden, Klimaatadaptatie en water en Klimaat en transport.

In het thema arbeidsomstandigheden hebben de meeste ondernemingen flinke stappen gezet in het ontwikkelen en uitvoeren van concrete risicoanalyses, de zogenaamde 'due-diligence' in de productieketens. Ook kwam er meer aandacht voor eerlijke lonen in de keten.

Bij het thema klimaat en transport committeerden meerdere transportbedrijven zich aan netto-nul uitstoot voor 2050 en 'science-based targets' in lijn met een 2 of 1,5 graden pad, ondanks de technologische uitdagingen en hoge investeringen en die nodig zijn om deze doelen te realiseren.

Tijdens de dialogen over klimaatadaptatie en water was er een sterke focus op het verbeteren van waterhergebruik en -efficiëntie, gekoppeld aan investeringen in technologieën en infrastructuur. Ondernemingen worden zich steeds meer bewust van het belang van verantwoord waterbeheer en zetten stappen om hun impact op het gebied van water te minimaliseren.

Voortgang lopende dialogen

Wij monitoren de voortgang van alle thematische engagement trajecten aan de hand van 6 mijlpalen binnen het proces.

Ten aanzien van het totaal aan bedrijven die zijn geselecteerd voor het thematische engagementprogramma is de status als volgt:

Tabel 9: Mijlpaalverdeling thematische dialogen 2024

Mijlpaal	Status
1. Analyse van het bedrijf	100%
2. Initiëren dialoog	98%
3. Voeren van dialoog	95%
4. Toezegging onderneming	41%
5. Aanpassen beleid & proces	32%
6. Afronden dialoog	19%

Vanwege de korte looptijd van een aantal relatief nieuwe engagementthema’s hebben veel ondernemingen nog niet mijlpaal 4 en de daaropvolgende mijlpalen behaald. Toezeggingen met betrekking tot beleidsaanpassingen en de implementatie daarvan verwachten we in de tweede helft van het engagementtraject.

Escalatie

Daar waar er geen succesvolle engagement plaatsvindt gaat Achmea over op escalatie. Voor 2 ondernemingen heeft er een escalatiestap plaatsgevonden.

Tabel 10: Genomen escalatiestappen in 2024

Onderneming	Thema	Genomen escalatiemaatregelen
The Coca-Cola Company	Goede Voeding	Aandeelhoudersresolutie over de gezondheidseffecten van zoetstoffen ingediend voor AVA 2025.
Hydro One Ltd.	Reductie CO ₂ uitstoot	Er is 'tegen' de herbenoeming van de Chair en CEO gestemd

Tabel 11: Overzicht ondernemingen thematische dialogen 2024

Engagement omschrijving	Onderneming	Mijlpaal	Sector	Land
Access to Healthcare	AstraZeneca PLC	4	Geneesmiddelen	VK
Access to Healthcare	Sanofi	3	Geneesmiddelen	FR
Access to Healthcare	Takeda Pharmaceutical Co. Ltd.	3	Geneesmiddelen	JP
Access to Healthcare	Eli Lilly and Company	4	Geneesmiddelen	VS
Access to Healthcare	Danaher Corporation	3	Instrumenten en Diensten voor Levenswetenschappen	VS
Access to Healthcare	Abbott Laboratories	3	Zorgproducten en -apparaten	VS
Access to Healthcare	Amgen Inc.	3	Biotechnologie	VS
Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen	Henkel AG & Co. KGaA	5	Huishoudelijke	DE
Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen	Kimberly-Clark Corp	3	Huishoudelijke	VS
Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen	L'Oreal SA	5	Persoonlijke producten	FR
Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen	Procter & Gamble Company	3	Huishoudelijke	VS
Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen	Jeronimo Martins, SGPS S.A.	5	Supermarktketens	PT
Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen	Carrefour SA	5	Supermarktketens	FR
Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen	Repsol SA	3	Olie en gas	ES
Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen	Royal Ahold Delhaize N.V.	5	Supermarktketens	NL
Arbeidsomstandigheden in de voedingsmiddelenketen	Hershey Company	6	Voedselproducten	VS
Arbeidsomstandigheden in de voedingsmiddelenketen	Chocoladefabriken Lindt & Spruengli AG	6	Voedselproducten	CH
Arbeidsomstandigheden in de voedingsmiddelenketen	Mondelez International, Inc. Class A	6	Voedselproducten	VS
Arbeidsomstandigheden in de voedingsmiddelenketen	Carlsberg A/S Class B	6	Dranken	DK
Arbeidsomstandigheden in de voedingsmiddelenketen	J. M. Smucker Company	6	Voedselproducten	VS
Arbeidsomstandigheden in de voedingsmiddelenketen	George Weston Limited	6	Consumentengoederen Distributie en Retail	CA

Engagement omschrijving	Onderneming	Mijlpaal	Sector	Land
Goede Voeding	The Coca-Cola Company	3	Dranken	VS
Goede Voeding	PepsiCo, Inc.	3	Dranken	VS
Goede Voeding	McDonald's Corp.	2	Hotels, restaurants en vrije tijd	VS
Goede Voeding	Sodexo SA	3	Hotels, restaurants en vrije tijd	FR
Goede Voeding	Domino's Pizza, Inc.	3	Hotels, restaurants en vrije tijd	VS
Goede Voeding	Woolworths Ltd	3	Consumentengoederen Distributie & Retail	AU
Goede Voeding	Kellanova	3	Voedselproducten	VS
Goede Voeding	Anheuser-Busch InBev	3	Dranken	BE
Kleding en circulariteit	FAST RETAILING CO., LTD.	3	Detailhandel	JP
Kleding en circulariteit	Gildan Activewear Inc.	4	Textiel, kleding en luxeproducten	CA
Kleding en circulariteit	Hennes & Mauritz AB	3	Detailhandel	SE
Kleding en circulariteit	Industria de Diseno Textil, S.A.	3	Detailhandel	ES
Kleding en circulariteit	Kering SA	4	Textiel, kleding en luxeproducten	FR
Kleding en circulariteit	Zalando SE	3	Detailhandel	DE
Kleding en circulariteit	ZOZO Inc	3	Detailhandel	JP
Klimaat en Transport 2	Aurizon Holdings Ltd.	6	Spoortransport	AU
Klimaat en Transport 2	Canadian National Railway Company	6	Spoortransport	CA
Klimaat en Transport 2	TFI International Inc	6	Wegtransport	CA
Klimaat en Transport 2	Uber Technologies, Inc.	6	Passagiersvervoer	VS
Klimaat en Transport 2	Union Pacific Corporation	6	Spoortransport	VS
Klimaatadaptatie en water	Newmont Corporation	6	Metaal & Mijnbouw	VS
Klimaatadaptatie en water	Rio Tinto plc	6	Metaal en Mijnbouw	VK
Klimaatadaptatie en water	Agnico-Eagle Mines Limited	6	Metaal en Mijnbouw	CA

Engagement omschrijving	Onderneming	Mijlpaal	Sector	Land
Klimaatadaptatie en water	Qorvo, Inc.	6	Halfgeleiders	VS
Mensenrechten en Governance	Eni SpA	3	Olie, gas en brandstoffen	IT
Mensenrechten en Governance	Heidelberg Materials	5	Bouwmaterialen	DE
Mensenrechten en Governance	Proximus SA de droit public	4	Telecommunicatie divers	BE
Mensenrechten en Governance	Sony Group Corporation	3	Producers van huishoudelijke apparatuur	JP
Mensenrechten en Governance	Telenor ASA	5	Telecommunicatie divers	NO
Mensenrechten en Governance	Siemens AG	3	Industriële Conglomeraten	DE
Mensenrechten en Governance	General Electric Company	3	Industriële Conglomeraten	VS
Mensenrechten en Governance	Vodafone Group Plc	3	Mobiele telecommunicatie	VK
Mensenrechten en Governance	AT&T Inc.	3	Telecommunicatie divers	VS
Reductie CO ₂ uitstoot	Valero Energy Corporation	3	Olie, gas en brandstoffen	VS
Reductie CO ₂ uitstoot	Nucor Corporation	4	Metaal en Mijnbouw	VS
Reductie CO ₂ uitstoot	ONEOK, Inc.	3	Bouwmaterialen	VS
Reductie CO ₂ uitstoot	Nutrien Ltd.	4	Chemicaliën	CA
Reductie CO ₂ uitstoot	Umicore	5	Chemicaliën	BE
Reductie CO ₂ uitstoot	Hydro One Ltd.	2	Elektriciteitsbedrijven	CA
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	Evonik Industries AG	5	Chemicaliën	DE
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	Linde PLC	4	Chemicaliën	VK
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	Solvay SA	3	Chemicaliën	BE
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	Yara International ASA	3	Chemicaliën	NO
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	United Parcel Service, Inc. Class B	3	Luchttransport en Logistiek	VS

Engagement omschrijving	Onderneming	Mijlpaal	Sector	Land
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	Heidelberg Materials	5	Bouwmaterialen	DE
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	Continental AG	3	Automobiel Componenten	DE
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	Volkswagen AG	3	Automobielen	DE
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS	CF Industries Holdings, Inc.	3	Chemicaliën	VS
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS DCC	Aker BP ASA	3	Olie, gas en brandstoffen	NO
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS DCC	Eni SpA	3	Olie, gas en brandstoffen	IT
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS DCC	OMV AG	3	Olie, gas en brandstoffen	AT
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS DCC	Repsol SA	3	Olie en gas	ES
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS DCC	Holcim Ltd	1	Bouwmaterialen	CH
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS DCC	BASF SE	1	Chemicaliën	DE
Reductie CO ₂ uitstoot PLUS DCC	Shell plc	3	Olie, gas en brandstoffen	VK
Nature Action	WH Group Ltd. (HK)	3	Voedselproducten	HK
Nature Action	PepsiCo, Inc.	3	Dranken	VS
Nature Action	Conagra Brands, Inc.	3	Voedselproducten	VS
Nature Action	Target Corporation	3	Consumentengoederen Distributie & Retail	VS

Collectieve initiatieven

Naast ons eigen engagement programma sluiten we ons (direct of via onze uitvoerders) aan bij collectieve engagement initiatieven. We trekken samen op met andere institutionele beleggers, bijvoorbeeld daar waar collectieve dialoog met ondernemingen of internationale beleidsmakers (zoals overheden) effectiever is dan op individuele basis. Ook ondersteunen we investor statements als deze passen binnen de kernthema's van ons MVB-beleid.

Afgelopen halfjaar heeft Achmea 19 investor statements ondertekend en aan 14 initiatieven meegedaan waarin dialogen met ondernemingen worden gevoerd. 10 van deze initiatieven waren gericht op engagement met overheden.

Tezamen heeft Achmea 3091 bedrijven bereikt met de collectieve initiatieven van afgelopen jaar⁶.

In de onderstaande tabel zijn alle nieuwe en actieve initiatieven opgenomen. Voor meer informatie over de nieuwe initiatieven zie Bijlage C.

6. Mogelijke dubbeltelling van bedrijven door deelname aan meerdere initiatieven

Tabel 12: Collectieve initiatieven afgerond of actief in 2024

Type	Naam initiatief	Samenwerkingsverband	H2 2024
Investor statement en collectieve dialoog	CDP 'Non-Disclosure Campaign' 2024	CDP	H2 2024
Investor statement	Investor statement voor due dilligence wetgeving in Zwitserland	Ethos Foundation	H2 2024
Investor statement	Investor statement tegen de mogelijke afzwakking van de PFAS-beperking van de EU	Investor Initiative on Hazardous Chemicals	H2 2024
Investor statement	Investor statement over vaperen	Tobacco Free Portfolios	H2 2024
Investor statement	Investor statement over plastics aan de petrochemische industrie	Planet Tracker	H2 2024
Investor statement	Investor statement natuurimpact in de textielsector	Finance for Biodiversity Foundation	H2 2024
Investor statement	Investor statement aan overheden over de financiering van de klimaattransitie	Investor Agenda	H2 2024
Investor statement	Investor Statement ter ondersteuning van Climate Action 100+	Climate Action 100+	H2 2024
Investor statement	Investor statement 'World Benchmarking Alliance' over natuurimpact	World Benchmarking Alliance	H2 2024
Investor statement	Investor letter tegen de vertraging van de EU Ontbossingsverordening	reen Century Capital Management en Aequo Shareholder Engagement Services	H2 2024
Investor statement	FAIRR investor statement over antimicrobiële resistentie (AMR)	Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR) initiative	H2 2024
Investor statement	ATNI CEO compact voor gezonde en duurzame diëten		H1 2024
Investor statement	Investor statement over de rechten van aandeelhouders	Dutch Climate Coalition	H1 2024
Investor statement	Investor statement over plasticvervuiling	UNEP FI	H1 2024
Investor statement	Investor statement aan McDonald's over kinderarbeid	SOC Investment Group	H1 2024
Investor statement	Investor statement over tabakspreventie	Tobacco Free Portfolios	H1 2024
Collectieve dialoog	Deelname aan Health Engagement Alliance (HEAL)	VGZ, A.S.R., Cardano	H2 2024
Investor statement en collectieve dialoog	FAIRR engagementprogramma eiwittransitie	Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR) initiative	H2 2023

Type	Naam initiatief	Samenwerkingsverband	H2 2024
Investor statement en collectieve dialoog	PRI Spring initiatief voor biodiversiteit	PRI	H2 2023
Collectieve dialoog	FAIRR engagementprogramma 'biodiversiteit, afval en vervuiling' - fase 2.	Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR) initiative	H2 2023
Collectieve dialoog	Nature action 100 - Collectief engagementprogramma rondom biodiversiteit	CERES	H2 2023
Investor statement en collectief dialoog	Chemscore: engagementprogramma chemische producten	Aviva	H2 2023
Collectieve dialoog	Collectieve dialoog biodiversiteit, afval & vervuiling - phase 2	Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR) initiative	H2 2023
Collectief dialoog	Collectief dialoog 'Global Plastic Treaty' van WNF en 'Ellen McArthur Foundation' met de VN over wereldwijde aanpak plastic vervuiling	Wereld Natuur Fonds en Ellen McArthur Foundation	H1 2023
Collectieve dialoog	Collectieve engagement met Australië op het thema klimaat	PRI	H2 2022
Collectieve dialoog	Dutch Climate Coalition	Dutch Climate Coalition	H2 2022
Collectieve dialoog	Collectieve dialoog over arbeidsomstandigheden in de vleesverwerkende industrie	Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR) initiative	H1 2022
Collectieve dialoog	Collectieve dialoog over verduurzaming aquacultuur	Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR) initiative	H1 2022
Collectieve dialoog	Ceres Food Emissions 50	Ceres	H1 2022

In de tabel hieronder staan de organisaties en initiatieven waar Achmea of een Achmea entiteit namens Achmea lid van is of heeft ondertekend.

Tabel 13: Lidmaatschappen en commitments

Naam	Rol	Organisatie	Sinds
Longterm Investors in People's Health (LIPH)	Ondertekenaar	ShareAction	2022
DNB Klimaatadaptatie	Lid Werkgroep	DNB (Platform voor Duurzame Financiering)	2022
Healthy Markets Initiative	Ondertekenaar	ShareAction	2021
Energy Efficient Mortgage Netherlands Hub	Lid	EEM NL Hub	2021
Finance for Biodiversity Pledge	Ondertekenaar	Finance for Biodiversity Foundation	2021
Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF)	Supporter	PBAF	2021
Farm Animal Investment Risk & Return (FAIRR) initiative	Lid	FAIRR	2019
Klimaatcommitment financiële sector	Ondertekenaar	Klimaatcommitment financiële sector	2019
Access to Nutrition Initiative (ATNI)	Lid	Access to nutrition Initiative	2018
Investor Alliance for Human Rights	Lid	ICCR	2018
Platform Living Wage for Financials (PLWF)	Lid	Platform Living Wage Financials (PWLF)	2018
Investor Decarbonisation Initiative	Ondertekenaar	ShareAction	2018
Workforce Disclosure Initiative (WDI)	Ondertekenaar	ShareAction	2018
Tobacco Free Finance Pledge	Ondertekenaar	UNEPFI	2018
IMVO covenant	Lid	SER, Verbond van Verzekeraars, ZN en diverse NGO's	2018
Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO)	Lid	VBDO	2017
DNB Partnership for Carbon Accounting Financials	Lid Werkgroep	DNB (Platform voor Duurzame Financiering)	2017
DNB SDG-impactmeting	Lid Werkgroep	DNB (Platform voor Duurzame Financiering)	2017
Climate Action 100+	Ondertekenaar	IGCC, UN PRI, AIGCC, Ceres	2017
Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)	Ondertekenaar	PCAF	2015

Naam	Rol	Organisatie	Sinds
Paris Pledge for Action	Ondertekenaar	Diversen	2015
Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB)	Investor & participant member	GRESB	2011
Carbon Disclosure Project (CDP)	Ondertekenaar	CDP	2009
UN PRI	Ondertekenaar	UNPRI	2007

Engagement met overheden

Achmea voert ook engagement met overheden. Dit type engagement verschilt van engagement met bedrijven in dat de positie van een belegger ten opzichte van een overheid fundamenteel verschilt van de positie ten opzichte van een (beursgenoteerd) bedrijf. Een belangrijk aandachtspunt in engagement activiteiten met overheden is de afweging tussen het uitoefenen van invloed als belegger en het respecteren van democratische processen. Daarbij is dit type engagement niet een lobby activiteit. Een belangrijk verschil met lobbyen is dat bij engagement met overheden niet het eigen belang voorop staat, maar juist het behalen van maatschappelijke doelen.

We kiezen voor een 2 sporenbeleid voor onze engagement met overheden. Ten eerste inventariseren en screenen we relevante collectieve initiatieven voor engagement met overheden die zijn geïnitieerd door andere investeerders en andere partijen. Wanneer een initiatief aansluit op onze doelen en positief is beoordeeld op basis van het raamwerk nemen wij deel aan dit initiatief en rapporteren we halfjaarlijks over de voortgang. Ten tweede nemen we als Achmea ook zelf het initiatief voor het voeren van engagement met overheden, bijvoorbeeld rondom het thema tabakspreventie.

Wij zien dat engagement met overheden nog volop in ontwikkeling is. Een belangrijke reden om met andere partijen de samenwerking te zoeken. Zo hebben we een actieve rol bij het collectieve engagement met Australië rondom klimaatverandering dat vanuit de PRI is opgestart. Dit heeft naast een positieve impact op het klimaatbeleid, ook als doel om lessen te trekken voor toekomstige trajecten rondom engagement met overheden.

Engagement met vermogensbeheerders

Achmea maakt gebruik van verschillende vermogensbeheerders om haar beleggingsbeleid uit te voeren. De uitvoering van het MVB- beleid vindt vooral plaats middels afspraken in de beleggingsmandaten met deze vermogensbeheerders. Dit betreft bijvoorbeeld het uitvoeren van ons uitsluitingsbeleid, maar ook het behalen van onze CO₂-reductiedoelstellingen. Ook verwachten we van onze vermogensbeheerders dat zij, waar mogelijk, ESG-informatie in het beleggingsproces van onze beleggingsmandaten integreren. Of vermogensbeheerders zich ook houden aan de concrete afspraken die gemaakt worden in mandaatrichtlijnen wordt gemonitord via het zogenaamde mandaat compliance.

Vermogensbeheerders hebben ook een eigen MVB- beleid. Dat beleid is vooral van belang wanneer Achmea in fondsen belegd. Een exacte toepassing van het Achmea MVB-beleid is in het geval van fondsbeleggingen niet altijd mogelijk. Achmea selecteert vermogensbeheerders mede op basis van hun MVB-beleid. Hierbij geldt het MVB-beleid van Achmea als kader. Waar het MVB-beleid van geselecteerde vermogensbeheerders afwijkt van Achmea's MVB-beleid stimuleert Achmea de betreffende vermogensbeheerder om tot aansluiting te komen. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op het toepassen van de uitsluitingenlijst binnen alle beleggingscategorieën, maar ook de dialoog met de hypotheekmanagers over onze sociale-, milieu- en governance doelen valt hieronder.

Stembeleid & Corporate Governance

Achmea belegt onder andere in beursgenoteerde ondernemingen en is daardoor ook aandeelhouder. Door actief gebruik te maken van aandeelhoudersrechten kan Achmea invloed uitoefenen op ondernemingen. Het gaat hierbij om het benoemen van bestuurders, het goedkeuren van jaarstukken en in sommige gevallen kan Achmea zich uitspreken over het beloningsbeleid. Achmea doet dit onder andere door deel te nemen aan de besluitvorming op de aandeelhoudersvergaderingen (stemmen).

De Nederlandse Corporate Governance Code schrijft voor dat institutionele beleggers zoals verzekeraars een beleid hebben ten aanzien van het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen van beursgenoteerde ondernemingen waarin zij beleggen. Daarbij wordt van de institutionele belegger gevraagd om minstens eenmaal per jaar aan te geven hoe invulling wordt gegeven aan

het stembeleid. Daarnaast stelt de Corporate Governance Code dat de institutionele belegger minimaal eenmaal per kwartaal moet aangeven hoe hij stemde op de aandeelhoudersvergaderingen.

Achmea IM voert ons stembeleid uit en past voor elke steminstructie ons eigen 'op maat gemaakte' stembeleid toe. Achmea IM maakt bij het uitoefenen van stemrechten gebruik van het stemplatform en analyses van Institutional Shareholder Services (ISS). Voordat de definitieve stem wordt uitgebracht analyseren we een selectie van de voorstellen op individuele basis. Het uiteindelijke besluit wordt genomen op basis van de specifieke feiten en omstandigheden van het agendapunt.

Ons stembeleid wordt tenminste jaarlijks geactualiseerd. Op de website zijn de volgende documenten te vinden:

1. Stembeleid
2. Rapportagetool waarbij gerapporteerd wordt hoe gestemd is per aandeelhoudersvergadering

Tot en met eind 2022 publiceerde Achmea jaarlijks ook een Verslag Verantwoord en Betrokken Aandeelhouderschap. In 2023 is dit verslag naar aanleiding van de herziening van de Nederlandse Corporate Governance Code geëvalueerd en is geconcludeerd dat publicatie niet langer nodig is. Via onze MVB jaarverslagen, het Voting Disclosure Systeem en ons stembeleid sluiten we aan bij de bepalingen in de Nederlandse Corporate Governance Code en de Nederlandse Stewardship Code.

Stemgedrag Achmea

De eerste helft van het jaar is de drukste periode qua stemmen. De meeste aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen in Europa, Japan en de Verenigde Staten vinden namelijk in de eerste helft van het jaar plaats. De tweede helft van het jaar is altijd een rustige stemperiode. In het vierde kwartaal vindt in Australië en Nieuw-Zeeland de piek van het aandeelhoudersvergaderingen seizoen plaats.

Aandeelhoudersvoorstellen

Dit jaar was er weer een stijging te zien van het aantal ‘anti-ESG’ gerelateerde aandeelhoudersvoorstellen, met name in de Verenigde Staten. Dit jaar werden deze voorstellen vaker dusdanig omschreven waardoor het op het eerste gezicht niet altijd duidelijk was of het een pro of anti ESG voorstel was. Doordat de aandeelhoudersvoorstellen afzonderlijk worden beoordeeld, worden de ‘anti-ESG’ voorstellen eruit gehaald en krijgen deze een ‘tegen’ stem.

Wij stemden in het afgelopen jaar op 556 vergaderingen op totaal 8035 agenda-punten. Zie onderstaande tabel voor de regionale verdeling over 2024.

Tabel 14: Regionale verdeling stemactiviteiten 2024

Land	Aantal	Land	Aantal
Australië	21	Jersey	1
België	1	Oostenrijk	3
Bermuda	2	Liberia	1
Canada	22	Nederland	15

Land	Aantal	Land	Aantal
Kaaiman Eilanden	4	Nieuw-Zeeland	1
Denemarken	6	Noorwegen	8
Duitsland	10	Portugal	2
Finland	5	Singapore	4
Frankrijk	20	Spanje	9
Hong Kong	4	Zweden	10
Ierland	5	Zwitserland	17
Israël	14	Verenigd Koninkrijk	21
Italië	7	Verenigde Staten	245
Japan	98		

In 19,9% van de gevallen stemden wij tegen het door het management voorgestelde advies. In onderstaande tabel is een verdeling opgenomen de verschillende soort onderwerpen.

Tabel 15: Overzicht tegen stemmen per categorie

Categorie	# (voor/tegen)	% Tegen	Toelichting
Aandelen gerelateerd	363	4%	Uitgifte aandelen, speciale rechten, share classes
Audit gerelateerd	437	0%	Benoeming en fees accountants
Beloning	965	56%	Beloningsbeleid, beloning, say on pay
Benoemingen	4497	16%	Benoeming RvB, RvC

Categorie	# (voor/tegen)	% Tegen	Toelichting
Bestuurders gerelateerd	581	4%	Benoeming, beloning commissies, aanpassen termijn bestuurders
Duurzaamheid	23	0%	Rapportages, verantwoordelijkheid, aandeelhoudersvoorstellen zowel klimaat als sociaal.
Klimaat	5	100%	Say on Climate aandeelhoudersvoorstellen Klimaat
Niet-routinematig	25	0%	Proxy contest kosten, speciale rapporten, additionele allocatie
Geen research	36	100%	Agendapunten waar geen onderliggende documentatie voor aanwezig is vanuit de onderneming
Overig	40	3%	Notulen, agendapunten zonder research
Overname gerelateerd	56	9%	Statuten tegen overname, supermajority vote, control shares
Routine	493	3%	AGM bepalingen, dividend, belasting
Sociaal	19	0%	Goede doelen en politieke donaties, aandeelhoudersvoorstellen Sociaal
Statuten gerelateerd	94	3%	Aanpassen van de statuten
Strategische transacties	12	8%	Fusie overeenkomst, verkoop assets

Agenderingsrecht aandeelhouders

Op aandeelhoudersvergaderingen kunnen aandeelhouders een voorstel agenderen, mits wordt voldaan aan de voorwaarden van het lokaal geldende agenderingsrecht. Deze aandeelhoudersresoluties kunnen betrekking hebben op de thema's klimaat, biodiversiteit, gezondheid, arbeidsrechten, mensenrechten of goed bestuur enzovoort.

In het afgelopen jaar hebben wij 389 aandeelhoudersresoluties beoordeeld en onze stem uitgebracht. In onderstaande tabel staat een overzicht opgenomen van het aantal aandeelhoudersvoorstellen verdeeld per thema en het % 'tegen' stemmen

Wij toetsen de afzonderlijke aandeelhoudersvoorstellen op inhoud, wenselijkheid, werkbaarheid en effect. Wij zullen niet in alle gevallen voor een aandeelhoudersresolutie stemmen, ook al past deze binnen onze speerpunthema's. Wanneer een aandeelhoudersvoorstel onvoldoende is onderbouwd, te voorschrijvend is of onevenredig belastend zullen wij tegen stemmen.

In Bijlage D worden illustratieve voorbeelden van aandeelhouders resoluties uitgebreider toegelicht:

Tabel 16: Aandeelhoudersvoorstellen

Categorie	# (voor/tegen)	% Tegen
Audit gerelateerd	2	100%
Statuten gerelateerd	14	100%
Beloning	28	64%
Corporate Governance	32	6%
Benoemingen	15	80%
Bestuurders gerelateerd	28	21%
Duurzaamheid	49	55%
Klimaat	61	26%
Niet routine matig	14	86%
Overig	14	100%

6. Impact maken

Achmea streeft ernaar met de beleggingsportefeuille positieve maatschappelijke impact te maken. In dit hoofdstuk geven wij inzicht in enkele onderdelen van onze beleggingsportefeuille waarmee wij positieve impact bereiken.

Green Bonds

Green Bonds zijn obligaties die zijn uitgegeven door overheden, internationale instellingen of ondernemingen, waarbij de opbrengsten expliciet worden gebruikt voor financiering van duurzame of ‘groene’ projecten. Deze projecten zijn gericht op het opwekken van hernieuwbare energie, het verbeteren van energie-efficiëntie in gebouwen, duurzaam transport, of duurzaam waterbeheer en afvalbeheer. Naast Green Bonds zitten er ook Sustainability Bonds en Social Bonds in de portefeuille. Sustainability Bonds zijn obligaties waarvan de opbrengsten worden gebruikt om een combinatie van groene en sociale projecten te financieren of te herfinancieren. Bij Social Bonds worden de opbrengsten gebruikt voor sociale projecten of activiteiten.

De totale marktwaarde aan Green Bonds per eind december 2023 € 1598 mln. is in onderstaande tabel onderverdeeld naar percentage binnen de betreffende beleggingscategorie.

Tabel 17: Green, Social en Sustainability Bonds exposure

Beleggingscategorie	Bedrag	Weging binnen beleggingscategorie
Staatsobligaties	€ 561 mln.	11,21%
Bedrijfsobligaties	€ 1037 mln.	13,78%
Totaal	€ 1598 mln.	12,76%

Vermeden CO₂

Door de beleggingen in Green Bonds worden er projecten gefinancierd die er voor zorgen dat er minder CO₂ wordt uitgestoten dan dat er zou worden uitgestoten zonder de realisering van die projecten. Deze vermindering in CO₂-uitstoot kan worden afgezet tegen het belegde vermogen in Green Bonds door Achmea en zo kan onze vermeden CO₂-uitstoot worden berekend. Helaas is deze informatie niet voor alle Green Bonds beschikbaar.

In 2024 was de totaal gerapporteerde vermeden CO₂-uitstoot voor de Achmea Green Bond portefeuille 208 ton CO₂ per miljoen geïnvesteerde euro per jaar.

Beoordelingsraamwerk

Achmea IM hanteert namens Achmea een eigen raamwerk voor het beoordelen van de mate waarin de obligatie als ‘groen’ kan worden

gekwaliceerd. Dat betekent dat niet alle als Green Bond uitgegeven obligaties ook door ons als groen worden beoordeeld. Het beoordelings-raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Ook toetst Achmea IM of de activiteiten voldoen aan de definitie van ‘duurzame beleggingen’ volgens de SFDR⁷ en de criteria voor duurzame economische activiteiten zoals gedefinieerd in de EU Taxonomie⁸.

Daarbij is in het raamwerk ook de eis opgenomen dat de organisatie die een Green Bond uitgeeft een duidelijke visie heeft op haar eigen bijdrage aan het beperken van klimaatverandering. We verwachten van een onderneming dat de uitgifte van Green Bonds naadloos aansluit bij deze visie. Met het eigen raamwerk beoordelen we of een Green Bond voldoet aan:

1. Strategie
2. Gebruik van opbrengsten
3. Selectie en evaluatie van projecten
4. Beheer van opbrengsten
5. Rapportage verplichtingen

Achmea IM gebruikt dit raamwerk om de kwaliteit van Green Bonds te beoordelen voorafgaand aan het besluit tot investering. Ook tijdens de investeringsperiode wordt de kwaliteit van de Green Bond gemonitord. Op basis van de impactrapportages volgen we of de beoogde doelen worden gefinancierd, en of er adequaat over impact wordt gerapporteerd. Indien er relevante nieuwe informatie voorhanden is kan dit aanleiding geven om de beoordeling te herzien.

Gebruik van de opbrengsten gekoppeld aan SDG's

De SDG's worden in toenemende mate geaccepteerd en toegepast door de financiële sector, om de meer abstracte inzet op 'ESG' onderwerpen meer tastbaar en concreet te maken. De bijdrage aan duurzame ontwikkeling van met Green Bonds gefinancierde projecten, is te vertalen naar bijdrage aan de SDG's. De International Capital Market Association (ICMA) heeft in kaart gebracht hoe de verschillende categorieën gefinancierde activiteiten aansluiten bij de ontwikkelingsdoelen. Op basis van die duiding kunnen wij de volgende globale relatie leggen tussen het overzicht van door de obligaties in de portefeuille gefinancierde activiteiten en de SDG's.

-
7. De Europese verordening inzake informatieverstopping over duurzaamheid in de financiële dienstensector (EU) 2019/2088 ook wel bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) is sinds 10-3-21 van kracht. De SFDR beschrijft transparantieregels voor \duurzaamheid door financiële marktdeelnemers en adviseurs.
 8. De Taxonomie (EU) 2020/852 biedt een classificatiesysteem waarmee partijen in de financiële sector kunnen beoordelen in welke mate zij ecologisch duurzaam beleggen, en waar die beleggingen zich precies op richten. Het uiteindelijke doel is het aanmoedigen van investeringen in duurzame activiteiten, zodat de EU tegen 2050 koolstofneutraal kan worden en haar klimaatveranderingsdoelstellingen kan halen.

Tabel 18: Gebruik opbrengsten Green Bonds gekoppeld aan SDGs

%	Bedrag	Weging binnen beleggingscategorie
19%	Hernieuwbare energie	7, 8, 9, 13
31%	Energie efficiëntie	7, 8, 9, 11, 13
18%	Duurzaam transport	9, 11, 13
1%	Circulaire economie	9,12
1%	Duurzaam waterbeheer	6, 13
1%	Afvalbeheer en preventie	12
2%	Natuurlijk hulpbronnen	11, 12
0%	Conservatie biodiversiteit	14, 15
27%	Nader vast te stellen	

Uitgelicht: Voorbeeld Greenbond

De Volksbank is de vierde grootste retailbank in Nederland met meer dan 3,2 miljoen klanten. De strategie voor 2021-2025, ‘Beter voor elkaar – van belofte naar impact’, richt zich onder andere op het hebben van een meetbare positieve impact op de samenleving. De opbrengsten van de green bond, ter waarde van 500 miljoen euro en uitgegeven in november 2024, gaan volledig naar groene activa zoals groene gebouwen. De Second party opinion van ISS Corporate Solutions oordeelt dat het raamwerk van De Volksbank voldoet aan de Green Bond Principles van 2021.

Achmea Dutch Health Care Property Fund (ADHCPF)

Achmea heeft € 78 mln. in het Achmea Dutch Health Care Property Fund geïnvesteerd. Dit beleggingsfonds, onder beheer bij Achmea Real Estate, belegt in duurzaam vastgoed voor zorgaanbieders en bewoners gericht op sociale inclusie en een gezonde woon- en werkomgeving. Hiermee dragen we bij aan betere zorg tegen lagere kosten.

Het Achmea Dutch Health Care Property Fund werd in 2024 tweede binnen de peer group Western Europe / Healthcare van de GRESB benchmark maar gezien het kleine verschil met de nummer 1 mocht het zich voor de zesde keer Global Sector Leader worden. Het Fonds behaalde 93 van de 100 punten en de maximale rating van 5 sterren.

Het Fonds heeft het impact framework afgerond en begin 2025 ook gepubliceerd. De doelen rondom het maken van impact zijn hierin verder uitgewerkt en de impact die het Fonds maakt kan hierdoor beter gemonitord worden.

Mogelijke investeringen om de CO₂ uitstoot in de portefeuille te verminderen zijn geïdentificeerd en toegevoegd aan een dashboard op basis van drie scenario's (licht, gemiddeld, zwaar). Elk scenario leidt tot een hoger niveau van CO₂-reductie, maar ook tot een hogere mate van verstoring voor de bewoners van het gebouw. In 2024 zijn in totaal 12 gebouwen met het hoogste verbruik opnieuw geanalyseerd en zijn maatregelen geselecteerd om het verbruik te verminderen. Als zodanig zien we een meer objectgerichte

begrotingsaanpak voor de investeringen in onroerend goed. Nu de budgettering klaar is zullen we in gesprek gaan met huurders om de investeringen te gelde te maken door contracten te verlengen of opnieuw te onderhandelen over huurtarieven. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de ambitie om in 2040 de CRREM-norm van 2050 voor energieverbruik te halen.

Het Fonds kocht een aantal projecten aan. Hieronder wordt een korte toelichting gegeven.

De eerste is Living Inn te Nijmegen en betrof 80 zorgwoningen en 28 levensloopbestendige woningen en hebben allen energielabel A++ of A+++. De 80 zorgwoningen en de gemeenschappelijke en zorgondersteunende ruimten worden verhuurd aan zorginstelling De Waalboog. Deze intramurale woningen van circa 30 m² zijn gerealiseerd op basis van het programma van eisen van De Waalboog. Eén woongroep bestaat uit circa tien zorgeenheden en per woongroep is er een gemeenschappelijk ruimte. De 28 levensloopbestendige woningen variëren in grootte tussen de 65 m² en 122 m² (gemiddeld 90 m²). Huurders hebben de beschikking over een berging in de woning en een ruim balkon. Al deze woningen zijn bij oplevering individueel verhuurd.

Naast de 108 woningen voor Achmea telt het complex Living Inn enkele andere gebouwdelen, met in totaal 83 sociale huurwoningen voor starters op de woningmarkt, 53 middensegment appartementen en 127 woningen in de vrije sector huur. Het concept Living Inn richt zich op het verbinden van jong en oud. Huurders van verschillende leeftijden wonen door elkaar en helpen

elkaar waar nodig. Dit complex is recent door zowel minister Agema als minister Keijzer bezocht. Beiden waren zeer enthousiast over het object en hoe dit helpt de zorgvraag van de bewoners te verminderen.

Later in het jaar heeft het Fonds twee gezondheidscentra in Almere gekocht. Deze werden verkocht door Zorggroep Almere, die een groot deel van de ruimtes weer terug huurt. De gezondheidscentra De Haak (2.777 m²) en De Compagnie (1.463 m²) zijn nagenoeg volledig verhuurd. De Haak is het gezondheidscentrum voor Almere-Haven, terwijl De Compagnie de Oostvaardersbuurt, de Stripheldenbuurt, de Indische Buurt en de Eilandenbuurt in Almere Buiten bedient. Beide centra bieden onderdak aan onder meer huisartsen, fysiotherapeuten, wijkverpleegkundigen en diëtisten.

Gezondheidscentra voorzien in een duidelijk vraag naar zorg dichtbij en dragen bij aan een grote efficiency in de zorg. Toevoeging van deze twee centra in Almere heeft een diversificatie van de portefeuille gestimuleerd.

Tot slot is een in 2020 gebouwd complex met 24 zorgappartementen in Apeldoorn gekocht. Dit is bestemd voor ouderen met dementie en het gebouw is langjarig verhuurd aan zorginstelling Wonen bij September. De bewoners van het complex hebben de beschikking over een eigen appartement van 32-36 m² met een woon - en slaapruijnte en badkamervoorzieningen. De woonkamer, keuken en tuin zijn voor gemeenschappelijk gebruik.

Infrastructuur

De beleggingscategorie infrastructuur leent zich bij uitstek voor het realiseren van positieve impact op onder andere de thema's Klimaatverandering en de Energietransitie. Dit zijn thema's die goed aansluiten op SDG 7 (Betaalbare en Duurzame Energie) en SDG 13 (Klimaatactie).

De belangrijkste doelstelling uit het klimaatakkoord van Parijs is het klimaat-neutraal zijn in 2050. Om deze doelstelling te behalen is onder andere de transitie naar duurzame energie noodzakelijk. Achmea wil via haar infrastructuurportefeuille bijdragen aan de energietransitie door middel van (doel) investeringen in de duurzame energie sector. In 2022 is daarom besloten om de normallocatie voor duurzame energie binnen de infrastructuurportefeuille te verhogen van 10% naar 35%. Achmea draagt hiermee bij aan de verhoging van het aandeel duurzame energie in de energiemix en reductie van de CO₂-uitstoot. Achmea meet en rapporteert nog niet over de CO₂-emissies (en besparing) van de infrastructuur portefeuille, door een gebrek aan data. Het voornemen is om in 2023 te onderzoeken of deze meting ingericht kan worden.

Voortgang

Eind 2022 heeft Achmea een investering gedaan in het Achmea IM Climate Infrastructure Fund. Dit SFDR-artikel 9 fonds investeert hoofdzakelijk in nieuw te bouwen Europese duurzame energieprojecten. Het fonds heeft als doel de energietransitie in Europa te versnellen door middel van het opbouwen van een goed gediversifieerde portefeuille van hoofdzakelijk wind-, zonne- en waterkracht energieprojecten. Daarnaast heeft het fonds ook ruimte om te

investeren in energieopslag en -efficiëntie en beoogt het ook minimaal 10-20% in Nederland te investeren. Het fonds heeft inmiddels vijf investeringen gedaan. Het betreffen twee operationele onshore windparken in Noorwegen en Litouwen en nog drie projecten in aanbouw. De projecten in aanbouw betreffen twee zonne-energieprojecten in Portugal en Spanje, en een batterij-opslag project in Duitsland. Het Duitse batterijopslag project is gelegen in de deelstaat Nedersaksen, ten zuiden van Hamburg. De opslagcapaciteit van de batterij bedraagt 56 MW en kan voor de duur van twee uur stroom leveren (112 MWh). In Duitsland is batterijopslag cruciaal om het groeiende aandeel van hernieuwbare energie zoals wind en zon in de energiemix mogelijk te maken. Omdat windenergie en zonne-energie afhankelijk zijn van het weer, is batterijopslag noodzakelijk om overtollige energie op te slaan en vrij te geven wanneer er vraag naar is. Daarnaast worden batterijopslagsystemen ook gebruikt als reservevermogen, dat dient om het elektriciteitsnet te stabiliseren. Hierdoor kunnen beheerders van het elektriciteitsnet op elk moment reageren op onvoorziene gebeurtenissen en de elektriciteitsbehoeften van het net dekken. Het project zal haar inkomsten deels halen uit het beschikbaar stellen van capaciteit aan de netwerkbeheerder halen en deels uit de dagmarkt halen.

De projecten in aanbouw zullen naar verwachting uiterlijk 2026 operationeel worden. Hiermee wordt nieuwe duurzame energie aan de Europese energiemix toegevoegd en het netwerk verder ondersteund. De Noorse en Litouwse windprojecten wisten sinds inceptie van het fonds tot Q3 2024 in totaal 106.418 ton aan CO₂ te vermijden. Daarnaast werd er groene stroom geproduceerd dat ruim 100.000 huishoudens van elektriciteit voorziet. In de

aankomende jaren zal Achmea gefaseerd aanvullende investeringen doen om haar ambities op het gebied van klimaat te realiseren. Aan het eind van 2024 lag het aandeel van de sector duurzame energie boven de normallocatie.

Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB)

In 2024 namen vijf van de negen actieve infrastructuurfondsen binnen de infrastructuurportefeuille van Achmea deel aan het jaarlijkse Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB) Infrastructure onderzoek. Doel van deze internationale benchmark is om eenduidig de duurzaamheidsprestaties van infrastructuurfondsen en bedrijven met elkaar te kunnen vergelijken. De Achmea infrastructuurportefeuille behaalde in 2024 een GRESB-score van 92 punten (met een maximum van 100). Dit is beter dan het GRESB-gemiddelde van 87.

Leningen Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Achmea heeft voor € 716 mln. marktwaarde aan leningen uitstaan bij Nederlandse woningcorporaties via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW).

De opbrengsten van een WSW-lening worden door woningbouwcorporaties gebruikt om sociale huurwoningen te bouwen en te renoveren. De Nederlandse overheid staat, via het WSW, garant voor de leningen bestemd voor sociale woningbouw.

Het gebrek aan sociale huurwoningen in combinatie met hoge huizenprijzen maakt dat de woningnood niet meer zo groot is geweest sinds de Tweede Wereldoorlog. Van woningbouwcorporaties wordt verwacht dat zij in de komende jaren een aanzienlijke hoeveelheid woningen bij zullen bouwen.

Achmea beschouwt deze leningen als beleggingen met een positieve impact. Door leningen te verstrekken via het WSW levert Achmea een bijdrage aan het behalen van Sustainable Development Goals (SDG's) 11 en 13.

SDG 11: WSW-leningen mogen door woningcorporaties enkel besteed worden aan activiteiten die vallen onder hun diensten van algemeen economisch belang (DAEB). Deze diensten omvatten het voorzien in betaalbare huurwoningen voor mensen met minimuminkomens. Zo dragen deze leningen bij aan het behalen van sociale doelstellingen.

SDG 13: Woningcorporaties in Nederland spelen een belangrijke rol in het halen van de nationale klimaatdoelen. Woningcorporaties spannen zich in om de energiestatistiek van de woningvoorraad significant te verbeteren door middel van isolatie, het opwekken van hernieuwbare energie en het verminderen of stoppen van het gasverbruik. Om deze inspanningen te financieren zijn grote investeringen nodig die mede dankzij WSW-leningen kunnen worden gedaan. Zo dragen deze leningen bij aan het behalen van klimaatdoelstellingen.

Tabel 19: Samenstelling WSW-leningen portefeuille⁹

Indicatoren	2021	2022	2023	2024
Aantal woningcorporaties	67	67	67	67
Aantal leningen	108	108	108	108
Gemiddelde energielabel ¹⁰	B	B	B	B
Gemiddelde CO ₂ -voetafdruk (kg/m ²) ¹¹	18,03	18,14	17,44	16,59

Green Shipping Fund

Achmea heeft € 95 mln. gecommitteerd voor een ECA-gedekte lening aan het Green Shipping Fund (GSF)¹². Het GSF verschafft leningen aan voorlopers in de scheepvaart industrie met het doel om hen te ondersteunen in het terugbrengen van emissies (CO₂, NO_x, SO_x en fijnstof). Enkel schepen die meetbaar bijdragen aan het behalen van de emissiedoelstellingen van de International Maritime Organisation (IMO) komen in aanmerking voor financiering. Voorwaarde hierbij is dat schepen minimaal 20% lagere emissies hebben dan de huidige IMO emissiestandaard. Hiermee voldoen de betreffende schepen aan de voorwaarden om als duurzame economische activiteit te worden geclassificeerd onder de definitie van de EU Taxonomie. Het GSF draagt ook bij aan het behalen van SDG 7 (Betaalbare en Duurzame Energie) en SDG 13 (Klimaatactie).

9. Bron: Achmea IM, ultimo 2024

10. Op basis van vrijwillige en onvolledige rapportage door woningcorporaties

11. Idem

12. ECA's of Export Credit Agencies zijn door de overheid gefinancierde organisaties die zijn opgezet om export door bepaalde sectoren te ondersteunen.

13. Fijnstof

Door de emissies van de gefinancierde schepen te vergelijken met de IMO emissiestandaard kunnen 'vermeden emissies' worden vastgesteld. Het GSF rapporteert hierover:

Tabel 20: Vermeden emissies Green Shipping Fund in 2024

Emisiebron	2024
CO ₂ (mt)	10,448.08
SO _x (kg)	70,386.35
PM (kg) ¹³	8,501.51
NO _x (kg)	148,061.7

Impactfondsen

Achmea heeft in de beleggingsportefeuille ook een plaats ingeruimd voor impactfondsen. Bij dit type beleggingen gaat de maatschappelijke impact hand in hand met een acceptabel financieel rendement. In totaal bedraagt de waarde van de vijf impactfondsen € 40 mln. per eind december 2024. De impactfondsen sluiten aan bij maatschappelijke thema's die Achmea als Nederlandse coöperatieve verzekeraar belangrijk vindt.

Tabel 21: Overzicht impactfondsen per eind december 2024

Fonds	Thema	SDG's	Marktwaarde € mln.
Triodos Microfinance Fund	Inclusieve financiering	1-5, 7-10, 16	12
Triodos Food Transition Europe Fund	Natuur & Milieu	12, 15	11
Leapfrog Financial Inclusion Fund	Inclusieve financiering	1-5, 7-10, 16	9
Women World's Banking Fund	Inclusieve financiering	1-5, 7-10, 16	4
Investment Fund for Health in Africa (IFHA-II)	Gezondheid	3, 8	4
Totaal			40

Triodos Microfinance Fund

Dit fonds verstrekt leningen en aandelenkapitaal aan MFI's (Micro Finance Institutions) in Zuid-Amerika, Afrika, Azië en Oost-Europa. Deze instellingen richten zich niet alleen op microfinanciering aan kleine zelfstandigen, maar ook op leningen aan het midden- en kleinbedrijf (SME). Deze leningen bereiken achtergestelde groepen en SME's die geen toegang tot banken hebben. Op deze manier versterkt inclusieve financiering de lokale economieën door stimulering van het ondernemerschap en het scheppen van banen. Het fonds plaatst een extra accent op MFI's die zich bezighouden met innovatieve digitale producten ('fintech' oplossingen).

Tabel 22: Triodos Microfinance Fund - Impact Indicatoren¹⁴

Indicatoren sociale impact	
Omvang fonds	€ 377 mln.
Aantal leningen gefinancierd	84
% leningen aan klanten uit agrarische gebieden	68%
% leningen aan vrouwen	80%
Gemiddelde omvang van een lening	€ 2.440

Triodos Food Transition Europe Fund

Het fonds kent als belangrijkste doelstelling de promotie van duurzame consumptie en productie. Om dit te realiseren, investeert het fonds via aandelenkapitaal in toonaangevende en innovatieve Europese bedrijven op het gebied van organische producten en diensten.

Tabel 23: Triodos Food Transition Europe Fund - Impact indicatoren

Indicatoren sociale impact	
Omvang fonds ¹⁵	€ 72 mln.
Aantal bedrijven in portefeuille	11
Hectare biologische landbouwgrond ¹⁶	1,100
Omzet van verkochte organische producten (maatstaf bijdrage aan de waardeketen)	€ 165 mln.

14. Triodos Microfinance Fund Factsheet December 2024

15. Triodos Food Transition Fund Quarterly Report Q4 2024

16. Triodos Food Transition Europe Fund Impact Report 2023

Leapfrog Financial Inclusion Fund-II

Het Financial Inclusion Fund-II van LeapFrog is in 2013 gelanceerd. Dit is een private equity fonds dat zich vooral richt op het bereiken van impact in Azië en Afrika. Het fonds investeert in bedrijven die verzekeringen en andere financiële diensten (vooral leningen) aanbieden aan mensen met een laag inkomen en mensen die financieel zijn buitengesloten. Binnen de aangeboden diensten zitten ook gezondheidszorg diensten en pensioenopbouw. De missie van het fonds is om te investeren in bedrijven die gezamenlijk in 10 jaar tijd 50 mln. 'emerging' consumenten kunnen bereiken en zowel een sociaal als financieel rendement nastreven (Profit with Purpose).

Doel van Leapfrog is om in 2030 minimaal 1 miljard mensen te bereiken die ze kunnen helpen met essentiële diensten op het gebied van financiële dienstverlening en gezondheidszorg. Hiervoor is een samenwerking aangegaan met het Singaporese staatsinvesteringsfonds Temasek. Dit fonds heeft een belang in de beheermaatschappij van Leapfrog genomen en heeft hierbij tevens een zetel in de investeringsraad. Temasek zal bovendien minimaal USD 500 miljoen investeren in transacties/fondsen van Leapfrog. Temasek heeft zelf een actief ESG-beleid en is wereldwijd actief.

Het fonds waarin wij deelnemen telt zes gerealiseerde investeringen en zes actieve bedrijven in de groeifase. Van de actieve investeringen is het meren-

deel actief binnen de bredere financiële dienstverlening waaronder leningen, sparen en pensioenen. Drie bedrijven zijn actief binnen verzekeringen. De resterende investeringen in het fonds zijn actief in India, Indonesië, Sri Lanka, en Ghana. Via de portefeuillebedrijven is het aantal ‘emerging’ consumenten met een factor 5,5x gegroeid tot 158 miljoen. De doelstelling om 50 miljoen ‘emerging’ consumenten te bereiken is daarmee reeds ruim behaald.

Tabel 24: Leapfrog Financial Inclusion Fund-II - Impact indicatoren¹⁷

Indicatoren sociale impact	
Omvang fonds	\$ 400 mln.
Aantal actieve investeringen in bedrijven	6
Aantal landen waarin fonds actief is	4
Aantal bereikte consumenten	158 mln.
Aantal banen bij bedrijven in portefeuille	75.925

Women World’s Banking Capital Partners Fund (WWBCP Fund)

Dit private equity fonds is gestart in 2012. Zoals de naam aangeeft, richt het fonds zich primair op het verbeteren van de positie van de vrouwen in ontwikkelingslanden. WWB Asset Management en Triodos zijn de twee managers van het fonds. Triodos is hierbij betrokken vanwege de langjarige expertise met microfinanciering en het grote netwerk in ontwikkelingslanden.

17. Bron: Leapfrog Investments Quarterly Investor Report Q3 2024

18. Bron: Impact Report, september 2024

Het fonds is opgebouwd uit investeringen in microfinance instellingen. Deze MFI's zijn actief in India, Colombia, Bolivia , Tajikistan, en Jordanië. De investeringsperiode voor dit fonds liep af medio 2018. Er vinden dus geen nieuwe investeringen meer plaats. De focus ligt nu op een goede exit strategie voor de bestaande posities Gedurende de holding period van de portefeuille ondernemingen heeft het fonds heeft grote stappen gemaakt op het gebied van ‘gender performance’. Zo is het aantal vrouwen dat bereikt wordt met ruim 100% gestegen. Gestimuleerd door WWB is ook het verschil in omvang van leningen verstrekt naar vrouwen en mannen fors gedaald.

Tabel 25: WWBCP Fund - Impact indicatoren¹⁸

Indicatoren sociale impact	
Omvang fonds	\$ 28 mln.
Aantal investeringen in MFI's	3
% vrouwen onder de eindklanten	49%
% Stijging van vrouwen onder eindklanten tijdens investering	101%
Aantal banen bij bedrijven in portefeuille	75.925

Investment Funds for Health in Africa-II (IFHA)

Dit is een private equity fonds dat is gestart in 2014. De focus van het fonds ligt op het bevorderen van de gezondheidszorg in Afrika. Het fonds kan investeren in zorgaanbieders (ketens van ziekenhuizen en klinieken),

zorgverzekeraars, handelsmaatschappijen in zorgproducten en ook in medisch onderwijs. De portefeuille is opgebouwd uit investeringen in zorgaanbieders in Nigeria (Hygeia Nigeria en CIEL Healthcare), in Mauritius, Uganda en een ziekenhuis in aanbouw in Kenia (Nairobi Greenfield Hospital). Daarnaast zijn investeringen gedaan in Triviron Healthcare (medische apparatuur in Kenya, Uganda, Zuid-Afrika en Nigeria), Batswadi (laboratorium materiaal, Zuid-Afrika), Neuberg Global Labs (test laboratoria in Zuid-Afrika) en Chiromo Lane Medical Centre (psychiatrische zorgverlener in Kenia).

Tabel 26: IFHA II - Impact indicatoren¹⁹

Indicatoren sociale impact	
Omvang fonds	\$ 149,5 mln.
Aantal investeringen	9 (waarvan 7 actieve investeringen)
Aantal medische handelingen	NA voor 2024
Aantal ziekenhuizen in portefeuille	6
Aantal klinieken in portefeuille	66
Aantal banen bij de instellingen in portefeuille	5320

19. Bron: IFHA-II Management Annual ESD Performance Report 2024

7. Rapporteren

Op onze website (www.achmea.nl) vertellen wij uitgebreid wat wij doen. Hier staat ons beleid en zijn diverse rapportages te vinden. Daarnaast is Achmea regelmatig in gesprek met stakeholders, zoals maatschappelijke instellingen, de overheid en onze klanten en maken we bijvoorbeeld deel uit van het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen convenant (IMVO) van de verzekeringssector. Wij laten ons MVB-beleid beoordelen door de UN PRI, Eerlijke Verzekeringswijzer en het VBDO.

Op de website van Achmea plaatsen wij de volgende rapportages, die periodiek worden ge-update:

Klimaat Transitieplan

Achmea heeft zich via het Klimaatcommitment van de Financiële Sector gecommitteerd aan de klimaatdoelen van Parijs. Achmea is zich bewust van de belangrijke functie die financiële instellingen innemen in de overgang naar een CO₂-neutrale samenleving. Wij hebben daarom ambitieuze doelen gesteld. In december publiceerden we ons Klimaat Transitieplan. Hierin beschrijven we voor de meest relevante beleggingsklassen onze CO₂-reductie doelstellingen en welke acties Achmea onderneemt om deze doelen te bereiken.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Jaarverslag

In dit verslag rapporteren wij hoe wij invulling geven aan de verschillende MVB instrumenten zoals uitsluiten, dialoog met ondernemingen, stemmen

op aandeelhoudersvergaderingen en impact beleggingen. In het verslag geven we tevens aan wat de voortgang is op onze kernthema's en wat de recente ontwikkelingen zijn op het gebied van MVB en wat dit betekent voor Achmea.

Daarnaast publiceren wij diverse documenten met lijsten en overzichten die relevant zijn voor onze MVB activiteiten:

Voor beleggingen uitgesloten landen en ondernemingen

Op halfjaarlijkse basis wordt de uitsluitingslijst van Achmea geactualiseerd en gepubliceerd op onze website.

Top 100 Beleggingen

Dit overzicht beslaat onze 100 grootste beleggingen voor corporates en staatsobligaties.

Voting Disclosure Systeem

Op onze website geven wij toegang tot ons Vote disclosure systeem (VDS), een online rapportagetool waarin wij laten zien hoe wij hebben gestemd op aandeelhoudersvergaderingen. De stemverslagen vanaf 1 september 2014 zijn hier op bedrijfsnaam of datum van de aandeelhoudersvergadering op te zoeken.

Beleggingen uitgesplitst naar bedrijfsactiviteit (NACE)

Met deze lijst geven wij inzicht in de sectoren waarin Achmea belegt. We hanteren een indeling conform de zogenaamde NACE codering (Nomenclature générale des Activités économiques). Dit is een classificatie die door de Europese Unie en haar lidstaten gebruikt wordt om economische activiteiten in te delen naar secties, afdelingen, groepen en klassen. Achmea rapporteert tot op het meest gedetailleerde: de NACE Niveau 4 sector classificatie.

Beleid

Ook zijn ons Maatschappelijk Verantwoord Beleggen beleid en daaraan gerelateerde documenten te vinden op de website van Achmea:

- Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid
 - Bijlage A: Achmea MVB themabeleid
 - Bijlage B: Due diligence proces
 - Bijlage C: Uitsluitingenbeleid van ondernemingen en landen
 - Bijlage D: Engagement Guidelines
- Corporate Governance en Stembeleid

Bijlagen

Bijlage A: Normatieve dialogen	65
Bijlage B: Thematische dialogen	68
Bijlage C: Collectieve Initiatieven	104
Bijlage D: Aandeelhoudersresoluties	110

Bijlage A: Normatieve dialogen

Onderwerpen

Mensenrechtenschendingen

Mensenrechtenschendingen kunnen betrekking hebben op de activiteiten van ondernemingen in landen met controversiële regimes. Door hun activiteiten in deze landen genereren de ondernemingen inkomsten voor de betreffende regimes, die deze inkomsten vervolgens vaak niet ten goede laten komen aan de lokale bevolking.

Daarnaast komt het voor dat lokale gemeenschappen direct worden geschaad door de activiteiten van de ondernemingen. Andere voorbeelden van schendingen op het gebied van mensenrechten zijn onrechtmatigheden tegen de lokale bevolking door personeel of ingehuurde veiligheidsdiensten van ondernemingen.

Het doel van deze dialogen is het opheffen van de geconstateerde of vermeende mensenrechtenschendingen. Daarnaast vragen we de onderneming beleid, processen en rapportages te ontwikkelen die verband houden met het voorkomen van nieuwe mensenrechtenschendingen.

Arbeidsnormenschendingen

Structurele schendingen van arbeidsnormen kunnen betrekking hebben op kinderarbeid en andere vormen van gedwongen arbeid in de ketens van

toeleveranciers van ondernemingen. Ook discriminatie van bijvoorbeeld zwangere vrouwen of personeel met een bepaalde etnische achtergrond komt voor, zowel binnen ondernemingen zelf als binnen de ketens van toeleveranciers.

Het doel van dit engagementthema is het opheffen van de geconstateerde of vermeende arbeidsnormenschending. Daarnaast vragen we de onderneming beleid, processen en rapportages te ontwikkelen die verband houden met het voorkomen van nieuwe arbeidsnormenschendingen.

Milieuschendingen

Structurele schendingen van milieunormen kunnen betrekking hebben op het tegenwerken van klimaatdoelstellingen, het bijdragen aan illegale ontbossing, het bijdragen aan verlies van biodiversiteit, en bijdragen aan vervuiling van luchtkwaliteit, bodemkwaliteit en waterkwaliteit. Ook de afwezigheid van milieu impact beoordelingen of slecht afval management kan reden zijn voor het vaststellen van een normschending.

Het doel van dit engagementthema is het opheffen van de schendingen van de UN Global Compact en de OESO- richtlijnen en het ontwikkelen van beleid, systemen en rapportages die verband houden met het voorkomen van nieuwe milieuschendingen.

Anti-corruptieschendingen

Omkoping en corruptie zijn niet verenigbaar met goed ondernemingsbestuur en hebben een negatieve invloed op de (creatie van) aandeelhouderswaarde. Het leidt tot nadelige economische, sociale en politieke uitkomsten.

Eén van de universele principes van de UN Global Compact en OESO-richtlijnen is gericht op het tegengaan van corruptie. Dit principe roept ondernemingen op preventieve en handavingsmaatregelen te nemen en een effectief systeem op te zetten voor de bestrijding van corruptie.

Dit engagementthema heeft als doel het anti-corruptiebeleid en de maatregelen tegen corruptie bij ondernemingen te verbeteren. Daarnaast moet ook voldoende duidelijk worden gemaakt welke acties worden ondernomen tegen werknemers, agenten en onderaannemers die betrokken zijn bij beschuldigingen in verband met corruptie. Hierbij is het belangrijk dat er transparant wordt gecommuniceerd over verrichte onderzoeken en over doorgevoerde veranderingen.

Verslagen afgeronde dialogen

Bedrijf	Activision Blizzard, Inc.
Norm(en)	Arbeidsnormen
Status	Afgesloten
Verslag	In december 2023 werd Activision Blizzard, Inc. beschuldigd van discriminatie en seksuele intimidatie in de VS. De onderneming trof eerder schikkingen, zonder schuld te erkennen, voor soortgelijke beschuldigingen. Ook blijft Activision betrokken bij een rechtszaak omtrent eenzelfde beschuldiging van het 'California Civil Rights Department' uit 2021. Na de overname door Microsoft in oktober 2023, kondigde Microsoft aan dat de CEO van Activision in januari 2024 zou aftreden. Microsoft werkt samen met Activision om een veilige en inclusieve werkomgeving te creëren. ISS ESG heeft na de overname het engagement met Activision Blizzard beëindigd. Het engagement zal zich richten op het moederbedrijf Microsoft.

Bedrijf	Electricite de France SA
Norm(en)	Corruptie
Status	Afgesloten
Verslag	In april 2024 rapporteerde Electricite de France SA (EDF) over haar herstelmaatregelen naar aanleiding van beschuldigingen van misbruik van haar marktpositie in de Franse energiemarkt tussen 2004 en 2021. EDF betaalde in juli 2022 EUR 300 miljoen in een schikking met de Franse mededingingsautoriteit (ADLC). ISS ESG heeft de beoordeling van de controverse herzien van ORANJE naar GROEN, wat aangeeft dat verdere engagement niet nodig is

Bedrijf	Experian PLC
Norm(en)	Mensenrechten
Status	Afgesloten
Verslag	In april 2024 verwierp het Britse 'Upper Tier Tribunal' (UTT), ten gunste van Experian Limited, het beroep van de 'Information Commissioners Office' (ICO) tegen een eerdere uitspraak van het 'First-tier Tribunal' (FTT) in februari 2023. Dit betrof een aanklacht van de ICO uit oktober 2020 over de manier waarop het bedrijf sinds 2015 gebruikersgegevens verzamelde. Per mei 2024 zijn de aanklachten verworpen en zijn er geen andere materiele overtredingen door Experian gevonden. Experian verklaarde in juni 2024 aan ISS ESG dat de gerechtelijke uitspraken bevestigen dat de ICO de aanpak van Experian verkeerd had beoordeeld. ISS ESG heeft de beoordeling van de controverser herzien van ORANJE naar GROEN, wat aangeeft dat verdere engagement niet nodig is.

Bedrijf	Tokyo Gas Co., Ltd.
Norm(en)	Milieu
Status	Afgesloten
Verslag	ISS ESG heeft het engagement met Tokyo Gas Co., Ltd. beëindigd omdat de beoordeling is herzien van ORANJE naar GROEN. In maart 2024 voltooide Tokyo Gas de verkoop van haar 5 procent belang in het Pluto LNG-project in West-Australië. Dit project leidde tot controverse, omdat de geplande uitbreiding van het Pluto LNG-project in West-Australië emissienormen zou schenden. Tokyo Gas verstrekke essentiële informatie en klimaatmitigatie-maatregelen tijdens de verkoop, die door de koper zijn overgenomen. Hierdoor is Tokyo Gas niet langer betrokken bij de controverse

Bijlage B: Thematische dialogen

- Access to Healthcare
- Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen
- Arbeidsomstandigheden in de voedingsmiddelenketen
- Goede Voeding
- Kleding en circulariteit
- Klimaat en Transport 2
- Klimaatadaptatie en water
- Mensenrechten en Governance
- Nature Action
- Reductie CO₂ uitstoot
- Reductie CO₂ uitstoot PLUS

Access to Healthcare

In het MVB Verslag over H1 2023 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema. Onderstaand wordt een update gegeven van vorderingen die zijn gemaakt gedurende 2024.

Voortgang thema

In de tweede helft van 2024 hebben we gesproken met de volgende ondernemingen:

Bedrijf	Takeda
Thema	Access to Healthcare
Mijlpaal	3
Verslag	In december hadden we ons 2e gesprek met Takeda. Dit was zeer kort na de publicatie van de nieuwe duurzaamheidsrapportage van de onderneming en de publicatie van de nieuwe Access to Medicine Index. We hebben daarom gesproken over de voortgang en de aanbevelingen die de Access to Medicine Index aan Takeda doet. Zo identificeert de Access to Medicine Index positieve voortgang van Takeda wat betreft haar inspanningen om haar medicijn tegen knokkelkoorts breder beschikbaar te maken. Echter, de Index adviseert Takeda ook om meer stappen te zetten om haar (aankomende) medicijnen in meer ontwikkelingslanden beschikbaar te maken. Ook kan de onderneming meer doen om haar behandelingen tegen kanker breder beschikbaar te maken. Takeda stond open voor deze feedback maar heeft nog niet direct een toezegging gedaan. Daarnaast hebben we gesproken over de stappen die Takeda zet om de EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) te implementeren en over hoe de onderneming toegang tot medicijnen beter in het beloningsbeleid kan integreren.

Bedrijf	AstraZeneca
Thema	Access to Healthcare
Mijlpaal	4
Verslag	In oktober 2024 kwam een vertegenwoordiging van AstraZeneca op bezoek in Nederland. We hebben in dit gesprek gesproken over de aankomende CSRD regelgeving. AstraZeneca liet weten op schema te liggen met de implementatie en tevens te werken aan nieuwe duurzaamheidsdoelen die binnenkort gepubliceerd zullen worden. Hierbij zijn we ingegaan op hoe het thema toegang tot gezondheidszorg een betere plek in het beloningsbeleid kan krijgen. AstraZeneca deed de toezegging om het thema toegang tot gezondheidszorg in 2025 een betere plek in het beloningsbeleid te gaan geven.

Bedrijf	Amgen Inc
Thema	Access to Healthcare
Mijlpaal	3
Verslag	Amgen is een onderneming die in vergelijking met andere farmaceutische ondernemingen nog verschillende stappen te zetten heeft. Ons 2e gesprek vond plaats in november. Hierin hebben we de onderneming aangespoord om haar doelstellingen aan te scherpen en ook in haar beloningsbeleid een plek te geven. Op verzoek van Amgen hebben we hen na ons gesprek verschillende goede voorbeelden van branchegenoten op dit onderwerp gestuurd. Ook zien we dat de onderneming nu wat betreft toegang tot zorg vooral rapporteert over haar activiteiten in de Verenigde Staten, en nog niet voor de andere markten waar de onderneming actief is. We hebben Amgen aangeraden om ook over deze markten meer te rapporteren in de toekomst. Positief is dat de onderneming wel stappen zet om ook volgens de CSRD te gaan rapporteren.

Bedrijf	Eli Lilly
Thema	Access to Healthcare
Mijlpaal	4
Verslag	Eli Lilly loopt volgens de 'Access to Medicine Index' achter op andere farmaceuten. Ook in ons tweede gesprek zijn we daarom ingegaan op de stappen die de onderneming kan zetten op dit gebied. Positief was dat de onderneming de toezegging deed om voor alle nieuwe ontwikkeltrajecten van medicijnen ook gestructureerd plannen te gaan maken over het beter toegankelijk maken van deze medicijnen. Ook liet de onderneming weten vanaf dit jaar actief medewerking te gaan verlenen aan het onderzoeksproces van de 'Access to Medicine Index'. Positieve stappen, en we noteren dan ook vooruitgang. Goed om hierbij aan te tekenen is dat de onderneming van ver moet komen, en nog verschillende stappen dient te zetten om ook bij de beter presterende ondernemingen op dit thema te gaan horen. Zo kan de onderneming meer stappen zetten om medicijnen in meer landen te registreren en beschikbaar te maken, en kan ook het beleid random patenten en de beprijzing van medicijnen verbeterd worden.

Bedrijf	Abbott
Thema	Access to Healthcare
Mijlpaal	3
Verslag	Het duurde enige tijd voordat Abbott reageerde op onze verzoeken, maar het eerste gesprek dat we in maart voerden met de onderneming was positief. We zijn in het gesprek ingegaan op hoe de onderneming transparanter kan zijn over haar lobbyactiviteiten. Zeker als deze betrekking hebben op de toegang tot de gezondheidszorgen. Daarnaast hebben we met de onderneming gesproken over de CSRD, waar ook -

Verslag - vervolg	zij aan moeten voldoen in de toekomst, en hoe "Access to Healthcare" daar volgens ons een plek in dient te krijgen. Ook wat betreft het beloningsbeleid hebben we aangegeven dat "Access to Healthcare" hierin een plek dient te krijgen. Wij hebben in ons gesprek verschillende voorbeelden gegeven over hoe dit gerealiseerd kan worden. Abbott zei toe onze feedback in overweging te nemen en we zullen de voortgang op dit onderwerp nauwgezet volgen.
----------------------	--

Bedrijf	Danaher
Thema	Access to Healthcare
Mijlpaal	3
Verslag	Ook na meerdere verzoeken was Danaher niet responsief. Wij hebben daarom in samenwerking met ICCR en diverse investeerders vanuit de Verenigde Staten een brief naar Danaher gestuurd. In deze brief zijn we ingegaan op de plannen van Danaher om de tuberculose test "Cepheid" tegen een lagere prijs beschikbaar te stellen. Dat is positief aangezien het snel opsporen van tuberculose cruciaal is voor de bestrijding van deze ziekte. We hebben in de brief de onderneming hiervoor gecompimenteerd. We hebben daarnaast erop aangedrongen om een transparant proces in te richten, inclusief belanghebbenden, om de kostprijs van het medicijn vast te stellen en zo nodig de prijzen voor ontwikkelingslanden aan te passen. Bijkomend voordeel is dat dit mogelijk tot een voorbeeldaanpak leidt voor de sector voor de vaststelling van de prijs voor cruciale medicijnen en testen in ontwikkelingslanden. In haar reactie liet Danaher weten inderdaad geen winst te willen maken op deze testen en dat het voornemens is de prijs door een onafhankelijke partij te laten verifiëren.

Bedrijf	Sanofi
Thema	Access to Healthcare
Mijlpaal	3
Verslag	Sanofi moet als Europese onderneming in 2025 voldoen aan de CSRD. Het is daarmee een van de eerste farmaceuten die deze stap zal zetten. De manier waarop ze dit doen zal de toon zetten voor farmaceuten uit andere werelddelen. We zijn daarom in ons gesprek dieper ingegaan op het proces dat ze doorlopen om hieraan te gaan voldoen, en hoe "Access to Healthcare" een plek zal krijgen. Positief is dat Sanofi in haar dubbele materialiteitsanalyse inderdaad toegankelijke & betaalbare medicijnen als het meest materiele onderwerp heeft geïdentificeerd. Wij hebben erop aangedrongen bij de verdere uitwerking ook expliciet aandacht te besteden aan patenten en het prijsbeleid. Daarnaast hebben we gesproken over hoe Sanofi gericht probeert in ontwikkelingslanden medicijnen beter beschikbaar te maken en de zorg te versterken. We zien dat Sanofi hier een volwassen aanpak voor heeft ontwikkeld en het thema ook heeft geïntegreerd in haar beloningsbeleid. In november waren we uitgenodigd op het hoofdkantoor van Sanofi in Parijs om voor een brede groep aan farmaceutische ondernemingen een presentatie te geven over onze visie op hoe ondernemingen bij kunnen dragen aan een betere toegang tot gezondheidszorg wereldwijd. We zijn in onze presentatie ingegaan op hoe de farmaceutische sector dit onderwerp een betere plek kan geven in haar strategie. Daarbij hebben we gepleit om zowel het prijsbeleid als de omgang met patenten meer aandacht te geven. Ook hebben we uiteengezet waarom we verwachten dat farmaceuten voor ontwikkelingslanden en voor meer ontwikkelde landen een op maat gemaakt beleid maken. Ook zien we vanuit onze engagement dat de CSRD een goede aanleiding is voor ondernemingen om hun strategie op het thema toegang tot gezondheidszorg aan te scherpen.

Vervolg

Op basis van de nieuwe Access to Medicine Index, die in november 2024 is gepubliceerd, zullen we met de andere ondernemingen nieuwe gesprekken plannen in de 1e helft van 2025. Daarnaast zullen we onderzoeken of we aankomend voorjaar vragen kunnen indienen bij de aandeelhoudersvergaderingen bij de ondernemingen die in de VS gevestigd zijn.

Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen

In het MVB Verslag over H2 2022 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema. Onderstaand wordt een update gegeven van vorderingen die zijn gemaakt gedurende 2024.

Voortgang thema

Bedrijf	Ahold Delhaize
Thema	Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen
Mijlpaal	5
Verslag	In mei 2024 namen we deel aan de ESG-strategiedag van Ahold Delhaize. Reductie van plastic verpakking was een van de onderwerpen die aan de orde kwamen. De onderneming gaf aan hard te werken aan de reductie van plastic verpakkingen. Toch is snelle vooruitgang lastig, onder andere vanwege beperkte beschikbaarheid van geschikt gerecycled materiaal en gewoonten en voorkeuren van klanten. Wei heeft Ahold Delhaize de CDP7 plastic questionnaire ingevuld en heeft de onderneming zich aangesloten bij de Business Coalition die zich inzet voor een ambitieus VN plastic verdrag. Dit zijn twee concrete acties waar we Ahold Delhaize in eerdere gesprekken om hadden gevraagd. We noteren deze stappen dan ook als een bereikte mijlpaal. We spreken in de tweede helft van het jaar opnieuw met de onderneming, over de voortgang en uitdagingen rand het terugdringen van gebruik van plastic verpakkingen. In oktober spraken we weer met Ahold Delhaize, samen met een groep beleggers en de VBDO. Het was een open en constructief gesprek waarin de onderneming een kart overzicht gaf van de voortgang ten aanzien van gestelde doelen en ook open was over de uitdagingen. Voor de onderneming is het reduceren van CO2 emissies een prioriteit.

Verslag - vervolg	Het gebruik van meer gerecycled plastic draagt daaraan bij. Ook werkt de onderneming hard om te voldoen aan de eisen van de nieuwe Europese verpakkingsrichtlijn en de richtlijn voor duurzaamheidsrapportage (CSRD). Verder wordt er ook gedacht over nieuwe doelen richting 2030. Die worden verwacht in het jaarverslag over 2025. In een volgend gesprek willen we nader ingaan op het ambitieniveau van nieuwe doelen.
----------------------	---

Bedrijf	Henkel
Thema	Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen
Mijlpaal	5
Verslag	In Maart 2024 spraken we opnieuw met Henkel. We bespraken de voortgang ten aanzien van de reductie van plastic verpakkingen. Hoewel de onderneming ook uitdagingen ziet rond bijvoorbeeld de beschikbaarheid van de juiste gerecyclede materialen, boekt Henkel toch voortgang richting de gestelde doelen. Op het gebied van transparantie over materiaalgebruik is er ook vooruitgang. Henkel werkt hard aan de voorbereidingen om aan de nieuwe Europese rapportage eisen (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD) te kunnen voldoen. En Henkel heeft de CDP plastic questionnaire ingevuld. Omdat we hier eerder expliciet om hadden gevraagd, noteren we een mijlpaal voor implementatie. We vroegen Henkel in het gesprek verder om meer duidelijkheid over de inzet ten aanzien van het terugdringen van gebruik van schadelijke plastics en chemicalien. Hierover zal Henkel ons nog nader informeren.

Bedrijf	Jerónimo Martins
Thema	Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen
Mijlpaal	5

Bedrijf	Jerónimo Martins
Verslag	In April spraken we nogmaals met de Portugese supermarktketen Jeronimo Martins. De onderneming werkt hard aan het verbeteren van ontwerp en materiaalgebruik van verpakkingen en stelt reductie van plastic gebruik daarbij centraal. In dit proces werkt de onderneming ook veel samen met toeleveranciers. Jeronimo Martins ziet de beschikbaarheid van gerecycled plastic als een belangrijke belemmering in de ambitie om minder fossiele plastics te gebruiken. Er is een actievere rol van de overheid nodig om afvalinzameling en recycling te bevorderen. Als actievere inzet van de overheid uitblijft, wordt het moeilijk de huidige doelen te behalen. Toch is de onderneming er in geslaagd om de hoeveelheid plastic verpakking per verkocht product te reduceren. Op het gebied van transparantie zien we ook vooruitgang. De onderneming heeft de CDP plastic questionnaire ingevuld en werkt hard aan de voorbereiding van CSRD-rapportage. We noteren een mijlpaal ‘toezegging’ omdat de onderneming bereid is om naar een lijst met plastics en chemicaliën die in aanmerking komen voor uitfasering te kijken. We hebben gevraagd ons te laten weten in hoeverre die stoffen nog gebruikt worden. Ook noteren we een mijlpaal ‘implementatie’ omdat de CDP-questionnaire is beantwoord.

Bedrijf	L’Oreal
Thema	Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen
Mijlpaal	5
Verslag	In Maart 2024 spraken we ook nogmaals met L’Oreal. De onderneming heeft voldaan aan ons verzoek om de plastic questionnaire van het CDP in te vullen. Dit is een stap vooruit wat betreft transparantie en maakt vergelijking met sectorgenoten mogelijk. We zien deze stap als implementatie van een van de engagementdoelen. Ook werkt de onderneming hard aan de voorbereidingen van CSRD rapportage, wat zal leiden tot nog meer transparantie over gebruikte materialen. L’Oreal gaf aan dat de groei van gebruik van gerecycled materiaal lastig is, vanwege de

Verslag - vervolg	beperkte beschikbaarheid van geschikt gerecycled materiaal. De onderneming werkt hard, in samenwerking met ketenpartners, om hier oplossingen voor te vinden. Verder werkt L’Oreal aan het uitfaseren van het gebruik van micro-plastics en ook van PFAS.
----------------------	---

Bedrijf	Repsol
Thema	Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen
Mijlpaal	3
Verslag	In juli ontving Repsol van Planet Tracker het mede door Achmea IM ondertekende investor statement aan de petrochemische industrie. In vervolg daarop vroegen we de onderneming om een gesprek over de inhoud van dit statement en onze engagement doelen. Repsol kon echter niet aan onze wens voldoen, vanwege afwezigheid van relevante experts. De onderneming reageerde daarom in december per email op het statement en onze vragen. In de reactie wees Repsol op de ‘circularity roadmap’ die onderdeel is van het strategisch plan van de onderneming voor de periode 2024-2027. In die roadmap streeft Repsol naar groei van de productie van materialen uit niet-fossiele grondstoffen. De onderneming merkt ook op dat ze voor het succes van de transitie naar meer circulair materiaalgebruik ook afhankelijk is van Europese wetgeving, die de vraag naar duurzame producten aanjaagt. Vertraging in die wetgeving leidt tot uitstel van de vraag. Repsol verwacht dat het eigen ambitieniveau ten aanzien van doelen voor circulariteit de komende jaren zal toenemen, maar wilde daarover in deze reactie nog geen concrete uitspraak doen. We zullen daar in een volgend gesprek nader op in gaan.

Bedrijf	Carrefour
Thema	Afbouw plastic in verpakking van consumentengoederen
Mijlpaal	5
Verslag	In Mei 2024 hebben we opnieuw met Carrefour gesproken. Ook deze onderneming heeft de CDP plastic questionnaire ingevuld, wat we noteren als een mijlpaal 'implementatie'. Carrefour is druk bezig om intern de beschikbaarheid van data over gebruik van materialen te verbeteren, om daarmee aan rapportage eisen en verwachtingen te kunnen voldoen. Daarnaast werkt Carrefour intensief samen met sectorgenoten en leveranciers binnen het France 'plastic pact', een platform waarin ondernemingen, experts en overheid samenwerken om gebruik van plastic verpakkingen te beperken. Carrefour gaf in het gesprek aan dat het een grote uitdaging wordt om de gestelde doelen te bereiken, omdat de beschikbaarheid van goede, duurzame en gerecyclede materialen beperkt is. Hier ziet Carrefour ook een belangrijke rol van de overheid. We vroegen Carrefour nog te reageren op de lijst met plastics en chemicaliën die in aanmerking komen voor uitfasering, opgesteld door de 'Business Coalition for a Global Plastic Treaty' waar Carrefour onderdeel van is. Deze reactie moeten we nog ontvangen.

Vervolg

Eind juni 2025 eindigt dit engagement thema. We willen daarom nog een laatste gesprek voeren met alle ondernemingen. We willen de gesprekken plannen na het verschijnen van de nieuwe duurzaamheidsverslagen, zodat we de laatste ontwikkelingen in het gesprek kunnen betrekken.

Arbeidsomstandigheden (in de voedingsmiddelenketen)

In het MVB Verslag over H2 2022 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema. Eind 2024 hebben we het engagementthema over arbeidsomstandigheden afgerond. In het afgelopen half jaar spraken we nogmaals een aantal van de ondernemingen. Met de andere hadden we een afrondend schriftelijk contact.

Samenwerking

In de 2e helft van 2024 werkten we met de leden van het Platform Living Wage Financials (PLWF) aan de afronding van de jaarlijkse leefbaar loon analyses en de voorbereiding van de jaarlijkse rapportage. De jaarbijeenkomst zal dit keer begin 2025 zal plaatsvinden. In de analyses van 2024 zagen we geen grote stijgingen in de scores. We zien dat de echte implementatie en het realiseren van betere inkomens voor bijvoorbeeld cacaoboeren lastig is.

Daarom gaat de voortgang in deze fase langzamer. We kijken kritischer naar het werkelijke resultaat van beleid en programma's en of de onderneming met data kan aantonen dat lonen of inkomens van boeren echt zijn verbeterd. Als positieve ontwikkeling, zien we steeds meer samenwerking binnen ketens, zoals voor cacao, koffie, palmolie en rietsuiker. Zo namen we namens het PLWF in december deel aan een overleg met vakbond CNV Internationaal, het Initiatief voor Duurzame Handel (IDH) en een aantal ondernemingen waaronder Hershey en Lindt & Spruengli, uit ons engagement programma. Doel van de bijeenkomst was om de betrokken ondernemingen aan te zetten

om ook in de rietsuikerketen te werken aan een leefbaar loon of inkomen van de arbeiders en boeren. Het PLWF wordt steeds breder door stakeholders en experts gevonden en erkend als aanjager van het werken aan betere lonen en inkomens in relevante ketens, zoals cacao, koffie, suiker, kleding en palmolie.

Hoewel we het engagement over arbeidsomstandigheden in de landbouwketens eind 2025 afsluiten, blijven we betrokken bij het PLWF. We bekijken welke van de andere platformleden de door ons geleide dialogen kunnen voortzetten en ook hoe we een relevante rol kunnen blijven spelen in het platform.

Conclusie

Bedrijf	Mondelez
Thema	Arbeidsomstandigheden (in de voedingsmiddelenketen)
Mijlpaal	6
Verslag	In februari spraken we met Mondelez. Bij Mondelez zien we verbetering in de aanpak van - en rapportage over mensenrechtenrisico's. De onderneming toont zich ervan bewust dat de aanpak van armoede en ongelijkheid een belangrijke rol spelen in het verbeteren van mensenrechten inclusief arbeidsomstandigheden. Zo kon de onderneming op basis van onderzoek vaststellen dat alle eigen medewerkers tenminste een leefbaar loon ontvangen - op basis van lokale benchmarks. Ook heeft de onderneming het doel dat in 2030 alle strategische toeleveranciers zelf ook een plan hebben om leefbaar loon te bevorderen. Zowel het betalen van leefbaar loon aan eigen medewerkers als het concrete doel ten aanzien van de toeleveranciers, beschouwen we als mijlpaal voor implementatie

Bedrijf	Mondelez
Verslag - vervolg	van toezeggingen op gebied van leefbaar loon. We spraken Mondelez voor het laats in december en ontvingen daarna nog een schriftelijke reactie op laatste vragen. Uit het jaarlijkse leefbaar loon onderzoek bleek ook dit jaar dat de onderneming zich blijft inzetten voor betere lonen in de cacaoketen. Zo heeft de onderneming als doel gesteld dat in 2030 alle strategische toeleveranciers zelf ook een plan hebben om een leefbaar loon te bevorderen. Mondelez werkt daarvoor nauw samen met expert organisaties en sectorgenoten, bijvoorbeeld via het Dutch Initiative on Sustainable Cocoa (DISCO). Ook werkt de onderneming serieus aan het toegankelijk zijn voor klachten van stakeholders in de gehele keten, met nadruk op de cacao- en palmolie productie. Wat betreft de rapportage over mensenrechten en arbeidsomstandigheden verwachten we verdere verbeteringen vanwege de eisen van de Europese duurzaamheidsrapportage richtlijn (CSRD). Al met al sluiten we de engagement succesvol af

Bedrijf	Carlsberg
Thema	Arbeidsomstandigheden (in de voedingsmiddelenketen)
Mijlpaal	6
Verslag	In oktober vroegen we Carlsberg per email te reageren op het jaarlijkse leefbaar loon voortgangsonderzoek. Carlsberg antwoordde geen tijd te hebben voor een inhoudelijke reactie. De onderneming gaf aan dat allenieuwe ontwikkelingen op gebied van arbeidsomstandigheden, inclusief leefbaar loon verwerkt worden in het jaarverslag dat in februari 2025 gepubliceerd wordt. Dit verslag zal voldoen aan de eisen van de Europese wetgeving voor duurzaamheidsrapportage (CSRD), inclusief over hoe de onderneming zich inzet voor adequate beloning van werknemers, ook in de keten. Hoewel het resultaat op gebied van leefbaar loon en leefbaar inkomen nog niet beoordeeld kan worden

Verslag - vervolg	heeft Carlsberg wel duidelijk vooruitgang laten zien ten aanzien van de engagement doelen die we in de afgelopen jaren aan de orde stelden. In de engagement periode heeft de onderneming het beleid ten aanzien van human rights due-diligence inclusief arbeidsomstandigheden aanzienlijk verbeterd. Dit toonde de onderneming in het eerste mensenrechten rapport, dat begin 2024 is gepubliceerd. In dat rapport gaf Carlberg aan nog meer mensenrechten-risico analyses te gaan uitvoeren in specifieke risico-markten, en op basis daarvan ook hun gedragscode voor leveranciers te zullen actualiseren. We gaan ervan uit dat Carlsberg daarover in het volgende jaarverslag, in 2025 zal rapporteren. Al met al sluiten we de dialoog succesvol af.
----------------------	---

Bedrijf	Hershey
Thema	Arbeidsomstandigheden (in de voedingsmiddelenketen)
Mijlpaal	6
Verslag	In december hadden we een laatste gesprek met Hershey. In dit gesprek gaf Hershey aan het 'income accelerator' programma te willen uitbreiden. Met dit programma biedt Hershey cacaoboeren extra inkomen, naast de reguliere cacaoprijs. Ook wil de onderneming meer werk maken van het verbeteren van de lonen in de suikerrietketen, liefst in samenwerking met andere ondernemingen. Uit het jaarlijkse voortgangsonderzoek naar inzet op gebied van leefbaar loon, bleek Hershey wederom een van de voorlopers in de sector. Hershey rapporteert over betaling van leefbaar loon aan eigen personeel en zet zich stevig in voor het verbeteren van lonen in de cacaoketen. Verder heeft Hershey een solide beleid op gebied van human rights due diligence en zet de onderneming zich in voor verbetering van arbeidsomstandigheden, ook in productieketens, waaronder de strijd tegen kinderarbeid en verbetering van lonen en inkomen. We sluiten de dialoog daarmee succesvol af.

Bedrijf	George Weston (Loblaw)
Thema	Arbeidsomstandigheden (in de voedingsmiddelenketen)
Mijlpaal	6
Verslag	We spraken de onderneming opnieuw in juni. We zien duidelijk voortgang. Zo heeft de onderneming een eerste ‘modern slavery report’ gepubliceerd en laat het een ‘human rights due-diligence’ analyse uitvoeren in een productketen. Daarvoor is de teelt van bloemkolen gekozen. Het resultaat van dit onderzoek wordt later dit jaar verwacht. Ook ten aanzien van het onderwerp leefbaar loon lijkt er beweging. We stelden de onderneming voor om de mensenrechtenadviseurs waar ze mee werken te vragen om een advies over hoe met leefbaar loon aan de slag te gaan. Dit voorstel wordt in overweging genomen. We noteren daarom een mijlpaal voor ‘toezegging’. In november hadden we een laatste contact via email met de onderneming. De onderneming bevestigde dat er de afgelopen maanden hard gewerkt is om uitvoering te geven aan de mensenrechten due diligence onderzoeken die in het vorige gesprek waren aangekondigd. Er is een concreet onderzoek uitgevoerd naar arbeidsomstandigheden in broccoli en bloemkoolproductie in de VS en Mexico. Deze ketens waren eerder gesignaleerd als mogelijke risicoketens. Daarnaast is ook een breder onderzoek gedaan om mogelijke risico’s in andere grondstoffenketens, waaronder katoen (textiel en kleding), bananen, cacao, koffie, suiker en palmolie in kaart te brengen. Deze ketens zijn gekozen op basis van een risicoanalyse gericht op verschillende milieu- en sociale risicofactoren, waaronder de levensomstandigheden van arbeiders in deze ketens. We zien dit als een goede stap vooruit in reactie op onze gesprekken over leefbaar loon en inkomen in relevante ketens. De onderneming zal over genoemde onderzoeken rapporteren in 2025. Omdat we de concrete resultaten van deze onderzoeken nog niet kunnen zien noteren we nog geen mijlpaal voor bereikte beleidswijziging. Wel zien we de genoemde onderzoeken als goede stappen wat betreft de engagement doelen. We beschouwen daarom ook deze dialoog als succesvol afgerond.

Bedrijf	Lindt & Spruengli
Thema	Arbeidsomstandigheden (in de voedingsmiddelenketen)
Mijlpaal	6
Verslag	In maart spraken we weer met Lindt & Spruengli. Lindt laat vooruitgang zien in de rapportage over mensenrechtenrisico’s in de keten. Zo worden risicolanden en productieketens genoemd en geeft de onderneming ook aan wat het doet om de risico’s aan te pakken. Ook op gebied van leefbaar loon blijft Lindt zich inzetten. Samen met het Koninklijk Instituut voor de Tropen deed Lindt een evaluatie van het eigen programma om cacao boeren te ondersteunen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wil Lindt de komende jaren het werk aan verbetering van inkomsten van cacaoboeren verder uitbouwen en daarbij ook kinderarbeid verder uitbannen. Het laatste gesprek met Lindt & Spruengli vond plaats in november. In het gesprek werd duidelijk dat Lindt de ingezette koers ten aanzien van het versterken van het beleid voor mensenrechten en arbeidsomstandigheden serieus voortzet. Lindt heeft een degelijke mensenrechten due-diligence aanpak opgezet en signaleert dat vooral de cacao keten een risicoketen is voor kinderarbeid en extreem lage lonen. Maar ook naar risico’s in andere ketens, zoals rietsuiker, wordt gekeken. De onderneming zet zich dan ook nadrukkelijk in om deze risico’s te reduceren. Dat doet Lindt ook steeds meer in samenwerking met andere partijen in de keten, bijvoorbeeld via het Zwitserse en Duitse ‘Initiative for Sustainable Cocoa’, dat werkt aan verbetering van lonen en inkomens van cacaoboeren en de aanpak van kinderarbeid. Lindt kondigde aan in 2025 een nieuw pilot programma starten om de inkomens van cacaoboeren in Ghana te verbeteren. Ook de rapportage over beleid en implementatie is flink verbeterd. Voor 2025 verwachten we daarin nog een volgende slag, mede gedreven door de eisen van Duitse en Europese wetgeving over duurzaamheidsrapportage. Op basis van bovengenoemd resultaat sluiten we de engagement succesvol af.

Bedrijf	Smucker
Thema	Arbeidsomstandigheden (in de voedingsmiddelenketen)
Mijlpaal	6
Verslag	Met Smucker hadden we een laatste gesprek in december. In het gesprek gaf de onderneming een overzicht van de laatste ontwikkelingen op gebied van mensenrechten - en arbeidsrechten risicoanalyse in relevante productieketens, zoals koffie, palmolie maar ook bijvoorbeeld visserij. De onderneming heeft een mensenrechten risicoanalyse uitgevoerd waarin verschillende ketens van grondstoffen werden geanalyseerd. Daaruit kwamen risico's naar voren zoals kinderarbeid en gedwongen arbeid. Voor de verbetering van arbeidsomstandigheden en vooral de beloning van koffieboeren heeft Smucker zich aangesloten bij de Sustainable Coffee Challenge. Via deze organisatie wordt voor de aangesloten merken onderzoek gedaan naar de huidige inkomens van koffieboeren en hoe dat zich verhoudt tot een benchmark voor 'leefbaar inkomen'. We vroegen Smucker om over de ketenrisicoanalyses in meer detail te rapporteren, bijvoorbeeld over de specifieke risico's per keten en zo mogelijk per land of regio. Smucker toonde zich bereid deze suggesties te overwegen voor een volgende rapportage. We noteren daarom een mijlpaal voor deze toezegging. Met deze toezegging, en de genoemde stappen op gebied van betere beloning van koffieboeren, beschouwen we de dialoog met Smucker als succesvol afgerond.

Goede Voeding

Een goede gezondheid is niet vanzelfsprekend. Ondanks dat het recht op een goede gezondheid is benoemd in artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Een van de thema's die cruciaal is voor gezondheid is voeding. Zowel goede - als voldoende voeding zijn van groot belang voor een gezonde samenleving. Zo is enerzijds 1 op de 9 mensen wereldwijd ondervoed en hebben anderzijds ook meer dan 650 miljoen mensen juist obesitas. Om gezondere voedingspatronen mogelijk te maken zijn niet alleen individuele keuzes van belang. Zo is het van belang dat gezonde voeding ook daadwerkelijk beschikbaar is, tegen betaalbare prijzen. Ook is het belangrijk dat consumenten goede informatie kunnen krijgen over de gezondheid van de producten die zij kopen en dat aanbieders terughoudend zijn in marketing van ongezonde producten. Kortom, juist ondernemingen zijn aan zet om betaalbare gezondere opties aan te bieden, te promoten en duidelijke informatie te geven.

Bij dit engagementthema bouwen we voort op het eerdere engagementthema 'Access to Nutrition' dat we tot 2023 hebben gevoerd met de voedings-middelen-industrie. Echter, voegen we nu andere sectoren toe die een belangrijke rol spelen in het beschikbaar maken van (on)gezonde voeding, zoals de supermarktsector en brouwerijen. Ook verbreden we onze doelstellingen om zo de verschillende mogelijkheden die ondernemingen hebben om gezondere voedingspatronen te stimuleren in ons engagement te adresseren. Het gaat dan om het gezonder maken van de producten-portefeuille, het betaalbaarder maken van gezonde voeding, het beleid random de marketing van ongezonde voeding, lobbyactiviteiten, maar ook om het

verbeteren van de rapportages van ondernemingen over deze onderwerpen.

Doel van het thema

Doelstelling	Toelichting
Governance	- De onderneming heeft publieke doelstellingen die SMART zijn geformuleerd, om de gezondheidsimpact van hun productenportefeuille te vergroten. - De onderneming integreert het thema "Gezonde Voeding" in de corporate governance, bijvoorbeeld: - Door doelen op gebied van gezonde voeding te integreren in haar beloningsbeleid. - Door het thema aantoonbaar te beleggen en te bespreken binnen de relevante commissies van het bestuur.
Beleid	- De onderneming heeft publiek beschikbaar beleid om: - Geen marketing van ongezonde voeding te richten op kinderen; - Wanneer de onderneming alcoholische dranken produceert, verantwoord alcoholgebruik tegen te gaan en de marketing daarop aan te passen; - Wanneer de onderneming babyvoeding produceert, publiekelijk kenbaar te maken dat het "The International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes" respecteert
Implementatie & Monitoring	- De onderneming boekt aantoonbaar vooruitgang op haar doelstellingen. Bijvoorbeeld via: - Het gezonder maken van bestaande producten; - Het introduceren van gezondere producten en/of menu-opties; - Het betaalbaar en breder beschikbaar maken van gezonde voeding; - Het beter informeren van klanten wat betreft de voedingswaarde van haar producten; - Het actief promoten en stimuleren van gezondere opties.

Doelstelling	Toelichting
Samenwerking in de keten	- De onderneming werkt actief samen met andere belanghebbenden op het gebied van goede voeding. - De onderneming neemt publiekelijk op een positieve manier een standpunt in op het thema “Gezonde Voeding”. Bijvoorbeeld via haar lobby-beleid en openbare standpunten
Transparantie	- De onderneming meet de gezondheid van haar productenportefeuille en rapporteert hierover, bijvoorbeeld via een zogenaamd ‘Nutrient Profiling System’ dat de gezondheid van producten in kaart brengt. - De onderneming is transparant over haar lobbyactiviteiten op het thema “Gezonde Voeding”.

Dit engagementthema sluit aan bij de volgende ‘Sustainable Development Goals’ (SDG’s):

- SDG 2: Geen Honger
- SDG 3: Goede Gezondheid en Welzijn

Samenwerking

Bij dit engagement traject werken we samen met het ‘Long-term Investors in People’s Health’ (LIPH) programma van ‘ShareAction’, het ‘Interfaith Center on Corporate Responsibility’ (ICCR), het ‘Access to Nutrition Initiative’ en de ‘Health Engagement Alliance’.

LIPH

Het ‘Long-term Investors in People’s Health’ (LIPH) programma van Share-Action is een samenwerkingsverband op het gebied van verantwoord beleggen en gezondheid. Het internationale initiatief richt zich op asset managers en

asset owners die stappen willen zetten op het thema “Gezondheid”.

Binnen het thema “Gezondheid” wordt aandacht besteed aan toegang tot zorg (inclusief medicijnen), een gezond milieu (denk aan de gezondheidsimpact van luchtverontreiniging), gezonde voeding en gezonde werkomstandigheden.

Doelen van het programma zijn o.a.

- Samenwerking bij engagement op het thema gezondheid;
- Kennis delen om de impact van beleggingen op het thema gezondheid beter in kaart te brengen;
- inzicht krijgen in de belemmeringen die bedrijven ervaren, bijvoorbeeld op het gebied van regelgeving, om stappen te zetten naar een gezondere samenleving.

ICCR

Het Interfaith Center on Corporate Responsibility (ICCR) is een organisatie in de Verenigde Staten die in samenwerking met haar leden engagement voert en resoluties indient op diverse duurzaamheidsthema’s, waaronder het thema “Gezonde Voeding”. Deze samenwerking zullen we met name inzetten bij het escaleren wanneer engagement niet goed loopt, bijvoorbeeld door het indienen van resoluties.

Access to Nutrition Initiative

De ‘Access to Nutrition Index’ is een initiatief dat wereldwijd ondernemingen in de voedingssector rangschikt op basis van hun prestaties op onder andere de volgende thema’s:

- Voorkomen van ondervoeding;
- Voorkomen van obesitas;
- Verantwoorde marketing richting kinderen;
- Het niet promoten van producten die borstvoeding kunnen vervangen.

De index is ontwikkeld op basis van kennis van investeerders, wetenschappers en relevante internationale organisaties zoals de ‘United Nations World Health Organisation’ (WHO). Er bestaat zowel een wereldwijde index, regionale indices die inzoomen op specifieke landen, als thematische indices. Voorbeelden van deze thematische indices zijn onderzoeken naar de marketing van vervangers van borstvoeding en de gezondheid van voeding voor jonge kinderen. De resultaten laten zien dat voedingsbedrijven nog belangrijke stappen op het thema Goede Voeding kunnen zetten. Zo blijkt dat slechts 1/3 van de onderzochte voedingsproducten als gezond kunnen worden gekwalificeerd.

Om de resultaten van het onderzoek via investeerders onder de aandacht te brengen bij ondernemingen, is er zowel een investor statement als een gezamenlijk engagement programma gelanceerd vanuit het Access to Nutrition Initiative. Aan beide initiatieven nemen we in het kader van dit engagementthema actief deel.

Health Engagement Alliance

In samenwerking met VGZ, A.S.R., Cardano en Achmea IM is de Health Engagement Alliance (HEAL) opgericht, een platform om samen te werken

bij het engagement met fastfood ondernemingen. In eerste instantie zal dit gericht zijn op de bekendere fastfoodketens, waaronder Restaurant Brands International (o.a. Burger King), Yum!Brands (o.a. Pizzahut), McDonald’s, Sodexo en Starbucks.

Voortgang thema

Na het uitzenden van de startbrieven in de eerste helft van 2024, hebben we ons in de tweede helft van 2024 gericht op het voeren van de eerste gesprekken. Hieronder geven we een overzicht van de uitkomsten van deze eerste gesprekken.

Bedrijf	Domino’s Pizza
Thema	Gezonde voeding
Mijlpaal	3
Verslag	In ons eerste gesprek werden de conclusies van ons vooronderzoek bevestigd, namelijk dat de strategie van Domino’s Pizza op het thema goede voeding op dit moment minimaal is. We hebben daarom beargumenteerd waarom dit onderwerp steeds hoger op de agenda komt binnen de sector en suggesties gedaan hoe de onderneming een strategie kan ontwikkelen op dit thema. Het is nog onduidelijk welke stappen Domino’s gaat zetten op dit thema. In samenwerking met HEAL zullen we de voortgang monitoren en onderzoeken welke extra stappen voor de hand liggen.

Bedrijf	The Coca-Cola Company
Thema	Gezonde voeding
Mijlpaal	3
Verslag	The Coca-Cola Company is een onderneming die ook in het vorige engagement thema "Access to Nutrition" was opgenomen. Door de grote impact die de onderneming heeft op voedingspatronen wereldwijd en de onderneming in het voorgaande thema weinig verbetering heeft laten zien, staat deze onderneming op de escalatielijst. We hebben daarom met een investeerder in de VS een resolutie ingediend rondom het gebruik van zoetstoffen en de gerelateerde gezondheidseffecten daarvan. De onderneming kijkt immers in haar strategie puur en alleen naar de reductie van suiker, en niet naar de gezondheidseffecten van andere stoffen. Dit terwijl de onderneming een zeer brede producten-portefeuille heeft, van zuivelranken, sportdranken tot alcoholische dranken. Een resolutie is een goed middel om onze zorgen als investeerder zichtbaar te maken.

Bedrijf	AB Inbev
Thema	Gezonde voeding
Mijlpaal	3
Verslag	AB Inbev is bekend als een van de grootste bierproducenten wereldwijd. Ons eerste gesprek was open en constructief. AB InBev zet in op het vergroten van haar alcoholvrije productenportefeuille. Wij zijn in het gesprek ingegaan over hoe de onderneming hierover kan rapporteren en hoe ze doelen op dit thema kunnen stellen. Zo zijn er sectorgenoten die een omzetdoelstelling op alcoholvrije producten zetten of de ambitie hebben om een consument ook altijd een alcoholvrije optie te kunnen aanbieden. Voor de onderneming bleek dit nog een blinde vlek. AB InBev stond open om gezamenlijk te kijken welke stappen de onderneming kan zetten.

Bedrijf	Woolworths
Thema	Gezonde voeding
Mijlpaal	3
Verslag	Woolworths is een Australische supermarktketen. Juist supermarktketens spelen een belangrijke rol om gezondere voeding beschikbaar te maken. Ze kunnen dit bijvoorbeeld doen via een gezonder productenaanbod, de gezondheidsinformatie die ze aan klanten geven en door het promoten van gezondere opties. Wij hebben in juni onze startbrief gestuurd en daar in de tweede helft van 2024 een uitgebreide reactie op ontvangen. De brief was inhoudelijk gedegen en de onderneming heeft uiteengezet dat zij het belang van gezonde voeding onderschrijft en op verschillende manier actie onderneemt, bijvoorbeeld door het gezonder maken van haar producten. De onderneming heeft daarbij ook gevraagd of wij aanbevelingen kunnen aanleveren voor het evalueren en aanscherpen van haar strategie op dit thema. Deze zullen wij begin 2025, op basis van onze eerste gesprekken, aan Woolworths toezenden.

Bedrijf	McDonald's Corporation
Thema	Gezonde voeding
Mijlpaal	2
Verslag	McDonald's behoeft als onderneming geen introductie. De strategie op het gebied van gezonde voeding is echter nog in vroeg stadium. Er is beleid over marketing en productinformatie, maar er is nog geen overkoepelende strategie hoe de onderneming gezondere opties in alle verschillende landen waar het actief is op de kaart kan zetten. Ook ontbreekt een duidelijke strategie voor hoe de onderneming omgaat met steeds strikter wordende regelgeving. Wij hebben in samenwerking met HEAL een verzoek gestuurd voor een engagementgesprek.

Bedrijf	Kellanova
Thema	Gezonde voeding
Mijlpaal	3
Verslag	In 2023 is de onderneming Kellogg's, bekend van de cornflakes, gesplitst in twee ondernemingen. WK Kellogg bedient de Noord-Amerikaanse markt en Kellanova is het deel van de onderneming dat met name de markten buiten Noord-Amerika bedient. We hebben het afgelopen halfjaar twee gesprekken met Kellanova gevoerd. Het eerste gesprek was in samenwerking met de LIPH-coalitie, en het tweede gesprek was naar aanleiding van onze startbrief. In beide gesprekken hebben we Kellanova gevraagd beter te gaan rapporteren en te sturen op de gezondheid van haar productenportefeuille. We hebben in deze gesprekken uitgelegd waarom dit voor investeerders van belang is, en dat dit mogelijk voorsorteert op de EU Corporate Sustainability Directive (CSRD). Kellanova stond hier open voor. Echter in 2024 werd ook het nieuws bekend gemaakt dat de onderneming overgenomen zal worden door Mars. Dit maakt het onzeker of deze wijzigingen zullen worden doorgevoerd. We zullen de voortgang blijven volgen, en mogelijk Kellanova vervangen door een ander beursgenoteerde onderneming in ons engagementprogramma als de overname wordt afgerond.

Vervolg

In 2025 zullen we de balans opmaken van de eerste ronde gesprekken. Hiervoor zullen we ook de uitkomsten van de nieuwe Global Access to Nutrition Index gebruiken, die in november 2024 is gepubliceerd. Op basis van deze inzichten zullen we de tweede ronde gesprekken inplannen.

Kleding en circulariteit

In het MVB Verslag over H1 2023 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema. Onderstaand een update van vorderingen die zijn gemaakt gedurende 2024.

Voortgang thema

In het afgelopen jaar hebben we een 2e ronde van gesprekken gehouden. Hieronder een kort verslag van deze contacten.

Bedrijf	Fast Retailing
Thema	Kleding en circulariteit
Mijlpaal	3
Verslag	In december hadden we schriftelijk contact met Fast Retailing. Omdat de onderneming enkel via een tolk in gesprek wil, hebben we besloten dat een schriftelijke vragenronde net zo effectief is, zo niet effectiever, omdat de onderneming schriftelijk wel direct in het Engels kan antwoorden en tevens tijd heeft om de antwoorden goed inhoudelijk voor te bereiden. Dit voorkomt verlies van informatie door tussenkomst van een tolk. In het antwoord op onze vragen gaf de onderneming aan dat er voortgang is op het gebied van circulair design, duurzaam materiaalgebruik en de ontwikkeling van circulaire diensten, zoals reparatie, inzameling en verkoop van gebruikte producten. Ten aanzien van rapportages werkt Fast Retailing aan de voorbereidingen om aan de Europese regels voor duurzaamheidsrapportage (CSRD) te voldoen. Omdat Fast Retailing geen Europese onderneming is, hoeft ze pas over het fiscale jaar 2026 aan de eisen te voldoen, dus in het verslag dat in 2027 verschijnt. We zullen de onderneming daarom ook nog tussentijds

Verslag -
vervolg

vragen naar verbeteringen van de rapportage. Naar aanleiding van de uitvoerige schriftelijke reactie noteren we dat de mijlpaal 'informatie delen' is behaald.

Bedrijf	Inditex
Thema	Kleding en circulariteit
Mijlpaal	3
Verslag	In juli spraken we voor het eerst met Inditex. We spraken over de herziening van het beleid op gebied van biodiversiteit. Ook dit raakt aan circulaire economie, want de fundamentele biodiversiteitsimpact analyses bieden ook informatie over de duurzaamheid van diverse gebruikte materialen. Daarmee kan de strategie voor duurzaam materiaalgebruik verder worden aangescherpt. Momenteel werkt de onderneming al met richtlijnen voor duurzame materialen van bijvoorbeeld de Textiles Exchange, een industrie platform. Inditex heeft ook al sinds 2022 een online verkoop platform voor gebruikte kleding, dat inmiddels in meer dan 10 landen actief is. Ten slotte bespraken we hoe Inditex werkt aan verbetering van de rapportage over duurzaamheid. Ook bij Inditex is dit werk in belangrijke mate gedreven door de Europese richtlijn CSRD.

Bedrijf	Gildan Activewear
Thema	Kleding en circulariteit
Mijlpaal	4
Verslag	Het 2e gesprek met Gildan Activewear vond plaats in augustus. We spraken over de inzet van de onderneming ten aanzien van duurzaam materiaalgebruik en over de verbetering van de duurzaamheidsrapportage over materiaalgebruik en daaraan gerelateerde doelen.

Bedrijf	Gildan Activewear
Verslag- vervolg	We hebben daartoe relevante rapportagestandaarden voorgesteld. De onderneming was bereid deze suggesties te overwegen. In de volgende rapportage over duurzaamheid zullen we verifiëren of deze toezegging is nagekomen. Ook bespraken we de kansen voor meer circulaire business modellen en diensten. Als 'business to business' producent, is het voor Gildan nog lastig om kansen te vinden in circulaire oplossingen, omdat de klanten van Gildan de relatie met de consument hebben. Daarom ligt de focus - en ook de verwachting van de klanten - vooral op meer duurzaam materiaalgebruik. Naar aanleiding van de bereidheid onze suggesties voor betere rapportage te overwegen, noteren we dat de mijlpaal 'toezegging' is behaald.

Bedrijf	Hennes & Maurits
Thema	Kleding en circulariteit
Mijlpaal	3
Verslag	In september spraken we voor de 2e keer met H&M. De onderneming werkt op diverse fronten hard aan verduurzaming en een meer circulaire kleding sector. Van productontwikkeling en materiaalkeuze, tot reparatie en verkoop van 2e hands producten werkt de onderneming hard aan mogelijkheden voor meer circulariteit. H&M biedt al in meer dan 20 landen gebruikte kleding aan via het online platform 'Sellpy'. Ook aan de verbetering van de duurzaamheidsrapportage wordt gewerkt. In 2025 zal voor het eerst volgens de eisen van de Europese richtlijn voor duurzaamheidsrapportage (CSRD) worden gerapporteerd. We rekenen er op dat dit meer inzicht biedt in de voortgang.

Bedrijf	Kering
Thema	Kleding en circulariteit
Mijlpaal	4
Verslag	In september spraken we voor de 2e keer met Kering. De onderneming maakt meer gebruik van duurzame materialen. Zo steunt Kering al een aantal jaar de 'Organic Cotton Accelerator' een sectorinitiatief dat de productie en het gebruik van biologische katoen stimuleert. Ook wil Kering meer producten gebruiken die door regeneratieve landbouw zijn geproduceerd. Daartoe werkt Kering bijvoorbeeld samen met de internationale natuur organisatie 'Conservation International'. Op ons verzoek is Kering bereid in het volgende duurzaamheidsverslag meer te rapporteren over de details en de positieve impact van deze aanpak. We noteren dit als een mijlpaal voor toezeggingen en zullen dit in de volgende rapportage van Kering verifiëren. Verder vertelde Kering hard te werken aan het optimaliseren van productievolumes en de hiërarchie van verkoopkanalen. Dit moet leiden tot minder verspilling van materiaal door reductie van het aantal onverkochte producten.

Bedrijf	Zalando
Thema	Kleding en circulariteit
Mijlpaal	3
Verslag	In november vond een 2e gesprek met Zalando plaats. De onderneming gaf een overzicht van de ontwikkelingen op gebied van duurzame materialen en het streven naar een meer circulaire bedrijfsvoering en producten. Net als verschillende sectorgenoten heeft ook Zalando een online platform voor in- en verkoop van gebruikte producten. De omvang is echter nog klein, maar de inzet is om dit groter en rendabel te maken. Zalando ziet duurzaam materiaalgebruik en een meer circulaire business als essentieel om op gebied van klimaatverandering de 'net-zero' status te bereiken. Ook bespraken we uitdagingen op gebied van meer duurzame

Bedrijf	Zalando
Verslag - vervolg	materialen, zoals de beschikbaarheid van goede kwaliteit gerecycled polyester en sterke (slijtvaste) duurzame materialen voor zolen van schoenen. We kijken uit naar het volgende duurzaamheidsverslag van Zalando om te kunnen zien in hoeverre de onderneming al meer rapporteert over de besproken onderwerpen.

Bedrijf	ZOZO
Thema	Kleding en circulariteit
Mijlpaal	3
Verslag	In december antwoordde ZOZO schriftelijk op vragen over de laatste ontwikkelingen op gebied van verduurzaming en het streven naar meer circulariteit. De mijlpaal 'informatie delen' is daarmee gehaald. Omdat ZOZO alleen in gesprek wil met gebruik van een tolk, hebben we ervoor gekozen om de vragen schriftelijk te stellen. De onderneming was bereid zelf direct in het Engels te antwoorden. In antwoord op onze vragen gaf ZOZO aan vooral veel producten van andere merken te verkopen. De onderneming heeft weinig voorraden, omdat alleen de door klanten bestelde producten verkocht worden. Ook het geringe volume van producten die ZOZO zelf maakt, zijn vooral geproduceerd op bestelling. Dus ook hier is geen sprake van voorraden. Voor de eigen producten kijkt ZOZO wel naar de mogelijkheid om duurzame materialen te gebruiken, zoals bijvoorbeeld gerecycled polyester. Vanwege de beperkte omvang van eigen productie, ligt de te behalen winst op het gebied van circulariteit bij ZOZO vooral in de verhouding tussen verkoop van nieuwe producten versus gebruikte producten. Het 'ZOZOUSSED' platform voor in - en verkoop van gebruikte kleding, realiseerde in 2023 al ongeveer 12 procent van de omzet. Daarnaast kan ZOZO kritischer kijken naar de duurzaamheid van producten van andere merken die ze verkoopt via de online platforms. Daarover zullen we in een volgende ronde vragen stellen.

Vervolg

In 2025 zullen we opnieuw met de ondernemingen spreken, zo mogelijk na publicatie van hun duurzaamheidsverslag.

Klimaat en Transport

In het MVB Verslag over H2 2022 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema.

Conclusie

Het thema is in 2024 afgerond.

Bedrijf	Aurizon
Thema	Klimaat en Transport
Mijlpaal	6
Verslag	De dialoog met Aurizon Holdings werd, hoewel de onderneming zich constructief opstelde in het engagement, zonder concrete toezeggingen of significante beleidswijzigingen afgesloten. Aurizon zet in op elektrificatie van locomotieven, maar gaf aan dat er voor haar net-zero 2050 doelstelling voor scope 1 en 2 nog hoge investeringen nodig zullen zijn om de vloot volledig te elektrificeren. De onderneming gaf aan dat dit een uitdaging gaat vormen. 'Offsetting' van emissies gaat noodzakelijk zijn, waarvoor de onderneming momenteel extern gevalideerde offsets met hoge milieu integriteit onderzoekt. Door het gebrek aan doelstellingen voor de korte- en middellange termijn, heeft Aurizon momenteel echter geen geloofwaardig pad richting haar net-zero 2050 doelstelling voor scope 1 en 2.

Bedrijf	Canadian National Railway Company
Thema	Klimaat en Transport
Mijlpaal	6

Verslag	Eind 2024 spraken we voor de laatste keer met Canadian National ter afsluiting van de engagementdialoog. Voor de overstap naar schonere brandstoffen, hebben spoorwegmaatschappijen toestemming nodig van de producenten van locomotieven. Begin 2024 kregen Noord-Amerikaanse spoorwegmaatschappijen toestemming om een hogere mix hernieuwbare- en biodiesel te gebruiken, wat de komende tijd naar verwachting tot een aanzienlijke reductie van de emissies van de onderneming zal leiden. Daarnaast wacht Canadian National op oplevering van elektrische locomotieven vanuit leveranciers. De onderneming verwacht de eerste elektrische locomotief in 2026 in gebruik te kunnen nemen. Daarnaast kocht de onderneming begin 2024 een kleine hybride locomotief en is er een pilot voor een grotere hybride locomotief gestart. Canadian National had zich eerder aan een emissiereductiepad in lijn met een 1,5 graden wereld en een netto-nul-uitstoot doelstelling voor 2050 gecommitteerd. In juli 2024 werden beide doelstelling door het Science Based Targets initiative (SBTi) gevalideerd.
---------	---

Bedrijf	Union Pacific Corporation
Thema	Klimaat en Transport
Mijlpaal	6
Verslag	De dialoog met Union Pacific is succesvol afgesloten, nadat de onderneming een aantal belangrijke beleidswijzigingen heeft doorgevoerd. Union Pacific heeft zich in 2023 aan extern gevalideerde emissie-doelstelling in lijn met een 1,5 graden wereld gecommitteerd. Daarnaast heeft de onderneming de doelstelling voor netto-nul uitstoot voor 2050 vastgesteld. Union Pacific richt zich voor emissiereducties voornamelijk op efficiëntie in biobrandstoffen. Om dat te bereiken warden er 600 locomotieven gemoderniseerd. Union Pacific is ook bezig met het identificeren van uitdagingen op het gebied van infrastructuur voor de lange termijn, met name op het gebied van klimaatrisico's. De onderneming heeft ook uitgebreid gerapporteerd over haar klimaat gerelateerde lobbyactiviteiten, en de verantwoording hiervoor.

Bedrijf	Uber Technologies
Thema	Klimaat en Transport
Mijlpaal	6
Verslag	Hoewel wij in 2023 schriftelijk reactie op onze vragen hebben gehad van Uber, kwam de dialoog verder niet op gang. De onderneming verwees in haar schriftelijke reacties naar haar klimaatbeleid maar stond verder niet open voor een gesprek. De dialoog is daarom zonder succes afgesloten.

Bedrijf	TFI International Inc.
Thema	Klimaat en Transport
Mijlpaal	6
Verslag	TFI International heeft na ons eerste gesprek met de CFO in 2023 niet gereageerd op onze pogingen om onze dialoog voort te zetten. Daarom stemden wij in 2024 tegen de herbenoeming van de Chair/CEO van TFI International. Wij wilden met TFI International in gesprek over de gevolgen van de 'Climate Rule' van de Securities and Exchange Commission (SEC) voor de onderneming. In ons eerste gesprek met de onderneming in 2023 liet de CFO blijken dat klimaat niet als materieel of prioriteit gezien wordt door het bestuur en de grootste aandeelhouders van de onderneming. De onderneming heeft geen noemenswaardige transitiestrategie en rapporteert niet over emissiedata. Wij ronden de dialoog om de hierboven genoemde redenen zonder succes af.

Klimaatadaptatie en Water

In het MVB Verslag over H2 2022 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema.

Conclusie

Het thema is dit jaar afgesloten.

In H1 2025 begint een nieuw thema over de waterrisico’s bij ondernemingen in de portefeuille. Hiervoor hebben we september in samenwerking met Deltares, WWF, SCOR en NN Group een rapport over waterrisico’s bij beleggingen gepubliceerd. In dit rapport wordt uiteengezet hoe beleggers waterrisico’s beter in kaart kunnen brengen en hoe dit vertaald kan worden naar engagementdoelstellingen. We gebruiken de resultaten uit dit onderzoek als een inhoudelijk fundament voor dit nieuwe engagementthema over water.

Bedrijf	Agnico Eagle
Thema	Klimaatadaptatie en Water
Mijlpaal	6
Verslag	Sinds ons eerste contact met de onderneming heeft Agnico-Eagle een nieuw waterbeleid gepubliceerd en haar protocollen en standaarden verbeterd. De waterdoelstellingen zijn nu ook locatie specifiek vanwege verschillende omstandigheden en uitdagingen. De onderneming verzamelt waterdata en gebruikt de ‘Towards Sustainable Mining’ protocollen. Hoewel ze ook onze feedback over de afwezigheid van een materialiteitsanalyse willen oppakken, zijn hiervoor nog geen concrete plannen.

Verslag - vervolg	De mogelijkheid om water een prijs te geven wordt ook nog onderzocht, wat uitdagend is door grote contextuele verschillen tussen locaties. Het nieuwe ‘Water Management Policy’ benadrukt verantwoord waterbeheer door ‘Best Applicable Practices’, met aandacht voor volksgezondheid, veiligheid, milieu, inzet van middelen, verantwoordelijkheden, regelgeving, waterkwaliteit en-kwantiteit en voor de relaties met gemeenschappen. Wij ronden onze dialoog met Agnico-Eagle Mines over haar waterbeheer positief af.
----------------------	---

Bedrijf	Newmont
Thema	Klimaatadaptatie en Water
Mijlpaal	6
Verslag	KNewcrest Mining, de onderneming waar wij oorspronkelijk engagement me voerden, is eind 2023 overgenomen door Newmont Corporation. In ons gesprek met Newmont in de eerste helft van 2024 kondigde de onderneming aan bezig te zijn met het herontwikkelen van haar Waterstrategie, die uit 2014 dateert. Hiervoor zal Newmont ook diverse nieuwe waterdoelen opstellen, waaronder met betrekking tot water efficiëntie. Als onderdeel van de nieuwe Waterstrategie brengt de onderneming ook opnieuw de fysieke waterrisico’s waaraan het is blootgesteld in kaart. Hiervoor maakt het gebruik van de ‘Aquaduct Tool’, ontwikkeld door het World Resource Institute’ (WRI). De uitkomsten van deze risico-inventarisatie verwacht Newmont in haar Duurzaamheidsrapport voor 2024 te delen. Sinds onze dialoog met Newmont van start ging zijn er verschillende zaken verbeterd. Zo werden er aan de hand van Newmont’s ‘Water Management’standaard ‘gap-analyses’ voltooid voor overgenomen onderdelen van Newcrest. Vervolgens werden er op basis daarvan prioriteitsgebieden aangewezen. Daarnaast zijn de gemaakte risico-beoordelingen per stroomgebied herzien en waar nodig bijgewerkt door Newmont. Ook zijn de kaders voor waterbeheer herzien en bijgewerkt. Aan het einde van 2024 werd er door de onderneming nog gewerkt aan

Bedrijf	Newmont
Verslag - vervolg	specifieke waterdoelstellingen en actieplannen voor de verschillende locaties voor 2025, met de nadruk op operationele- en stroomgebied-risico's. Ook in 2025 zal een waterefficiëntie-doelstelling van kracht zijn. Deze laatste wordt, mede op ons verzoek, tevens opgenomen in het interne kortetermijncompensatieplan.

Bedrijf	Qorvo
Thema	Klimaatadaptatie en Water
Mijlpaal	6
Verslag	De onderneming heeft ambitieuze waterbesparingsdoelstellingen gesteld en heeft de doelstelling voor het fiscale jaar 2024 inmiddels bereikt door projecten te realiseren die samen 1.000.000 gallons water besparen. Voor het fiscale jaar 2025 is het doel om zelfs meer dan 2.000.000 gallons te besparen. Qorvo treft zowel maatregelen voor de korte termijn, zoals het beperken van scrubberwater, als voor de langere termijn, waarbij de onderneming zich richt op efficiënt waterhergebruik aan het eind van de processen. Bovendien is er een milieudoelstelling die gekoppeld is aan de beloning van de 'Vice President Operations', wat aangeeft dat milieu-prestaties, waaronder watergebruik, essentieel zijn voor de bedrijfsvoering. De onderneming werkt samen met leveranciers om ook de waterimpact in de keten te verminderen, waarbij jaarlijkse risico-beoordelingen en audits worden uitgevoerd om te waarborgen dat ketenpartners voldoen aan milieunormen. Daarnaast ligt de focus op continue verbetering, waarbij voortdurend kansen voor waterbesparing en efficiëntie worden gezocht. Tot slot wordt er gewerkt aan een betere rapportage en transparantie over waterintensiteit en milieu- impact, inclusief het delen van gegevens over de milieudoelstellingen van leveranciers. Met de introductie van een duurzaamheidsraad heeft Qorvo een stap gezet naar de structurele beheersing van aan water gerelateerde risico's. Het volgt hierbij de 'Responsible Business Alliance'.

Verslag - vervolg	Met dit lidmaatschap verbond de onderneming zich aan het ontwikkelen en implementeren van een waterbeheerprogramma, waarin veel aandacht is voor onder andere het evalueren van gebruikte bronnen en spaarzaam watergebruik. Deelnemers moeten routinematig de prestaties van hun afvalwaterbehandelings- en opslagsystemen monitoren om optimale prestaties en naleving van de regelgeving te waarborgen. Hoewel wij nog onvoldoende beweging bij de onderneming zien in de richting van specifieke scenario-analyses die ook financiële risico's in acht nemen, maakte Qorvo dus wel belangrijke voortgang bij het opstellen van waterbeleid.
----------------------	---

Bedrijf	Rio Tinto
Thema	Klimaatadaptatie en Water
Mijlpaal	6
Verslag	Onze oproep aan Rio Tinto was vooral om beter inzichtelijk te maken waar en op welke manier er mogelijk risico's verbonden zijn aan de afhankelijkheid van de onderneming van water. Ook vroegen wij de onderneming beter in kaart te brengen in welke stroomgebieden zij spanningen voor-ziet met andere belanghebbenden. Hiermee is een begin gemaakt, Rio Tinto lanceerde in 2023 een waterrapportage tool, waarmee het publiekelijk inzicht biedt in het watergebruik van de onderneming per locatie. Het betreft de toewijzing van oppervlakte-water, het jaarlijkse waterverbruik en de gemiddelde neerslagafvoer per stroomgebied voor alle door Rio Tinto beheerde operaties. Deze informatie, die een overzicht biedt van de afgelopen vijf jaar, is beschikbaar op een interactief platform waar gebruikers kunnen zoeken op locatie, operatie of project. De transparantie maakt deel uit van Rio Tinto's groepsdoelstelling om meer openheid te bieden over watergebruik, risicoprofielen en waterbeheerpraktijken. Het bedrijf voldoet hiermee inmiddels aan onze vraag om groepsbrede en locatiespecifieke doelen om beter waterbeheer te bevorderen.

Mensenrechten en Governance

In het MVB Verslag over H2 2022 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema. Onderstaand wordt een update gegeven van vorderingen die zijn gemaakt gedurende 2024.

Voortgang thema

Bedrijf	Eni
Thema	Mensenrechten en Governance
Mijlpaal	3
Verslag	Eni heeft in september 2023 een nieuw beleid gepubliceerd: 'Respect for Human Rights in Eni'. Dit beleid was een opvolging van 'Eni's Statement on Respect for Human Rights'. Tijdens het gesprek hebben we met Eni besproken hoe de onderneming tot het nieuwe beleid is gekomen. Eni gaf aan dat dit beleid opgesteld is in samenwerking met de afdelingen Compliance en Duurzaamheid. Via deze samenwerking wil de onderneming mensenrechten beter integreren in de gehele organisatie. Ook spraken we met de onderneming over mensenrechten 'due diligence' in de toeleveringsketen. Daarbij hebben we gepleit voor meer transparantie over dit proces en de uitkomsten, onder andere door beter te rapporteren over probleemgebieden. We merkten op dat de volgende uitdaging is om mensenrechtenrisico's voorbij de 'tier 1' leveranciers te adresseren.

Bedrijf	Heidelberg Materials
Thema	Mensenrechten en Governance
Mijlpaal	5

Verslag

In april 2024 waren wij bij het hoofdkantoor van Heidelberg Materials voor een tweede engagementgesprek. Ons bezoek werd erg gewaardeerd en helpt ons bij het opbouwen van een goede relatie met de onderneming. Eind 2023 heeft de onderneming een uitgebreide mensenrechtenrisico-analyse uitgevoerd. De CHRB benchmark, die zich voor het eerst ook op de toeleveringsketen richtte. In mei 2024 rapporteerde de onderneming uitgebreid over de uitkomsten van de analyse in haar eerste Mensenrechten Beleidsverklaring. Voor de mensenrechtenrisico-analyse, zette de onderneming in elk land waar het actief is een werkgroep op en werd in elk land zowel een mensenrechten coördinator als milieucoördinator aangewezen. De risico-analyse werd uitgevoerd door middel van interviews met werknemers en onderaannemers. Hoewel er op groepsniveau geen nieuwe risico's werden geïdentificeerd, hielp de analyse de onderneming wel bij het prioriteren van thema's. Onder andere landrechten, gelijkheid, gezondheid en veiligheid op het werk kwamen naar voren als belangrijke mensenrechtenthema's waar de onderneming prioriteit aan gaat geven. In de toekomst wil Heidelberg Materials ook externe belanghebbenden, bijvoorbeeld lokale gemeenschappen, meenemen in de vanaf nu jaarlijks terugkerende mensenrechtenrisico-analyse.

Bedrijf	Proximus
Thema	Mensenrechten en Governance
Mijlpaal	4
Verslag	Met Proximus spraken we over de dubbele materialiteitsanalyse die ze hebben uitgevoerd in het kader van de 'Corporate Sustainability Reporting Directive' (CSRD). Proximus heeft zich voor nu gericht op de moederonderneming Proximus Groep en nog niet op dochterondernemingen. De onderwerpen met de sterkste link met mensenrechten die hieruit naar voren kwamen zijn arbeidsrechten en het welzijn van medewerkers in de waardeketen. Op groepsniveau moet de dubbele materialiteitsanalyse nog uitgevoerd worden. Deze staat voor 2025 gepland. Ook

Bedrijf	Proximus
Verslag - vervolg	spraken we over het klokkenluidersbeleid van Proximus en de rapportage hierover. Proximus heeft toegezegd om vanaf volgend jaar op groepsniveau in het jaarverslag te rapporteren over de klokkenluiderregeling. Wij verwelkomen deze toezegging die meer inzicht zal geven in de aard van de meldingen bij dochterondernemingen waar mensenrechten een groter risico vormen.

Bedrijf	Siemens
Thema	Mensenrechten en Governance
Mijlpaal	3
Verslag	Met Siemens spraken we over de door hen in 2023 uitgevoerde mensenrechten risicoanalyse. Siemens gaf aan dat de analyse geen onverwachte uitkomsten heeft opgeleverd. Met betrekking tot hun leveranciers hanteert Siemens een risico gebaseerde aanpak. Er zijn enkele verbeteracties uitgevoerd, met name met betrekking op discriminatie. Sinds 2020 heeft Siemens een ESG-risico radar die ze toepassen in de leveranciersketen. We vroegen Siemens om meer transparantie over deze methodologie in hun rapportages. In het vervolggelsgesprek zullen we de onderneming om een update vragen. Met Siemens is ook gesproken over de beschuldiging van het leveren van diensten aan Israëlische nederzettingen in Palestijnse bezette gebieden via Siemens Mobility (dat optreedt als leverancier voor het 'Israel Railways Double Deck Electrical Multiple Units' (DDEMU) project). Siemens gaf aan dat contracten decennia lopen. Een nieuwe bestelling van wagons leidde echter tot een aanvullende 'due dilligence' beoordeling. Siemens identificeerde geen nieuwe mensenrechtenrisico's en besloot daarom te blijven leveren. In een vervolggelsgesprek gaan we hier verder over in gesprek met Siemens.

Bedrijf	Telenor
Thema	Mensenrechten en Governance
Mijlpaal	5
Verslag	Het hoofdonderwerp van ons tweede gesprek met Telenor was de afhandeling van het vertrek van Telenor uit Myanmar ten tijde van de legercoup in 2020. Telenor heeft het bemiddelingstraject met het Noorse Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen waar het in verwickeld was naar aanleiding van richtlijnschendingen bij het vertrek uit Myanmar, afgesloten. Telenor heeft aan haar toezeggingen in het bemiddelings-traject voldaan. De onderneming publiceerde een document met geleerde lessen van haar vertrek uit Myanmar, wat tot stand kwam in samenwerking met experts en belanghebbenden. Daarnaast organiseerde de onderneming een Mensenrechten Expert Forum over verantwoorde toetreding en verkoop en rapporteerde het over de conclusies. Wij zien deze door Telenor genomen maatregelen als 'best practices' ten aanzien van verantwoorde toetreding en verkoop, die wij ook bij andere ondernemingen onder de aandacht zullen brengen. Ook spraken we met Telenor over mensenrechtenrisico's in de toeleveringsketen. We vroegen de onderneming om de uitkomsten van haar toeleverancier evaluaties beter in kaart te brengen, en hierover te rapporteren. Telenor neemt dit voorstel in overweging.

Bedrijf	Vodafone
Thema	Mensenrechten en Governance
Mijlpaal	3
Verslag	In het tweede gesprek, lichtte Vodafone het uitstellen van de publicatie van haar mensenrechtenbeleidsevaluatie die voor 2023 gepland stond, toe. Wij willen in de tweede helft van 2024 , als Vodafone de beleids-

Bedrijf	Vodafone
Verslag - vervolg	beleidsevaluatie heeft gepubliceerd, nogmaals in gesprek met de onderneming, waarbij wij vragen kunnen stellen over de uitkomsten. Daarnaast spraken wij over het belang van mensenrechten 'due diligence'. Aangezien wij hier sinds het eerste gesprek begin 2023 geen vooruitgang in zagen, vroegen wij de onderneming nogmaals explicieter te rapporteren over de uitkomsten van haar due diligence processen, met name met betrekking op activiteiten in hoog risico markten. Hierbij wezen wij op het mensenrechtenrapport van branchegenoot Telefonica SA, als 'best practice'.

Bedrijf	Sony
Thema	Mensenrechten en Governance
Mijlpaal	3
Verslag	We zijn via onze deelname aan de 'Collective Impact Coalition for Ethical AI', een collectief engagement initiatief van de 'World Benchmarking Alliance' (WBA), in contact gekomen met Sony. Het gebruik van kunstmatige intelligentie (AI) systemen is in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Ondernemingen die AI-diensten aanbieden of gebruiken, zijn echter onvoldoende transparant over hun AI-beleid. Mogelijke risico's als gevolg van een gebrek aan toezicht op AI zijn: discriminatie, privacy schendingen, beveiligingslekken en corruptie. De 'World Benchmarking Alliance' (WBA) is daarom een engagementtraject gestart om ondernemingen bewust te maken van de risico's en te sturen op beter beleid en betere verslaglegging. Deze dialoog past goed in het Mensenrechten & Governance thema, aangezien AI als een van de meest materiele mensenrechtenrisico's voor technologiebedrijven wordt gezien. In juli 2024 spraken wij als 'co-lead' voor het engagement met Sony, voor het eerst met de onderneming. Sony beschikt over ethische richtlijnen omtrent AI en een 'AI Ethics Committee'. Ook heeft de onderneming AI

Verslag - vervolg	expertise in haar bestuur. Gezichtsherkenning en andere identificatiesystemen worden door Sony genoemd als de meest materiele onderwerpen op het gebied van ethische AI. Het vervolg van de dialoog met Sony, zal zich richten op het inzichtelijk maken van keuzes rondom gevoelige AI casussen en de ontwikkeling van een AI-mensenrechtenbeleid dat verder gaat dan Sony haar basisprincipes.
----------------------	--

Vervolg

In de eerste helft van 2025 zullen we alle ondernemingen voor een laatste keer proberen te spreken.

Nature Action

De natuur en uit de natuur voortkomende producten en diensten zijn van grote waarde. Meer dan de helft van het mondiale bruto binnenlands product is afhankelijk van de natuur en haar diensten. De schade die de afgelopen decennia aan de natuur is toegebracht brengt ook de beschikbaarheid van producten en diensten uit de natuur in gevaar. De biodiversiteit, de veelheid van soorten planten en dieren, is van groot belang voor het in gezonde toestand houden van ecosystemen. Bij de afname van biodiversiteit komt het functioneren van ecosystemen in gevaar. Hierdoor kan de beschikbaarheid van vruchtbare grond, de natuurlijke zuivering van water en de bestuiving van gewassen verminderen. Omdat veel ondernemingen voor hun producten en diensten afhankelijk zijn van genoemde ecosysteemdiensten, is verlies van biodiversiteit een materieel risico voor die ondernemingen en ook voor de beleggers in deze ondernemingen. Voor beleggers is het van groot belang de risico's rond het verlies van biodiversiteit te kennen en daar actie op te ondernemen.

Zo kunnen beleggers de dialoog aangaan met de ondernemingen waarin zij beleggen over welke risico's deze ondernemingen zien en welke stappen zij kunnen zetten om de impact op verlies van biodiversiteit te beperken. Het internationale investor engagement programma 'Nature Action 100' biedt de mogelijkheid om in samenwerking met andere beleggers, het gesprek over biodiversiteitsrisico's aan te gaan met ondernemingen in de beleggingsportefeuille.

Nature Action 100 heeft tot doel om ondernemingen aan te sporen om het verlies van natuur en biodiversiteit te beperken en waar mogelijk het verlies te herstellen. Dit om de financiële risico's te reduceren en de economische belangen van investeerders op langetermijn te beschermen.

Het beschermen van natuur en biodiversiteit staat in dit engagementthema centraal. Met het Global Biodiversity Framework als leidraad is het hoofddoel van het engagement: behoud van biodiversiteit, in zes onderdelen uitgewerkt, zoals beschreven in de tabel hieronder. We hebben ons voor dit thema aangesloten bij het internationale engagement programma 'Nature Action 100' (NA-100) en stellen daarom ook de gezamenlijk gestelde doelen van NA-100 centraal. Met behulp van deze doelen worden de ondernemingen aangespoord om een systematische, op de lange- termijn gerichte aanpak te ontwikkelen om de risico's rond verlies van biodiversiteit aan te pakken. Met het werken aan die doelen kunnen ondernemingen bijdragen aan het realiseren van de internationale beleidsdoelen ten aanzien van behoud en herstel van biodiversiteit.

Doel van het thema

De volgende engagementdoelen zijn opgesteld voor dit thema:

Doelstelling	Indicatoren
Governance	Het bestuur van de onderneming heeft een duidelijke rol bij het analyseren, beoordelen en beheren van natuur-gerelateerde afhankelijkheid, impact, risico's en kansen.
Ambitie	De onderneming committeert zich publiekelijk aan het beperken van verlies van biodiversiteit en aan het bijdragen aan herstel van biodiversiteit.
Analyse	- De onderneming maakt een analyse van de impact op - en afhankelijkheid van biodiversiteitsverlies en daaraan verbonden risico's en kansen in de hele waardeketen. - De onderneming maakt deze analyse openbaar.
Doelen stellen	- De onderneming stelt tijdsgebonden, context-specifieke, wetenschappelijk onderbouwde doelen vast, gebaseerd op de impact en afhankelijkheidsanalyse. - De onderneming rapporteert jaarlijks over de voortgang ten opzichte van deze doelen.
Implementatie	- De onderneming ontwikkelt een plan van aanpak om de doelen te bereiken. - De onderneming maakt dit plan ook bekend in de jaarlijkse rapportage.
Samenwerking	De onderneming werkt samen met relevante externe partijen in de hele waardeketen, zoals sectororganisaties, beleidsmakers, maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers van lokale gemeenschappen.

Dit thema sluit aan bij de volgende 'Sustainable Development Goals' (SDG's):

- SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie (12.2, 12.6)
- SDG 14: Leven in het water (14.1)
- SDG 15: Leven op het land (15.2, 15.5)

Geselecteerde ondernemingen

De uitvoerende organisaties van het Nature Action 100 programma hebben voor dit engagement programma 100 ondernemingen geselecteerd die grote impact hebben op het verlies van biodiversiteit. Hiertoe hebben ze gebruik gemaakt van de gegevens van een aantal biodiversiteitsimpact-data specialisten. Achmea IM heeft bij aanmelding voor deelname aan het programma de voorkeur opgegeven voor een aantal ondernemingen die voorkomen in de beleggingsportefeuille.

Daarvan zijn in eerste instantie de volgende ondernemingen aan ons toegewezen: Corteva, FMC Corp., Marubeni, Mitsui Co., Nutrien en WH Group. Vanaf de 2e helft van 2024 nemen we ook deel aan de dialogen met Conagra Brands, Target Corp. en PepsiCo.

Samenwerking

In het najaar van 2024 namen we weer deel aan een aantal gesprekken met ondernemingen uit het Nature Action 100 programma. De organisatie van Nature Action 100 publiceerde in november de resultaten van het eerste benchmark onderzoek. In dit onderzoek zijn alle doelondernemingen onderzocht en gescoord op de mate waarin ze voldoen aan de investor

expectations van het programma. De resultaten van deze benchmark waren een belangrijk onderwerp van de gesprekken. Omdat meerdere ondernemingen in dit engagement thema pesticiden en kunstmest produceren of gebruiken, zoeken we ook naar afstemming met de Nature Action engagement groepen voor andere pesticideproducenten en expert organisaties op dit onderwerp. We willen daarmee bijdragen aan een breder gedragen visie op de duurzaamheidstransitie voor deze sector, in lijn met de doelen van het Global Biodiversity Framework van de Verenigde Naties.

Voortgang thema

In 2024 hebben we gesproken met de meeste van de ondernemingen in het engagement thema. Hieronder volgt een kort verslag van deze gesprekken.

Bedrijf	Conagra
Thema	Nature Action
Mijlpaal	3
Verslag	In november spraken we voor het eerst met Conagra. Het gesprek was een constructieve start van de dialoog over impact op en afhankelijkheid van biodiversiteit. Ook voor Conagra was de lage score op de Nature Action benchmark geen prettige boodschap. De onderneming heeft nog geen duidelijk statement over de eigen ambities op gebied van behoud en bescherming van biodiversiteit. Ook heeft Conagra zich nog niet gecommitteerd aan bijvoorbeeld het volgen van de TNFD aanpak. Wel gaf de onderneming aan de komende tijd de prioriteiten op het gebied van duurzaamheid te herzien. Dat is voor de Nature Action investor groep een mooie kans om onze verwachtingen op de agenda te zetten. Nu het eerste gesprek heeft plaatsgevonden noteren we de behaalde mijlpaal 'informatie delen'.

Bedrijf	PepsiCo
Thema	Nature Action
Mijlpaal	3
Verslag	In September sloot Achmea IM zich aan bij de Nature Action 100 groep voor PepsiCo. De groep had nog niet eerder met de onderneming gesproken. We boden aan voorlopig de lead te nemen in deze dialoog en organiseerden een 1e gesprek met PepsiCo, dat half december plaats vond. De onderneming behoort tot de beter scorende namen in de Nature Action benchmark. Op meerdere onderdelen heeft de onderneming al beleid of activiteiten die tenminste deels aan de verwachtingen voldoen. Het gesprek was vooral een introductie van het Nature Action 100 programma en een toelichting op de benchmark. In reactie op onze vraag over prioriteiten gaf PepsiCo aan dat nu de focus ligt op het voldoen aan de eisen van de Europese richtlijn voor duurzaamheidsrapportage (CSRD). PepsiCo wilde zich nog niet committeren aan het volgen van de TNFD-aanpak. Wel maakt de onderneming al een 'dubbele materialiteitsanalyse' in het kader van de CSRD-eisen. In een volgend gesprek willen we verder in gaan op de biodiversiteitsimpact analyse voor PepsiCo en te stellen prioriteiten.

Bedrijf	WH Group
Thema	Nature Action
Mijlpaal	3
Verslag	WH Group is de grootste vleesproducent van China. De onderneming was voorheen bekend als Shuanghui Group, maar koos in 2014 voor de naam WH Group, na de overname in 2013 van het Amerikaanse Smithfield Foods. De onderneming omvat activiteiten in de varkenshouderij, consumentenvleesproductie, smaakstoffenproductie en logistiek. De onderneming behaalt het grootste deel van de omzet in Noord Amerika en Azië en vrijwel geheel uit de verkoop van varkensvlees. Als een van

Bedrijf	WH Group
Verslag - vervolg	's werelds grootste vleesproducenten heeft WH Group een grote impact op verlies van biodiversiteit. Dit komt vooral door het landgebruik voor de productie van veevoer en de vervuiling van lucht en water door mest en stikstof uitstoot door de intensieve vorm van veehouderij. We spraken met de onderneming in april. Hoewel de onderneming zich uitspreekt over het belang van behoud van biodiversiteit, toont de onderneming nog weinig inzicht in de omvang en oorzaken van de eigen impact op het verlies van biodiversiteit. Ook over de rol van vleesconsumptie in de context van klimaatverandering en verlies van biodiversiteit toont de onderneming zich nog te weinig bewust. Zo is de omzet uit plantaardige eiwitproducten nog slechts 1%. In de volgende gesprekken zullen we de onderneming vragen om de impact op, en afhankelijkheid van biodiversiteit nauwkeurig in beeld te brengen en maatregelen te nemen om deze te reduceren.

Bedrijf	Target Corp
Thema	Nature Action
Mijlpaal	3
Verslag	In September sloot Achmea IM zich aan bij de Nature Action 100 groep voor Target Corp. De investor groep had nog niet eerder met de onderneming gesproken. Het 1e gesprek met Target vond plaats in december. Ook Target was geïnteresseerd in de toelichting op de Nature Action benchmark. De onderneming had alleen op het onderwerp governance een geringe positieve score. De onderneming hoort graag meer over de verwachtingen vanuit het Nature Action programma en goede voorbeelden die het kan toepassen. In een volgend gesprek zullen we daar nader op ingaan en bespreken of de onderneming bereid is een systematische impact analyse, zoals bijvoorbeeld volgens de TNFD-aanpak, uit te voeren

Vervolg

In de 1e helft van het jaar willen we nogmaals met de ondernemingen spreken. We willen daarbij zoveel mogelijk rekening houden met de beschikbaarheid van het in 2025 te publiceren duurzaamheidsverslag van elke onderneming, om de laatste ontwikkelingen mee te kunnen nemen in de dialoog.

Reductie CO₂ uitstoot

In het MVB Verslag over H2 2022 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema. Onderstaand een update van vorderingen die zijn gemaakt gedurende 2024.

Voortgang thema

Bedrijf	Hydro One
Thema	Redcutie CO ₂ uitstoot
Mijlpaal	2
Verslag	In de tweede helft van 2024 stuurden wij namens de CDP 'Non-Disclosure Campaign' een brief aan Hydro One waarin de deelnemers aan dit engagementinitiatief de onderneming oproepen om aan CDP te rapporteren. Hydro One heeft hierop, net als op eerdere contactpogingen, niet gereageerd.

Bedrijf	Nucor
Thema	Redcutie CO ₂ uitstoot
Mijlpaal	4
Verslag	In de eerste helft van 2024 spraken we voor de tweede keer met Nucor. De onderneming maakt veelal gebruik van 'Electric Arc Furnace' (EAF) technologie waarbij metaalschroot wordt gerecycled. Dit productieproces is vele malen efficiënter dan het produceren van staal uit ruwijzer door middel van hoogovens. Nucor maakt net als andere EAF-producenten bezwaar tegen het door het 'Science Based Targets initiative' (SBTi)

Verslag -
vervolg

ontwikkelde emissiereductie-pad voor de staalsector, dat onderscheid maakt tussen staal geproduceerd van ruwijzer en metaalschroot. Omdat beide productieprocessen volgens SBTi moeten vergroenen, moet staal geproduceerd van metaalschroot aan strengere emissie-vereisten voldoen dan staal geproduceerd van ruwijzer. Nucor heeft daarom samen met sectorgenoten via de 'Global Steel Climate Council' (GSCC) eigen 'science based targets' ontwikkeld, waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen productietechnologieën. Wij hebben onze zorgen over deze ontwikkeling uitgesproken richting de onderneming. Omdat beide standaarden het voor de staalsector beschikbare CO₂-budget anders verdelen, kunnen alle staalproducten 'science based targets' claimen, maar gezamenlijk het CO₂-budget overschrijden. Daarnaast spraken we met de onderneming over hun reductiestrategie voor 2030-2050, die deels op nog niet schaalbare technologieën zoals 'carbon capture and storage' (CCS) leunt. Na afloop van het gesprek deelden we per e-mail een 'best practice' uit de branche voor het meewegen van klimaatactie in het remuneratiebeleid van bestuurders. In het derde gesprek met Nucor drongen wij erop aan dat de onderneming zich inspant om te blijven investeren in verdere reductie van de broeikasgas-uitstoot, bijvoorbeeld door uitsluitend elektriciteit uit hernieuwbare bronnen te gebruiken. Gedurende de looptijd van het engagement volgen wij bovendien de voortgang van de onderneming ten opzichte van de gestelde reductiedoelen. Verder zullen wij erop blijven aandringen om ook de langetermijn strategie in lijn te brengen met het 1,5 graden scenario. Aan het eind van 2023 sprak de leiding van de onderneming zich uit voor het stellen van 'science-based targets', een belangrijke toezegging voor beleggers.

Bedrijf	Nutrien
Thema	Redcutie CO ₂ uitstoot
Mijlpaal	4

Bedrijf	Nutrien
Verslag	In het tweede gesprek met Nutrien uitte de onderneming haar zorgen over de methode die momenteel door het 'Science Based Targets Initiative' wordt ontwikkeld voor de chemische industrie. De nadruk op reductie van absolute emissies in plaats van emissieintensiteit lijkt de grootste zorg te zijn vanuit de sector. Wij hebben het belang van externe validatie van emissiereductiedoelstellingen voor beleggers benadrukt. Daarnaast kondigde Nutrien haar scope 3-inventaris aan. Hiermee voldoet de onderneming aan onze verwachtingen ten aanzien van transparantie over emissiedata. De vergroening van het energienet waar Nutrien van afhankelijk blijft achter en vormt een aanzienlijke uitdaging richting het emissiedoel voor 2030. Bovendien is de economische haalbaarheid van 'Carbon Capture and Storage' (CSS) verslechterd; momenteel zijn er slechts een handvol kleine projecten die financieel haalbaar zijn. Ook de oplossingen op het gebied van waterstof, zoals groene ammoniak, lijken momenteel economisch moeilijk haalbaar.

Bedrijf	Oneok
Thema	Redcutie CO ₂ uitstoot
Mijlpaal	3
Verslag	Voor Oneok, dienstverlener in de aardgas sector, zijn compressoren en ontluchting in pijpleidingen belangrijke oorzaken van broeikasgasuitstoot. Wij vragen de onderneming zich daarom te richten op het afvangen van methaangas dat anders vrij zou komen in de lucht en dit terug te leiden in het netwerk. Wij vragen Oneok verder om lekkages aan pijpleidingen te voorkomen en tijdig te repareren. Hiermee wordt niet alleen methaan-uitstoot voorkomen, maar ook aardgas, dat commerciële waarde vertegenwoordigt, behouden. Door het gebruik van geavanceerde detectie- en meettechniek kunnen lekkages en vergelijkbare

Verslag - vervolg	storingen aan het netwerk in een vroeg stadium werden gesignaleerd. De onderneming gaf aan zich op beide onderdelen te blijven inzetten en waar mogelijk ook beter en gedetailleerder inzicht te geven over de gerealiseerde verbeteringen.
----------------------	---

Bedrijf	Umicore
Thema	Redcutie CO ₂ uitstoot
Mijlpaal	5
Verslag	Sinds het vorige gesprek met Umicore begin 2023, publiceerde de onderneming haar Klimaattransitieplan. In het tweede gesprek dat in de eerste helft van 2024 plaatvond, lichtte Umicore dit plan toe. Het plan bevat de diverse emissiereductie-maatregelen die Umicore inzet, en men kwantificeert deze waar mogelijk. De onderneming liet al eerder haar emissiedoelstellingen valideren door het 'Science Based Targets initiative' (SBTi). Met het Klimaattransitieplan zet Umicore een belangrijke vervolgstap. Umicore heeft zich nog niet aan lange-termijndoelstellingen gecommitteerd. Wij hebben daarom onze verwachtingen ten aanzien van net-zero 2050 met de onderneming gedeeld. Umicore is goed gepositioneerd om een geloofwaardig net-zero 2050 doel te stellen, aangezien het op schema ligt voor haar middellange termijn doelstellingen, en het de benodigde emissiereductie-maatregelen zo goed als mogelijk in kaart heeft gebracht. Desgevraagd deelden wij na afloop schriftelijk een 'best practice' 2050 strategie met Umicore.

CO₂ Reductie (PLUS)

In het MVB Verslag over H1 2023 is een beschrijving opgenomen van de achtergrond, de doelstellingen en geselecteerde bedrijven binnen dit engagement thema. Onderstaand een update van vorderingen die zijn gemaakt gedurende 2024.

Voortgang thema

Bedrijf	Heidelberg Materials
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	5
Verslag	In april waren wij bij het hoofdkantoor van Heidelberg Materials voor een tweede engagementgesprek. We spraken onder andere over de doelstelling van de onderneming om in 2030 voor minimaal 50 procent van hun betonproducten circulaire alternatieven aan te bieden. Door verschillen in nationale wetgeving en accountancy standaarden lukt het de onderneming momenteel alleen te rapporteren over het percentage cementproducten waarvoor het circulaire alternatieven biedt. Heidelberg Materials is bezig met het verzamelen van de benodigde data en het opzetten van een rapportagestructuur waardoor zij in de toekomst wel hun voortgang kunnen rapporteren. Daarnaast is Heidelberg Materials begonnen met het uitvoeren van klimaatscenario-analyses aan de hand van 'Shared Socioeconomic Pathways' (SSP) scenario's. Hiermee heeft de onderneming haar klimaatrisico-aanpak aanzienlijk verbeterd.

Bedrijf	Volkswagen
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	3

Verslag

In gesprek met Volkswagen kwam naar voren dat ze zich in de toekomst willen committeren aan het netto-nul uitstoot voor 2050 doelstelling. Echter is de autofabrikant eerst op zoek naar een methode voor het rapporteren en berekenen van haar directe en indirecte emissies. Wegens de tegenvallende vraag naar volledig elektrische auto's blijft Volkswagen voorlopig ook op hybride modellen inzetten. Ook de concurrentie van Chinese autofabrikanten leidt ertoe dat de onderneming momenteel meer bezig is met overleven dan het verbeteren van haar klimaattransitie strategie. De autofabrikant is terughoudend met het opschroeven van haar klimaatambitie en verwacht op korte termijn niet met nieuwe emissiereductie doelstellingen te komen. Wel zet Volkswagen goede stappen op het verzamelen van CO2data in de toeleveringsketen, wat de voorwaarden schept voor een geloofwaardige scope 3 reductiestrategie.

Bedrijf	Continental
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	2
Verslag	Wij spraken met de onderneming over de gevolgen van een 'spin-off' van haar Automobiel activiteiten. De spin-off moet nog onder andere door haar aandeelhouders worden goedgekeurd tijdens de aandeelhoudersvergadering in april 2025. Continental zal na voltooiing van de spin-off haar emissiedoelstellingen moeten herzien om de externe validatie door het 'Science Based Targets initiative' te behouden. Dit is ook het moment waarop de onderneming de mogelijkheid voor externe validatie van haar langetermijndoelstellingen opnieuw zal onderzoeken. Continental is terughoudend met het in detail rapporteren over haar transitieplan vanwege concurrentiegevoeligheid. Vanaf 2025 moet de onderneming echter in lijn met de EU 'Corporate Sustainability Reporting Directive' (CSRD) rapporteren. De CSRD vereist onder andere dat ondernemingen hun geplande emissiereductiemaatregelen verder uitwerken. Wij vroegen

Bedrijf	Continental
Verslag - vervolg	Continental dit zo gedetailleerd mogelijk te doen en hier over te rapporteren. Emissiedoelstellingen zijn immers alleen geloofwaardig wanneer deze worden onderbouwd met een helder transitieplan. Wij zullen in het vervolg van onze dialoog met de onderneming ook aandringen op het stellen van gevalideerde langetermijndoelen. Verder verwachten wij dat Continental stappen maakt bij het beter inzichtelijk maken van de uitstoot, onder meer in de waardeketen, en concrete maatregelen treft om de klimaatimpact terug te dringen

Bedrijf	Linde
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	4
Verslag	Linde heeft zich al in 2022 verbonden aan het doel om in 2035 een vermindering van 35 procent te bereiken in scope 1 en 2 CO ₂ -uitstoot, in lijn met een 2 graden reductiepad dat wordt gevalideerd door het 'Science Based Targets initiative' (SBTi). Echter gaf Linde aan dat zolang groene waterstof te duur is, ze zullen inzetten op blauwe waterstof. Bij blauwe waterstof wordt de CO ₂ -uitstoot opgevangen tijdens het productieproces. In de dialoog van de tweede helft van 2024, kondigde de onderneming aan zich in 2025 te zullen committeren aan een scope 3 doelstelling, die in lijn zal zijn met een 1,5 graden reductiepad, gevalideerd door SBTi. Ook geeft de onderneming aan in 2050 klimaatneutraal te willen zijn. Wij vroegen de onderneming onder andere hun reductiestrategie verder uit te werken door de verwachte bijdrage van de diverse vergroenings-instrumenten verder te kwantificeren en de geplande kapitaaluitgaven naarmgrijze, blauwe en groene waterstof op te splitsen. Hierop gaven ze aan dat er intern projecten lopen, maar dat ze hier nog niet over konden publiceren.

Bedrijf	Eni
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	3
Verslag	In het tweede gesprek van de DCC-dialoog met Eni lichtte de onderneming haar plannen toe om upstream olie- en gasproductie te verhogen en tegelijkertijd scope 1+2 emissies met 65 procent te verlagen voor 2030. Voor de reductie van scope 3 emissies zet Eni naast wind- en zonne-energie ook in op de productie van biobrandstof en 'Carbon Capture and Storage' (CCS). Wij vroegen de onderneming om meer transparantie door doelstellingen voor scope 1, 2 en 3 emissies te onderscheiden, zoals sommige branchegenoten al wel doen. Daarnaast vroegen wij de onderneming haar geplande kapitaaluitgaven aan 'low carbon' oplossingen en hernieuwbare energie verder uit te werken en waar mogelijk tot aan 2030 te rapporteren, wat ons in staat zou stellen de kapitaaluitgaven te meten aan de benodigde kapitaaluitgaven volgens het 'Net Zero by 2050' scenario van de 'International Energy Agency' (IEA).

Bedrijf	Evonik
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	5
Verslag	In april waren wij op bezoek bij het hoofdkantoor van Evonik in Essen voor het tweede engagementgesprek. Ons bezoek werd erg gewaardeerd en helpt ons bij het opbouwen van een goede relatie met de onderneming. De scope 1 en 2 emissiedoelstellingen van Evonik voor 2030, in lijn met een 2 graden Celsius reductiepad, werden eind 2023 door SBTi gevalideerd. Intern streeft de onderneming een ambitieuzere doelstelling in lijn met een 1,5 graden reductiepad na. Wij dringen er bij de onderneming op aan om zich publiekelijk aan deze doelstelling te committeren

Bedrijf	Evonik
Verslag - vervolg	en dit door SBTi te laten valideren. In de tweede helft van 2023 introduceerde Evonik klimaat kpi's in het remuneratiebeleid voor bestuurders. Hiermee brengt de onderneming haar beleid in lijn met onze engagementverwachtingen en stembeleid ten aanzien van remuneratie. In tegenstelling tot veel sectorgenoten publiceert Evonik geen klimaatscenario-analyse. Desgevraagd deelden wij naderhand best-practices met de onderneming. In het volgende gesprek met de onderneming zullen wij hierop terugkomen

Bedrijf	Shell
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	3
Verslag	Zorgen en vragen in onze dialoog met de onderneming betroffen vooral de ingezette wijzigingen aan de klimaatdoelen van de onderneming. Shell maakte in 2024 bekend hoe het inzet op een 15-20 procent reductie in 2030 ten opzichte van 2016, een neerwaartse aanpassing versus het eerdere doel van 20 procent. Daarbij liet het de doelstelling van 45 procent reductie per 2035 helemaal los. Vooral het antwoord op de vraag hoe de intensiteitsdoelstelling van de onderneming in concrete zin bij zal dragen aan de wereldwijde reductie van CO ₂ blijft ongewis. Voor ons is het begrip hierover belangrijk en de discussie hierover met Shell wordt in het komende jaar verder vervolgd, omdat we nog onvoldoende zicht hebben op de wijze waarop de onderneming dit inzichtelijk en aantoonbaar gaat maken.

Bedrijf	United Parcel Service
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	3

Verslag	Ons eerste gesprek met UPS vond plaats in februari 2024. De onderneming hield een afspraak in eerste instantie af, maar stelde uiteindelijk voor om ons tegelijkertijd met vermogensbeheerders Robeco en Baillie Gifford te woord te staan. Wij hebben gezamenlijk onze zorgen geuit over de beperkte tijd en capaciteit die de onderneming aan engagement met aandeelhouders lijkt te besteden. In reactie op onze vraag over 'science-based' emissiereductie doelstellingen, die sommige branche-genoten al wel maar UPS nog niet heeft gesteld, wees de onderneming op de uitdagingen en onzekerheden rondom de beschikbaarheid en betaalbaarheid van 'Sustainable Aviation Fuels' (SAFs). Hoewel UPS stappen zet om haar SAF-strategie te ontwikkelen, blijven de hoge kosten voor SAFs een probleem. Daarnaast zet de onderneming in op samenwerking met klanten, wiens scope 3 emissies afhankelijk zijn van transport partijen als UPS, om het gebruik van alternatieve brandstoffen te financieren en te vergroten. In een vervolgesprek zullen we blijven aandringen op het belang van 'science-based targets' en de onderneming vragen haar SAF-strategie verder uit te werken.
---------	---

Bedrijf	Repsol
Thema	CO ₂ Reductie (PLUS)
Mijlpaal	3
Verslag	Het recente vervolg van onze dialoog met Repsol ging over de strategische plannen van de onderneming en hoe deze passen in de meest recente scenario's van de wereldwijde vraag een aanbod naar olie en gas. In diverse prognoses klinken steeds meer aanwijzingen voor een naderend einde aan de toename van de vraag naar olie. We vragen om meer inzicht en duidelijkheid over het door Repsol gevolgde scenario en hoe de strategische plannen, inclusief nieuwe investeringen in olievelden, hierin passen. Verder willen wij meer horen over de winstgevendheid van de onderneming in het geval van een sterke daling van de olieprijs. Daarover is Repsol nu nog te algemeen in rapportages en ook tijdens

Bedrijf	Repsol
Verslag	de gesprekken werden geen details gedeeld. In een volgend gesprek willen wij er bij de onderneming verder op aandringen werk te maken van het stellen van 'science based targets'.

Bijlage C: Collectieve Initiatieven

Hieronder bespreken we initiatieven die het afgelopen jaar zijn ondertekend door Achmea en collectieve dialogen waaraan Achmea IM namens Achmea heeft deelgenomen. Daarnaast noemen we waar relevant ontwikkelingen rond eerder gesteunde initiatieven.

Investor statements

Investor statement over de rechten van aandeelhouders

In dit investor statement, georganiseerd door de 'Dutch Climate Coalition' (DCC), spreken beleggers hun voorkeur uit voor de Amerikaanse 'Securities and Exchange Commission' (SEC) als arbiter voor de toelating van aandeelhoudersvoorstellen op de aandeelhoudersvergaderingen van Amerikaanse beursgenoteerde ondernemingen. Het aanvechten van aandeelhoudersvoorstellen via de rechter, zoals we zagen bij de rechtszaak van Exxon Mobil tegen Follow This en Arjuna Capital, kan aandeelhoudersvoorstellen over materiele duurzaamheidsonderwerpen ontmoedigen.

Investor letter aan McDonald's over kinderarbeid

Sinds 2013 zijn er ruim 2.300 gevallen van kinderarbeidswetschending voor gekomen bij McDonald's restaurants. De McDonald's Chair verklaarde in juli 2023 dat deze incidenten plaatsvinden bij franchise-ondernemingen, niet bij bedrijfseigen restaurants. De door McDonald's toegezegde stakeholderdialoog over deze problematiek heeft vervolgens nooit plaatsgevonden.

De investor letter vraagt om een zerotolerance policy met betrekking tot kinder-arbeid in franchiserestaurants, het verantwoordelijk stellen van het 'Public Policy and Strategy Committee' voor het toezicht op kinderarbeidswets-schendingen, en het laten uitvoeren van een onafhankelijke mensenrechten risicoanalyse.

Investor statement over plasticvervuiling

De afgelopen jaren is het gebruik van 'single-use' plastics flink toegenomen. Deze toename heeft negatieve gevolgen voor klimaatverandering, biodiversiteit, mensenrechten en gezondheid. Het verduurzamen van plasticgebruik en de totstandkoming van een circulaire economie is daarom van belang. Het investor statement, georganiseerd door onder andere 'United Nations Environment Programme Finance Initiative' (UNEP FI), roept de VN-lidstaten op om de benodigde kaders scheppen en een 'eerlijk speelveld' te creëren, zodat de financiële sector hieraan kan bijdragen.

ATNI CEO compact voor gezonde en duurzame diëten

73 procent van de voorverpakte voedingsmiddelen die verkocht werden door de 25 grootse voedselproducenten zijn niet gezond. In het CEO compact voor gezonde en duurzame diëten dat is voortgekomen uit het 'Access To Nutrition Initiative' (ATNI), warden vooruitstrevende voedingsbedrijven gevraagd zich te houden aan doelstellingen voor het beschikbaar maken en aanbevelen van gezondere voeding. Bedrijven warden gevraagd betaalbare

en toegankelijke voedingsopties aan te bieden en zich te houden aan de doelstelling voor 2030 over vetten, zout en toegevoegde suikers. Ook worden voedselproducenten gevraagd zich in hun reclame uitingen niet meer te richten op minderjarigen.

FAIRR investor statement over antimicrobiele resistentie (AMR)

AMR wordt beschouwd als een van de top 10 grootste bedreigingen voor de menselijke gezondheid. Zonder toegang tot effectieve antimicrobiele stoffen wordt de basis van de moderne geneeskunde ondermijnd. Naar verwachting zullen in 2050 elk jaar tien miljoen mensen sterven aan AMR. Het investor statement roept beleidsmakers op om de inspanningen ter bestrijding van AMR nieuw leven in te blazen, acties te coördineren en eerdere toezeggingen opnieuw te bevestigen. Het statement, een initiatief van 'Farm Animal Investment Risk and return' (FAIRR), vraagt beleidsmakers: wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen en doelen op te stellen; een 'One Health'-benadering te waarborgen (waarbij alle belanghebbenden een actieve rol spelen bij het aanpakken van de onderliggende oorzaken van AMR); geïntegreerde surveillance uit te voeren; en de ontwikkeling van nieuwe antimicrobiele stoffen en wereldwijde eerlijke toegang te financieren.

Investor letter tegen de vertraging van de EU ontbossingsverordening

De EU Ontbossingsverordening (EUDR) wil voorkomen dat producten die in de EU worden verkocht, bijdragen aan ontbossing. Deze wet is aangenomen in juni 2023 en zou formeel in werking treden vanaf 30 december 2024.

Echter heeft de Europese raad ingestemd om de implementatie van de wet uit te stellen en buigt het Europese parlement zich over de implementatie van een niet-risico categorie. Voor de landen die als niet-risico worden gezien zouden er minder controle-eisen gelden. Het investor statement betreft het verzoek aan de Europese Unie om zonder vertragingen of inhoudelijke verzwakking de ontbossingsverordening door te zetten. Vertraging, waar diverse belanghebbenden op hebben aangestuurd, zal leiden tot onnodig extra verlies van biodiversiteit, klimaatverandering en daaruit volgende verslechtering van leefomstandigheden voor lokale gemeenschappen.

Investor statement 'World Benchmarking Alliance' over natuurimpact

Het investor statement, een initiatief van de 'World Benchmarking Alliance Collective Impact Coalition' (WBA CIC), is gericht aan de ruim 750 bedrijven die zijn opgenomen in de 'WBA Nature Benchmark'. Dit zijn de 750 bedrijven die volgens de WBA de grootste impact hebben op de natuur. Het investor statement vraagt deze bedrijven om hun biodiversiteitsimpact te meten en te rapporteren. Het doel van dit initiatief is dat bedrijven hierdoor meer grip krijgen op hun biodiversiteitsimpact. WBA CIC zal vanaf september 2024 namens de ondertekenaars van het investor statement engagement voeren met een selecte groep van 30 bedrijven om opvolging te geven aan de in de brief opgenomen verwachtingen.

Investor statement aan overheden over de financiering van de klimaattransitie

Ondanks recente beleidsmaatregelen, zoals de Amerikaanse 'Inflation

Reduction Act' en de Europese Fit for 55, blijven investeringen achter op de benodigde USO 4,8 biljoen per jaar om de wereldwijde economie tegen 2050 de net nul-emissies doelstellingen te laten bereiken. Het '2024 Global Investor Statement to Governments on the Climate Crisis' onderstreept de noodzaak voor effectieve beleidsmaatregelen om de investeringen te versnellen die nodig zijn voor de klimaattransitie.

De bij het statement aangesloten investeerders roepen overheden op om: economie-brede publieke beleidsmaatregelen af te kondigen; sectorale transitie strategieën te implementeren; natuur-, water en biodiversiteitsuitdagingen aan te pakken; en klimaat gerelateerde rapportages door financiële instellingen te verplichten en particuliere investeringen te mobiliseren voor klimaatmitigatie en -adaptatie in opkomende markten en ontwikkelingslanden. Deze gezamenlijke aanpak van overheden en investeerders is cruciaal voor het opgang brengen van de benodigde kapitaalstromen voor een rechtvaardige en duurzame transitie naar netto nul-emissies.

Investor statement natuurimpact in de textielsector

Het engagementinitiatief van 'Finance for Biodiversity' (FfB) beoogt het verbeteren van de duurzaamheidsprestaties in de textiel- en kledingsector. De brieven worden verzonden naar de CEO's van 20 kledingbedrijven. Het investor statement bevat engagementverwachtingen die bijdragen aan stapsgewijze verbetering van processen in de productieketen en vraagt ondernemingen robuust beleid te introduceren, waarbij duurzaamheidsbeginsels centraal staan.

Investor statement over plastics aan de petrochemische industrie

De afgelopen jaren is het gebruik van 'single-use plastics' (SUPs) flink toegenomen. Het verduurzamen van plasticgebruik en de ontwikkeling van een circulaire economie is cruciaal voor klimaat, mensenrechten en gezondheid. Bij de onderhandelingen over het VN plasticverdrag bleek dat de petrochemische industrie lobbyt tegen maatregelen om de productie van nieuwe plastics aan banden te leggen. De sector wil dat het verdrag zich beperkt tot het aanpakken van plasticvervuiling. Daarom vragen de ondertekenaars van dit statement, een initiatief van 'Planet Tracker', producenten van plastics om transparantie over hun plasticproductie en reductiedoelstellingen voor chemicaliën. Daarbij wordt de sector opgeroepen meer te investeren in recycling en het gebruik van duurzamere grondstoffen. De ondernemingen worden gevraagd zich uit te spreken voor het VN plasticverdrag en de transitie naar een circulaire economie.

Investor statement over vaperen

In 2023 heeft Achmea een internationaal investor statement gelanceerd om landen op te roepen werk te maken van tabakspreventie. In 2024 hebben we op dit onderwerp een aantal vervolgstappen gezet. Zo hebben we een gesprek gehad met de Nederlandse overheid en de WHO over dit investor statement. Daarnaast hebben we een actieve rol gespeeld bij een lancering van een investor statement van 'Tobacco Free Portfolios' dat aandacht vraagt voor de groeiende zorgen rondom vaperen. Deze zorgen hebben betrekking op de steeds duidelijker wordende negatieve gezondheidseffecten van vaperen, met name rondom kinderen. Daarnaast vormt vaperen een bedreiging voor het

milieu omdat vapes materialen zoals plastic, nicotinezouten, zware metalen en ontvlambare lithium-ion batterijen bevatten, die in waterwegen, bodem en natuur terechtkomen. Daarom roept het statement op tot maatregelen om de aantrekkingskracht en beschikbaarheid van vapes voor kinderen te verminderen. Daarbij pleit het statement onder andere voor betere handhaving rond de verkoop van vapes en betere voorlichting.

Investor statement suikerrietketen aan Unilever en Nestle

Mensenrechtenschendingen binnen de suikerrietketen van met name vrouwen en kinderen blijven voortduren. Uit onderzoek van de New York Times bleek dat 1 op de 5 vrouwen in Maharashtra, een suikerplantage in India die levert aan Unilever en Nestle, last hadden van hysterectomie door slechte sanitaire voorzieningen. Daarnaast is er ook sprake van een jaarlijkse migratie van 200.000 kinderen onder de 14, die meewerken bij de oogst in dit gebied. In dit statement worden Nestle en Unilever gevraagd om stappen te zetten voor de bescherming van de rechten en gezondheid van suikerrietarbeiders. Het statement roept op aan Nestle en Unilever om in de waardeketen: risicoanalyses uit te voeren; gesprekken te voeren met stakeholders in de suikerrietketen en het bewustzijn/de toegankelijkheid vergroten van de rechten van de arbeiders.

Investor statement tegen de mogelijke afzwakking van de PFAS-beperking van de EU

Per- en polyfluoroalkyl stoffen (PFAS) breken na gebruik niet of nauwelijks af en worden momenteel op veel plekken in de natuur en in het bloed van de mens aangetroffen. Nadelen zijn: een lager geboortegewicht bij baby's, een

verzwakt immuunsysteem en schildklier, en verhoogd risico op nier- en teelbalkanker. Daarnaast is het heel kostbaar om PFAS uit het water of de grond te filteren. Dit statement betreft het verzoek van ondergetekende beleggers van 'Investor Initiative on Hazardous Chemicals' (IIHC), aan de voorzitter van de Europese Commissie Ursula Von Der Leyen om met stevige voorstellen te komen voor PFAS-beperkingen en niet toe te geven aan lobby om deze inhoudelijk te verzwakken. Het aangekondigde beleid om het gebruik van PFAS aan te pakken ondersteunt de transitie om PFAS te vervangen door duurzame alternatieven.

Investor Statement ter ondersteuning van Climate Action 100+

De ondertekenaars van het investor statement benadrukken hun voortdurende steun aan het Climate Action 100+ initiatief. Climate Action 100+ begon recentelijk aan fase 2, waarbij de engagement focus verplaatst werd van verslaglegging naar de daadwerkelijke implementatie van klimaattransitieplannen. Bij aanvang van fase 2 stapten een aantal (vooral Amerikaanse) vermogensbeheerders uit het initiatief. Met deze beslissing dienen zij primair hun Amerikaanse klanten die terughoudender zijn met hun engagementverwachtingen. Zo heeft BlackRock bijvoorbeeld alleen de assets die zij beheren voor Amerikaanse klanten uit het initiatief teruggetrokken.

Investor statement voor due diligence wetgeving in Zwitserland

Momenteel heeft Zwitserland geen duidelijke due diligence rapportageverplichtingen zoals de EU heeft met de 'Corporate Sustainability Due

Diligence Directive' (CSDDD). Er is een kloof ontstaan tussen de Zwitserse due diligence regelgeving en de CSDDD van de EU. De Zwitserse regering beoordeelt momenteel de impact van CSDDD op Zwitserse bedrijven. Dit biedt een uitgelezen kans voor een oproep tot een nationaal due diligence beleid in lijn met de EU CSDDD. Dit investor statement, gericht aan de Zwitserse Bondsraad, stelt dat het Zwitserse due diligence beleid risico gebaseerde due diligence voor mensenrechten en milieubescherming moet omvatten, alsook een onafhankelijke handhavingsautoriteit en civiele aansprakelijkheid voor mensenrechten- of milieuschade.

Investor statement over tabakspreventie

Verschillende (voornamelijk Amerikaanse) casino's staan binnen roken nog altijd toe. De potentiële gezondheidsrisico's van medewerkers en klanten door meeroken zijn zorgwekkend. Trinity Health, een Amerikaanse non-profit organisatie, zet zich daarom in om de sociale-, gezondheids- en milieurisico's van roken in casino's te mitigeren. Ondertekenaars van het investor statement roepen casino's op om maatregelen te nemen.

Collectieve dialogen

CDP 'Non-Disclosure Campaign' 2024

ESG-informatie is cruciaal voor het maken van beleggingsbeslissingen. Veel ondernemingen rapporteren echter niet, of te weinig over hun milieu-effecten. Daarom heeft CDP, een internationale organisatie die een platform en standaard biedt voor klimaat- en milieurapportage, de 'Non-Disclosure Campaign' opgezet. Deelnemers aan dit initiatief worden

gevraagd engagement te voeren met ondernemingen die gevraagd zijn de CDP rapportages op het gebied van klimaat, ontbossing en water aan te leveren, maar dit niet doen. Met dit initiatief worden meer dan 1600 ondernemingen opgeroepen te rapporteren aan CDP. Achmea IM is aangewezen als 'lead investor' voor het engagement met CF Industries, TFI International, Hydro One en Fukuyama Transporting.

FAIRR engagementprogramma eiwittransitie

De collectieve engagementdialoog over de eiwittransitie, opgezet door 'Farm Animal Investment Risk & Return' (FAIRR), beoogt het aanbod van duurzame alternatieven voor eiwitten te vergroten, om klimaatverandering en biodiversiteits-verlies tegen te gaan. De vleesindustrie draagt namelijk substantieel bij aan de mondiale uitstoot van broeikasgassen en ontbossing. Eiwitdiversificatie heeft bovendien ook gezondheidsvoordelen. De ondernemingen waarop FAIRR zich met dit programma richt zijn onder anderen: Ahold Delhaize, Kraft Heinz, Nestle en Unilever. In de tweede helft van 2024 is fase 2 van dit engagementdialoog van start gegaan.

Health Engagement Alliance (HEAL)

Afgelopen jaar is er veel aandacht geweest voor beleggingen in fastfood-bedrijven door Nederlandse verzekeraars. Naar aanleiding hiervan zijn er verschillende gesprekken geweest tussen Nederlandse verzekeraars en vermogensbeheerders over dit thema. In samenwerking met VGZ, A.S.R. en Cardano heeft Achmea daarom het Health Engagement Alliance (HEAL) opgezet, een platform om samen te werken bij engagement met fastfood-bedrijven. In eerste instantie richt het initiatief zich op de bekendere fast-

foodketens, waaronder RBI (a.a. Burger King), Yum!Brands (a.a. Pizzahut), McDonald's, Sodexo en Starbucks. Het initiatief zal in de tweede helft van 2024 officieel worden gelanceerd.

Collectieve engagement met Australië op het thema klimaat

De engagementcoalitie voor klimaatengagement met Australië, waar Achmea deel van uitmaakt, heeft in augustus 2024 fysieke bijeenkomsten met verschillende Australische overheidsinstanties gehad. Tijdens deze bijeenkomsten werden de transitiestrategieën van de federale- en staatsoverheden toegelicht, waarop de deelnemende beleggers terugkoppeling gaven vanuit hun perspectief als investeerders in Australische ondernemingen en overheidsleningen. Daarnaast gaven de deelnemende beleggers toelichting op hun beleggingsbeleid voor staatsobligaties. Begin 2025 zal Achmea een engagementmeeting met de overheid van de staat Victoria leiden.

Climate Action 100+

Eind 2023 sloot Achmea IM zich aan als 'co-lead' bij het Climate Action 100+ engagement met Bayer AG. Begin 2024 bezochten wij het hoofdkantoor van de onderneming in Leverkusen voor een kennismaking. Daarnaast spraken wij de Bayer samen met de andere 'co-leads' over de nieuwe iteratie van de Climate Action 100+ benchmark, en gaven we input voor het nieuwe klimaattransitieplan dat Bayer in de tweede helft van 2024 zal publiceren.

Bijlage D: Aandeelhoudersresoluties

Microsoft

Risico's van Wapenontwikkeling door Microsoft

Harrington Investments wil dat Microsoft een onafhankelijk rapport laat opstellen over de risico's van hun betrokkenheid bij de ontwikkeling van wapens voor het leger. Dit rapport zou de reputatie- en financiële risico's moeten beoordelen.

Microsoft geeft al informatie over hun militaire contracten, zoals het IVAS-contract met het Amerikaanse leger, en benadrukt dat deze contracten bijdragen aan de nationale verdediging. Ze erkennen ook de risico's van publieke kritiek op hun overheidscontracten in hun Form 10-K²⁰. Microsoft's rapporten over impact en mensenrechten laten zien hoe ze mensenrechten beschermen, democratie ondersteunen, humanitaire acties steunen en eerlijke toegang bevorderen. Hun technologie wordt breed ingezet in het leger en de overheid, ook voor humanitaire en gezondheidsdoeleinden.

Hoewel sommige werknemers het niet eens zijn met bepaalde defensiecontracten, is er geen brede publieke kritiek op Microsoft's rol hierin. Het stoppen van overheidscontracten zou het bedrijf op een concurrentienadeel kunnen zetten en hun bedrijfsvoering negatief kunnen beïnvloeden.

De principes en controles van Microsoft op het gebied van mensenrechten en kunstmatige intelligentie bieden volgens Microsoft voldoende informatie over hoe ze gerelateerde risico's beheren.

Een stem voor het voorstel zou aandeelhouders echter meer inzicht geven in hoe Microsoft risico's beheert met betrekking tot wapenontwikkeling. Daarom heeft het pensioenfonds voor de resolutie gestemd. In totaal hebben 15% van de aandeelhouders voor de resolutie gestemd. Daarmee betekent het dat de resolutie is verworpen.

Cintas

Effectiviteit van Diversiteit-, Gelijkheids- en Inclusie-inspanningen en metingen

As You Sow, namens ZHDB Investments LLC, heeft een voorstel ingediend waarin wordt verzocht dat Cintas een rapport publiceert over hun Diversiteit-, Gelijkheids- en Inclusie-inspanningen en metingen.

De indiener wil dat Cintas transparantie biedt over de resultaten van hun Diversiteit-, Gelijkheids- en Inclusie inspanningen, met behulp van kwantitatieve gegevens over diversiteit in het personeelsbestand, werving, promotie en behoud van werknemers, inclusief gegevens over geslacht, ras en etniciteit.

20. Een Form 10-K is een uitgebreid jaarlijks verslag dat beursgenoteerde bedrijven in de VS bij de SEC indienen en dat financiële prestaties, bedrijfsactiviteiten en risico's gedetailleerd beschrijft.

Het bedrijf heeft een gedragscode die discriminatie verbiedt en verstrekt gegevens over nieuwe aanwervingen, voltijd- en deeltijdwerk, en verloop naar geslacht en leeftijd.

Hoewel Cintas informatie geeft over het percentage van hun personeelsbestand volgens marktstandaarden over raciale/etnische categorieën, geven ze geen geconsolideerde -formulieren of vergelijkbare informatie over raciale/etnische en geslachtsdemografie per functiecategorie. Ze verstrekken ook geen gegevens over verloop en werving naar ras en etniciteit, noch gegevens over promotie naar geslacht, ras en etniciteit.

Meer openheid zou aandeelhouders in staat stellen om de effectiviteit van de Diversiteit-, Gelijksheids- en Inclusie inspanningen van het bedrijf en het beheer van gerelateerde risico's beter te beoordelen. Het lijkt niet dat de gevraagde openheid een te grote last voor het bedrijf zou zijn. Daarom is steun voor dit voorstel gerechtvaardigd. In totaal heeft 26% van de aandeelhouders voor dit voorstel gestemd. Hiermee is het voorstel afgewezen.

Microchip Technology Incorporated

Rapport over Due Diligence-inspanningen om misbruik van bedrijfsproducten door eindgebruikers op te sporen.

De indieners van het voorstel willen dat Microchip door een onafhankelijke partij een rapport laat opstellen om te onderzoeken of hun producten of

diensten in verband worden gebracht met schendingen van internationaal recht. Ze beweren dat Microchip's producten in Russische wapens zijn aangetroffen, ondanks de sancties tegen Rusland. Dit rapport is volgens hen nodig om te bepalen of het onjuiste gebruik van de producten het bedrijf blootstelt aan mensenrechten- en andere risico's.

Microchip's duurzaamheidsrapport bespreekt hun beleid en praktijken voor verantwoord zakelijk gedrag en mensenrechten. Het bedrijf zegt dat het voldoet aan exportcontroles en handelsbeperkingen. Microchip stopte met verkopen aan Rusland in maart 2022 en verkocht niet aan Rusland in 2023 of 2024. In hun Form 10-K²¹ erkent het bedrijf dat sancties hun bedrijfsvoering kunnen beïnvloeden, maar merkt op dat het stopzetten van leveringen aan Rusland geen grote impact had op hun omzet. Ze stellen dat hun compliance-team, samen met overheidsinstanties en branchegenoten, het beste in staat is om de zorgen van de voorstanders aan te pakken.

Een stem 'voor' dit voorstel is gerechtvaardigd, aangezien het gevraagde rapport de transparantie van het bedrijf zou verbeteren en het bedrijf zou kunnen helpen om de bijbehorende risico's voor zijn bedrijfsvoering effectiever te beheren. Om deze reden heeft het pensioenfonds voor het voorstel gestemd. Het voorstel is afgewezen aangezien ruimt 16% van de aandeelhouders dit voorstel hebben gesteund

21. Een Form 10-K is een uitgebreid jaarlijks verslag dat beursgenoteerde bedrijven in de VS bij de SEC indienen en dat financiële prestaties, bedrijfsactiviteiten en risico's gedetailleerd beschrijft.